

J

Nr 41

Politechnika Warszawska

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 4

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERRIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILESIE.

KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.

RYNEK, L. 915.

TELEFONY: KRÓLHUTA 409-01 I KATOWICE 972

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZ. AMONU

Z KOPALN. KRÓL BIELSZOWICE, KNURÓW.

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL. HUTA.

ZJEDNOCZONE FABRYKI ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W MOŚCICACH I W CHORZOWIE

produkują i polecają
pierwszorzędnej jakości
nawozy azotowe:

AZOTNIAK SALETRE WAPNIOWĄ SALETRAK SIARCZAN AMONU

i wysokowartościowy nawóz fosforowy

SUPERTOMASYNE
zawierającą 30% kwasu fosforowego

oraz produkty chemiczne: amonjak skroplony, azotyn sodowy, karbid, kwas azotowy i techniczny, kwas azotowy chemicznie czysty 40° Bé, saletrę amonową, saletrę sodową techn. i rafinowaną, saletrę potasową, salmiak, węglan amonu, wodę amonjakalną chem. czystą, chlor ciekły, chlorobenzol (monochlorobenzol), paradwuchlorobenzol, sodę kaustyczną, wapno chlorowe (bielące), azot, tlen, wodór.

WSZELKĄ KORESPONDENCJĘ UPRASZA SIĘ KIEROWAĆ POD ADRESEM
FABRYKI W CHORZOWIE (NA GÓRNYM ŚLĄSKU)

1. Sprzedamy 7 kompletnych wirówek pasowych „Rudolfa“ z dolnym wyładowaniem, z przystawkami na wspólnych płytach, \varnothing bębna 1000, w bardzo dobrym stanie.

Cukrownia Wierzchosławicka, S. A.
k/Inowrocławia, woj. Poznańskie

2. Sprzedamy większą ilość oryginalnej karborafiny.

Cukrownia Wierzchosławicka, S. A.
k/Inowrocławia, woj. Poznańskie

3. Kupimy okazjnie nowoczesny motor „Diesla“ ropowy HP. 16—20 w dobrym stanie.

Cukrownia Wierzchosławicka, S. A.
k/Inowrocławia, woj. Poznańskie

!! Unikniesz strat !!
a pomnożysz zyski !!

gdy informatorem Twym i doradcą będzie

CODZIENNA GAZETA HANDLOWA

JEDYNY TEGO RODZAJU ORGAN PRASOWY
W POLSCE ZAWIERA OGÓLNE I BRANŻOWE
WIADOMOŚCI HANDLOWE, PRZEMYSŁOWE
I FINANSOWE, CALOSTRONNE NOTOWANIA
GIEŁD TOWAROWYCH I PIENIĘŻNYCH, DZIAŁ
PORAD PRAWNYCH, PRZETARGI I DOSTAWY

Wydawnictwo Agencji Wschodniej w Warszawie
ul. Nowy Świat Nr. 16

W Y D A N I A R O K I X

ODDZIAŁY:

Poznań, Katowice, Lwów, Kraków, Łódź,
Gdańsk, Gdynia, Wilno

Żądajcie 10 ciodniowej BEZPŁATNEJ wysyłki
propagandowej.

PRAWO PRZEMYSŁOWE

(Rozporządzenie Pana Prezydenta Rzplitej o prawie przemysłowem
w brzmieniu ustawy z dn. 10/III 1934 r. z objaśnieniami)

ZEBRAŁ I OPRACOWAŁ

ROMAN STANISŁAW ŚLASKI

RADCA MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU

NAKŁADEM TYGODNIKA

„POLSKA GOSPODARCZA”

W A R S Z A W A, U L. E L E K T O R A L N A 2

Cena egzemplarza w oprawie płóciennej zł 20.—
z przesyłką poleconą zł 21.—
z przesyłką za zalicz. poczt. zł 22.—

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK, WYDAWANY PRZY POPARCIU MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU
ORAZ MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA I REF. ROLN., KOMUNIKACJI, POCZT I TELEGRAFÓW

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STP.		STR.
WIERZYTELNOŚCI W WALUTACH ZAGRANICZNYCH — DR. J. PAWŁAK	853	CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZNEGO	866
PRACE NAD NAPRAWĄ USTROJU ROLNEGO — INŻ. K. KASIŃSKI	855	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	866
		Turystyka w państwach europejskich — J. G.	
ŻYCIE GOSPODARCZE		ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	867
Gospodarka związków komunalnych — H. Moszczyński		Sprawa shiphandlerki w Gdyni — M. Szyszkowski	
Działalność zakładów ubezpieczenia pracowników umysłowych w 1933 r. — S.		POCZTA I TELEGRAF	868
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ		KRONIKA BIEŻĄCA:	
HUTNICTWO CYNKOWE I OŁOWIANE	860	PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	869
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	860	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH	869
ROLNICTWO	860	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Zasady polityki zbożowej w 1934/35 r. — K.		KREDYT	869
HANDEL		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH Z BANKU POLSKIEGO	871
HANDEL ZAGRANICZNY	861	872	
Stosunki gospodarcze emigracji z macierzą — R. A. Choróbski		PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
Sprawozdanie obserwatora brytyjskiego o Polsce		„STWARZANIE” ZATRUDNIENIA — DR. ROMAN BATAGLIA	873
HANDEL WEWNĘTRZNY	863	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Ruch cen w maju 1934 r.		OGÓLNE	878
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	865	BRAZYLJA	881
RYNEK AKCYJNY	865	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	881
		BIBLIOGRAFJA	882

WIERZYTELNOŚCI W WALUTACH ZAGRANICZNYCH

ROZWÓJ prawodawstwa pieniężno-gospodarczego w Polsce po okresie inflacji wykazuje cały szereg momentów, które wytknęły zupełnie określony kierunek przepisów, dotyczących zaciągania zobowiązań, opiekujących na obce waluty. Ogólną tendencją wydanych od roku 1924 przepisów była, mianowicie, szeroko pojęta swoboda w zakresie zawierania transakcyj w walutach zagranicznych. Liberalny kierunek dyktowały ówczesne przesłanki gospodarcze i postulaty, wynikające z zasad polityki gospodarczej. W splocie tych postulatów poważną rolę grała konieczność stworzenia dogodnych warunków dla dopływu kapitałów zagranicznych, jak również skierowania do życia gospodarczego sum, które w czasie nienormalnych stosunków walutowych uległy procesowi tezauryzacji wewnątrz kraju.

Rozwój stosunków po dokonaniu stabilizacji waluty krajowej wykazał, że nasilenie zawieranych

kontraktów w zagranicznych walutach wzrosło ponad właściwą miarę. W niektórych ośrodkach poważna ilość transakcyj była dokonywana tak jak gdyby nie istniała waluta krajowa, oparta na zdrowych i pewnych podstawach. Dolar szczególnie uchodził za drugą walutę krajową.

Wstrząsy walut zagranicznych poderwały zaufanie do nich w Polsce, a z drugiej strony spowodowały straty dla wierzycieli, mających pretensje, wyrażone w obcych walutach. W związku ze znanymi faktami wyrosło i nabrało znaczenia zagadnienie uregulowania kwestii „wielowalutowości” w Polsce.

W „Dzienniku Ustaw R. P.” Nr. 59, poz. 509, ukazało się właśnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wierzytelnościach w walutach zagranicznych. Przepisy tego rozporządzenia regulują, w myśl kilku zasad, wspomnianą kwestję zarówno w odniesieniu do już istniejących zobowiązań, jak

również w odniesieniu do zobowiązań, mogących powstawać w przyszłości.

W krótkim zarysie zasady rozporządzenia przedstawiają się w następujący sposób.

Wierzytelność, wyrażona w walucie zagranicznej, może być przez dłużnika zapłacona pieniędzmi polskimi. Jeżeli w umowie wyraźnie zastrzeżono, że wierzytelność będzie zapłacona pieniędzmi zagranicznymi, wówczas takie zastrzeżenie dłużnika nie obowiązuje, o ile miejsce płatności długu znajduje się na obszarze Państwa Polskiego. Przez wprowadzenie przepisu, który dłużnik może zastosować przy wypełnieniu swego zobowiązania, nie zwracając uwagi na klauzulę efektywnej zapłaty, rozporządzenie daje przewagę walucie krajowej wobec walut obcych. Dodać należy, że podstawą przeliczenia na polską walutę należności, wyrażonej w walucie zagranicznej, jest kurs wypłat (czeku), notowany na giełdzie w Warszawie.

Druga poważna kwestja, objęta przepisami rozporządzenia, jest związana z ważnością t. zw. klauzuli złota. W rozporządzeniu użyto wyrażenia: „zastrzeżenie o płatności wierzytelności zagranicznymi monetami złotymi lub według równowartości złota w zagranicznej jednostce pieniężnej”. Ocena ważności takiego zastrzeżenia jest uzależniona od prawa „macierzystego” danej waluty. Jeżeli więc ustawodawstwo danego kraju znosi ważność klauzuli złota w zobowiązaniach, wówczas dłużnik w Polsce może zaspokoić pretensje wierzyciela bez uwzględnienia klauzuli złota, zawarowanej w umowie.

Podobny przypadek zachodzi z zobowiązaniami w dolarach Stanów Zjedn. Am. Ustawa z dnia 5/VI 1933 r. wniosła klauzulę złota. Wierzytelności w Polsce, opiewające na dolary w złocie, zrównane zostały z wierzytelnościami, opiewającymi na dolary obiegowe. Jeżeli natomiast klauzula złota zachowała ważność w świetle przepisów waluty danego kraju, wtedy dłużnik może wierzytelność zapłacić pieniędzmi polskimi według kursu kruszcu złotego.

Rozporządzenie — podając powyższe zasady na czele przepisów — ogranicza z drugiej strony swobodę zaciągania zobowiązań w walutach zagranicznych. Interesy — tak po stronie czynnej, jak i biernej bilansu — na przyszłość prowadzi instytucje kredytowe jedynie w walucie polskiej. Wyjątek od tego przepisu stanowią: Bank Polski, państwowe instytucje kredytowe, przedsiębiorstwa bankowe w rozumieniu obowiązującego prawa bankowego, towarzystwa kredytu długoterminowego i instytucje, które oznaczy rozporządzenie Ministra Skarbu. Wspomniane wyjątki mają uzasadnienie, nietrudne do skonstruowania. Życie gospodarcze w Polsce jest powiązane nicią wzajemnych stosunków z zagranicą. Produkcja, wymiana — towarowa i kapitałowa — wymagają uwzględnienia ich potrzeb, jeśli chodzi o zobowiązania, wyrażone w innej niż krajowej walucie. Natomiast przepis, zakazujący przyjmowania nowych wkładów na książeczki wkładowe imienne i na okaziciela w obcych walutach, nie uznaje wyjątków. Rozporządzenie oczyszcza na przyszłość proces kapitalizacyjny z wielowalutowości. Przekroczenie przepisów o ograniczeniach zaciągania zobowiązań w walutach zagranicznych wywołuje ten skutek, że operacje, dokonane w obcej walucie, będą uważane za skuteczne w walucie polskiej w kwocie, jaka wypadnie z przeliczenia waluty zagranicznej na pol-

ską według kursu wypłat z dnia skutecznego operacji.

Skoro już mowa o wyjątkach, trzeba uzupełnić powyższe uwagi poważnym wyjątkiem w odniesieniu do klauzuli złota w umowach ubezpieczeń, zawartych przez zakłady ubezpieczeń, podlegające nadzorowi Ministra Skarbu.

Ogólna zasada w sprawie klauzuli złota polega na uzależnieniu jej ważności od prawa macierzystego. W umowach ubezpieczeń ważność klauzuli złota jest zachowana bez względu na zniesienie jej zagranicą, z t m jednak zastrzeżeniem, że zobowiązania, wypływające z tych umów, podlegają przerachowaniu na złote w złocie według stosunku zawartości czystego złota w jednostce danej waluty zagranicznej oraz waluty polskiej w dn. 1 lipca 1931 r. Niewątpliwie chodzi tu o ochronę rozwoju ubezpieczeń w Polsce. Względ ten przeważał nad powszechnem zastosowaniem ogólnej zasady. Instytucjom kredytu długoterminowego poświęca rozporządzenie 2 rozdziały: rozdział III obejmuje przepisy szczególne, rozdział IV zaś — przepisy „przerachowaniowe”.

Spadek walut zagranicznych, a w szczególności dolara, wywołał cały szereg komplikacyj w działalności i instytucji kredytu długoterminowego, które emitowały listy zastawne i obligacje w walutach zagranicznych. Instytucja musi regulować swoje zobowiązania wobec rynku w oznaczonych terminach, natomiast jej dłużnicy zalegają często z kilku ratami. Wskutek braku koincydencji przy realizacji zobowiązań i wierzytelności instytucja była narażona na straty. Rozporządzenie, obok utrzymania zasady, że dłużnik może zapłacić należność w razie zapłaty w terminie lub przedterminowo — według kursu wypłat lub kruszcu złotego z przedednia zapłaty, przewiduje, że w razie opóźnienia zapłaty instytucja ma wybór: bądź stosować kurs z dnia wymagalności należności, bądź z przedednia zapłaty, bądź z dnia płatności walorów na których uiszczenie należność była przeznaczona zgodnie z planem umorzenia, jeżeli termin jej płatności już upłynął.

Rozporządzenie jednak nie dopuszcza do tworzenia zysków, osiągniętych na wahaniach kursowych walut. W myśl bowiem art. 19 instytucje są zobowiązane do wykazywania oddzielnie strat i zysków na kursach walutowych, przyczem Minister Skarbu określi rozporządzeniami, kiedy i w jaki sposób instytucje będą zwracały swoim dłużnikom ewentualne zyski z powyższego tytułu.

Pomijając szczegółowe przepisy, regulujące sprawy wielowalutowości w instytucjach kredytu długoterminowego, wspomnieć należy, że podstawą przerachowania listów zastawnych i obligacji, jak również wierzytelności, zabezpieczających listy zastawne i obligacje, jest przeciętny kurs wypłat lub kruszcu złotego w miesiącach kwietniu i maju 1934 r., notowanych na giełdzie pieniężnej w Warszawie. Dla zobowiązań dolarowych, podlegających przerachowaniu w kredycie długoterminowym, ustala rozporządzenie kurs w wysokości zł 5.40 za \$ 1 — bez względu na fakt, czy te zobowiązania są opatrzone klauzulą złota, czy też zastrzeżeń tego rodzaju nie zawierają.

Jak wynika z powyższych uwag, rozporządzenie o wierzytelnościach w walutach zagranicznych sprowadza zjawisko wielowalutowości do właściwych rozmiarów, podyktowanych istotnymi interesami gospo-

darczemi. Doświadczenia, wyciągnięte ze stosunków zagranicznych, nie mogły nie znaleźć czynnego ustosunkowania się do zagadnienia walutowego w polskich stosunkach pieniężnych. Zagadnienie, ujęte rozporządzeniem, jest jeszcze jednym dowodem niezłomnej woli utrzymania niezachwianej linii polityki walutowej, stosowanej od wielu lat w Polsce. Pewność waluty krajowej stwarza dostateczną podstawę dla rozwoju transakcyj w Polsce. Z drugiej strony rozporządzenie przez zasady, które muszą być prze-

strzegane w przyszłości, kładzie tamę ewentualnemu niebezpieczeństwu, jakie groziłoby kontrahentom w Polsce w przypadku dalszych fluktuacji walut zagranicznych.

Przez zepchnięcie zjawiska walutowości do rzędu zjawisk gospodarczych o charakterze normalnym chroni rozporządzenie obywateli polskich od wpływów obcych ustrojów monetarnych, które mogą w przyszłości ulegać najrozmaitszym przemianom.

Dr. Józef Pawlak

PRACE NAD NAPRAWĄ USTROJU ROLNEGO

POWSTAŁA w latach 1929 ÷ 31 myśl utworzenia specjalnego funduszu, przeznaczonego na finansowanie całej akcji przebudowy ustroju rolnego (parcelacja, scalenie gruntów i meljoracja, zniesienie służebności), była zrealizowana dopiero na początku 1932 r., gdy został utworzony Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej, który miał odtąd wchodzić do budżetu państwowego tylko w sumie przyznawanej mu ze Skarbu Państwa dotacji, niezbędnej na ewent. powiększenie jego wpływów do wysokości kwoty, potrzebnej na pokrycie wszystkich wydatków, związanych z akcją naprawy ustroju rolnego.

Z chwilą utworzenia tego funduszu trzeba było zdać sobie dokładnie sprawę nie tylko z jego rozmiarów (wysokość kapitału), lecz i z charakteru i stopnia płynności jego aktywów, aby móc przystąpić do organizowania planowej gospodarki w ramach tego funduszu.

Albowiem ustawa z dn. 9/III 1932 r., powołując do życia omawiany fundusz, wskazała tylko te kategorie majątku państwowego (wymieniając szczegółowo rodzaje aktywów i pasywów), które miały odtąd stanowić Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej, nie określiła jednak i nie mogła określić przytem ani wysokości kapitału Funduszu, ani ram jego rocznych wpływów i wydatków.

Aktywa Funduszu składały się w przeważającej mierze z należności drobnych rolników z tytułu reszty ceny kupna nabytych przez nich gruntów państwowych lub z tytułu otrzymanych pożyczek na nabycie ziemi z parcelacji prywatnej, jak również na zabudowę i zagospodarowanie się. Ponieważ należności te powstały przeważnie w latach wysokiej konjunktury, co wywarło odpowiedni wpływ na ich wysokość i warunki spłaty, więc wobec depresji gospodarczej, która panowała już wszechwładnie w chwili utworzenia Funduszu, należało się poważnie zastanowić nad realnością spłaty tych należności. W wyniku tych rozważań i badań zostały opracowane i wydane na początku 1933 r. odpowiednie ustawy i rozporządzenia, które, obniżając znacznie oprocentowanie dla wielu z tych należności i odrazać spłatę ich kapitału na przeciąg 3 lat, urealnili wpływy Funduszu i pozwoliły zorientować się w oczekiwanej ich wysokości. Skonkretyzowany następnie plan zamiany najuciążliwszych należności na rentę stałą dał możliwość skalkulować wpływy, możliwe do osiągnięcia w następnych latach.

Dopiero wtedy można było przystąpić do opracowania planu gospodarczego Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej na najbliższe lata. A opracowanie

takiego planu było potrzebne nie tylko dla ustalenia programu finansowanej z tego funduszu akcji przebudowy ustroju rolnego, lecz i dla zorientowania się, czy i kiedy rozwój tej akcji będzie mógł być uniezależniony od dotacji Skarbu Państwa na Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej.

Ponieważ nie tylko zakres akcji naprawy ustroju rolnego jest zależny od wpływów Funduszu Obrotowego, lecz i naodwrot: ze wzrostem tego zakresu wzrastają wpływy Funduszu z tytułu spłaty należności za wykonane scalenie, meljoracje i t. p. oraz za sprzedaną z parcelacji ziemię, więc trzeba było najprzód nakreślić kierunek i rozmiary pożądanego, względnie oczekiwanego rozwoju prac agrarnych, aby na tem tle następnie skalkulować i zbilansować wpływy i wydatki Funduszu.

Należało przedewszystkiem wyjść z założenia, że zmniejszony nieznacznie w ostatnich latach wskutek depresji gospodarczej zakres akcji scalenia gruntów winien być rozszerzony i doprowadzony w najbliższych latach do poziomu z lat 1930 ÷ 31, który pozwoliłby z jednej strony zaspokoić coraz więcej rozwijający się wśród drobnych rolników pęd do scalenia, z drugiej zaś — zakończyć tę akcję w ciągu następnych 15 ÷ 16 lat zgodnie z programem, przyjętym w latach 1926 ÷ 27. Zaprojektowano więc w roku 1934 podnieść obszar scalany do 410 tys. ha, a następnie — zwiększając go stopniowo — doprowadzić w latach 1937 i 1938 do 500 tys. ha rocznie. W ten sposób w ciągu 5 lat byłoby scalone ogółem 410 tys. gospodarstw o obszarze 2320 tys. ha.

Odpowiednio do akcji scaleniowej trzeba było przewidzieć stopniowy rozwój meljoracji szczególnych przy scaleniu, poczynając od 72 tys. ha w 1934 r. do 132 tys. ha w 1938 r., wychodząc z założenia, że akcja scaleniowa, posuwając się od terenów gospodarczo wyższych do niższych, będzie obejmowała, szczególnie na wschodzie, coraz większy odsetek gruntów mało użytecznych, wymagających meljoracji.

Rozmiary akcji parcelacyjnej, jako więcej uzależnionej od konjunktury gospodarczej niż akcja scaleniowa, zmniejszyły się w ostatnich latach o wiele znacznie, bo z 131,5 tys. ha w 1930 r. do 73 tys. ha w 1932 r. Jednakże w 1933 r. zakres parcelacji już cokolwiek wzrasta, osiągając obszar 80,3 tys. ha. Ten fakt w związku z zaobserwowanym w ostatnich czasach wzrostem zainteresowania ze strony drobnych rolników w kierunku parcelacji, dokonywanej lub zamierzonej, czy to przez Państwowy Bank Rolny, czy przez osoby prywatne, daje podstawy do

przewidywania możliwości znaczniejszego rozwoju akcji parcelacyjnej w najbliższych latach. A rozwój tej akcji jest rzeczą konieczną, zarówno ze względu na coraz więcej wzrastające przeludnienie wsi, spowodowane szybkim naturalnym przyrostem ludności wiejskiej oraz zahamowaniem odpływu tej ludności do przemysłu i na emigrację, jak również — ze względu na potrzebę dania możności zlikwidowania drogą parcelacji większych warsztatów rolnych, które przeżywany kryzys gospodarczy do takiej likwidacji zmusza. Wzrost akcji parcelacyjnej w znacznym stopniu zależy od tych kroków i środków, które Państwo może w tym kierunku przedsięwziąć. Pod tym względem chodziłoby przede wszystkim o zapas ziemi, któryby w tych latach na parcelację mógł być przeznaczony. Otóż, biorąc przede wszystkim pod uwagę obecną sytuację gospodarczą, należało pójść w kierunku takiego przeznaczania na ten cel zapasu ziemi, które z jednej strony wymagałoby od Państwa jaknajmniej środków finansowych, z drugiej zaś — pozwalałoby kierować parcelację na tereny, najwięcej do tego nadające się, jako posiadające znacznie większą ilość przydatnych na parcelację większych nieruchomości ziemskich, a jednocześnie ułatwiałoby likwidację niezdolnych do dalszej egzystencji większych warsztatów rolnych. W myśl tych zasad należałoby przeznaczyć na parcelację z gruntów państwowych przede wszystkim te majątki, w których w najbliższych latach ekspirują umowy dzierżawne, majątki własne Państwowego Banku Rolnego, a następnie majątki, wykupywane przez Państwo w drodze wykonania ustawy o reformie rolnej, jak również w drodze zastosowania pierwokupu i odkupu oraz nieruchomości ziemskie, przejmowane za zaległe należności. Z tych wszystkich źródeł można będzie uzyskać i rozparcelować w ciągu najbliższych 5 lat ok. 205 tys. ha. Należy również przewidywać, że instytucje kredytu długoterminowego z przejmowanych przez nie za swe należności gruntów rozparcelują w ciągu tego czasu conajmniej 20 tys. ha. Na wzrost parcelacji majątków prywatnych, prowadzonej bezpośrednio przez samych właścicieli lub za pośrednictwem instytucji parcelacyjnych, będzie wywierał wpływ przede wszystkim dalszy rozwój sytuacji gospodarczej oraz stopniowe uruchamianie kredytów parcelacyjnych w 4% listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego. Licząc więc ostrożnie, można przewidywać, że parcelacja ta wzrośnie z 60 tys. ha w 1934 r. do 100 tys. ha w 1938 r., dając w ogólnym wyniku ok. 400 tys. ha rozparcelowanych gruntów. Ogółem więc w ciągu 5 lat projektuje się rozparcelować conajmniej 625 tys. ha.

Opierając się na tych zamierzeniach i przewidywaniach co do zakresu i rozwoju najważniejszych prac nad naprawą ustroju rolnego oraz biorąc pod uwagę urealnione wpływy z dotychczasowych aktywów Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej oraz jego pasywa, głównie z tytułu wypłaty wynagrodzenia za dotychczas wykupione i przejęte przez Państwo na parcelację nieruchomości ziemskie, można było skalkulować coroczne wpływy i wydatki tego funduszu na okres najbliższych 5 lat. Konieczność przystępem rozwoju wspomnianych prac przynajmniej do wyżej podanych najskromniejszych rozmiarów z jednej strony, oraz dążenie do ostrożnego kalkulowania wpływów — z drugiej — zmusiły do przeznaczania na pomoc kredytową dla uczestników przebudowy

ustroju rolnego zaledwie zł 23 miljn., czyli przeciętnie mniej niż zł 5 miljn. rocznie, nie licząc pomocy przy zabudowie parcelowanych gruntów państwowych. Tak skromny zakres pomocy kredytowej w pierwszych latach omawianego okresu jest może nawet wskazany ze względu na pewne przekredytowanie uczestników przebudowy ustroju rolnego z lat ubiegłych, na konieczność uzdrowienia ich sytuacji finansowej oraz wytworzenia w drodze praktycznej nowych metod ich kredytowania w ramach mniejszych środków finansowych.

W ten sposób można było zbilansować przewidywane wpływy własne Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej na ok. zł 176 miljn., a wydatki na zł 181,5 miljn., przy czym ogólny niedobór w kwocie zł 5,5 miljn. w pierwszych 3 latach byłby pokryty z dotacji lub pożyczek Skarbu Państwa, natomiast ostatnie 2 lata już dają możliwość przewidzieć pewną nadwyżkę własnych wpływów Funduszu nad jego wydatkami. Należy zaznaczyć, że przewidywany niedobór najbliższych 3 lat spowodowany jest głównie koniecznością wypłaty reszty wynagrodzenia za majątki, przejęte dawniej na osadnictwo w województwach wschodnich. W ten sposób już w 1937 r. gospodarka Funduszem Obrotowym Reformy Rolnej byłaby uniezależniona od jakichkolwiek dotacji Skarbu.

Wyżej scharakteryzowany program akcji naprawy ustroju rolnego, finansowanej z Funduszu Obrotowego, został zakrojony nadzwyczaj skromnie w oparciu o ostrożnie skalkulowane wpływy tego funduszu i przy wzięciu za punkt wyjścia dzisiejszych rzeczywistych możliwości gospodarczych i finansowych Państwa. Rzecz prosta, że w razie osiągnięcia w rzeczywistości większych wpływów lub możliwości przeznaczania na Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej innych środków finansowych, będzie możliwe i wskazane program ten wybitnie rozszerzyć, przede wszystkim w zakresie akcji kredytowej w dalszych latach omawianego okresu.

Poza wyżej omówionymi pracami istnieje jeszcze jeden rodzaj prac, ściśle związanych z naprawą ustroju rolnego, lecz finansowanych nie z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej: to meljoracje podstawowe, obejmujące obwałowanie rzek, regulację rzek i strumieni (nie dla celów żeglugi i spławu), budowę większych odpływów i zbiorników wody. Wykonanie tych prac winno być finansowane w zasadzie częściowo z Państwowego Funduszu Meljoracyjnego, częściowo zaś przez samorządy oraz spółki wodne, złożone z zainteresowanych właścicieli gruntów. Jednakże w ostatnich latach z powodu trudności budżetowych Państwowy Fundusz Meljoracyjny otrzymywał bardzo niskie dotacje, a ściągnięcie od samorządów i spółek wodnych środków na pokrycie kosztów tych robót napotykało też na nieprzewidywane trudności, wobec czego zakres tych prac zmniejszył się prawie do zera. Dopiero w 1933 r. dzięki przeznaczaniu na ten cel zł 4,5 miljn. z Funduszu Pracy meljoracje podstawowe zostały uruchomione ponownie. Wykonanie całokształtu tych prac, który obejmuje regulację ok. 10 tys. km biegow rzek, wybudowanie ok. 1,5 tys. km wałów nadrzecznych i podstawowe odwodnienie ok. 4 miljn. ha, w/g przybliżonych obliczeń, wymagałoby wydatkowania ok. zł 1,4 miljard. Czyli, jeżeliby wykonanie to rozłożyć na 60 lat, co ze względu na możliwości

nietylko finansowe, lecz również techniczne i gospodarcze nie byłoby zbyt dużym okresem, to trzebaby rocznie wydatkować ok. zł 23·5 milj. Przewidując, że w ciągu 5 najbliższych lat dotacje z Funduszu Pracy i Funduszu Inwestycyjnego na te prace mogą być stopniowo do tej normy doprowadzone, projektuje się w ciągu tego okresu wykonać meljoracyj podstawowych kosztem ok. zł 74 milj. — w/g szczegółowych programów i projektów, które będą corocznie przygotowywane przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Powtarzam, że cały omówiony program akcji nad naprawą ustroju rolnego, zaakceptowany przez Ko-

mitet Ekonomiczny Ministrów w dn. 14/IV r. b., został bardzo skromnie zakrojony i jest tylko programem minimalnym, jeżeli porównać go np. chociażby z wydatkowaniem przez Włochy ok. 620 milj. lir. w latach 1929 ÷ 1932 na same meljoracje i kolonizację zmeljorowanych terenów. Sądę jednak, że obecna sytuacja gospodarcza i finansowa nie upoważnia jeszcze do tworzenia zgóry programów maksymalnych; w razie zdecydowanej poprawy tej sytuacji zawsze będzie można program ten rozszerzyć.

Inż. K. Kasiński

ŻYCIE GOSPODARCZE

GOSPODARKA ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH¹⁾. —

Znaczenie gospodarki związków samorządowych coraz bardziej się zaznacza, zasięg tej gospodarki stale się rozszerza i zahacza o różne dziedziny. Niektóre z tych dziedzin, nawet dość poważne, znajdują swe odzwierciedlenie prawie całkowicie w ramach gospodarki samorządowej.

Nie mamy możliwości ścisłego określenia wartości wyniku pracy samorządu na tle gospodarczo-kulturalnego rozwoju Polski. W ocenach tej pracy opieramy się tylko na fragmentach, na częściowych danych i na pewnego rodzaju wyczuciu sytuacji. Mamy corocznie ogłaszane dane o finansach, spotykamy dość często szczegółowe sprawozdania różnych związków samorządowych, a pozatem orientujemy się na podstawie obserwacji z życia codziennego, z widomych namacalnych rezultatów pracy związków samorządowych. Wszystkie te wiadomości nie wystarczają do całkowitego naświetlenia gospodarki związków samorządowych. To wymaga gruntownego zgłębienia różnych dziedzin, czego można dokonać po zebraniu wszechstronnego materiału i przeanalizowaniu go.

Skoro jednak nie możemy całkowicie i wyczerpująco określić stanu i rozwoju gospodarki samorządowej, z konieczności sięgnąć musimy do węższego, przekrojowego jej ujęcia. W tym wypadku najlepszy przekrój, podobnie jak i dla innych związków prawnopublicznych, stanowić mogą finanse związków samorządowych. Konfiguracja budżetów, odzwierciedlająca wysokość wydatków i dochodów w ogólności i z rozróżnieniem poszczególnego rodzaju wydatków oraz źródeł dochodowych w rozmaitych okresach — może być miernikiem dla ustalenia ram rozwoju.

Dla ilustracji przytoczymy sumy wydatków i dochodów związków samorządowych w latach 1926 ÷ 1933/34, przy czym zaznaczamy, że dla roku 1933 podajemy liczby, uzyskane na podstawie opracowania budżetów, gdy dla poprzednich okresów korzystamy z sum wykonania budżetu (dane — w miljn. zł):

	1926	1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1933/34 ²⁾
Wydatki								
(bez zaległości)	558 783	1 176	1 109	1 021	781	719	666	
zwyczajne	421 550	684	753	770	646	605	584	
nadzwyczajne	137 233	492	356	251	135	114	82	
Dochody								
(bez zaległości)	554 778	1 179	1 187	970	732	649	662	

¹⁾ P. również zesz. 27/1934, str. 831.

²⁾ Preliminarz.

w t e m :

wpływ z danin	325 428	531	677	514 396	325 49
czysty zysk z przedsię-					
biorstw	30 46	47	88	91 65	65 76
pożyczki	45 133	379	154	104 56	58 30

Moglibyśmy mieć wiele zastrzeżeń co do porównywalności powyższych sum, co do kompletności materiału i t. p.; jednakże nie będziemy się tu nad tem rozwodzić, podkreślimy tylko, iż Główny Urząd Statystyczny, za którym liczby te publikujemy, zaopatruje je w cały szereg uwag i wyjaśnień.

Badając sumy wydatków i dochodów związków samorządowych, pamiętać należy o tem, iż wskaźnik wzrostu lub spadku tych sum winien być zestawiony z jakimiś innymi wskaźnikami. Jeżeli chodzi o sumy wydatków, które mają reprezentować zaspokojenie potrzeb obywateli, uważamy za najbardziej wskazane porównać wskaźnik ten ze wskaźnikiem cen hurtowych; co prawda wiadomo jest, że cały szereg wydatków lepiej charakteryzowałoby zestawienie ze wskaźnikiem cen detalicznych, albo nawet ze wskaźnikiem kosztów utrzymania. Jeżeli chodzi o dochody, które ilustrują nam rodzaj i wydajność źródeł, z jakich czerpie samorząd, to i tutaj nie można wskazać jakiegoś jedyne go tylko probiezra, z którym można byłoby porównać wskaźnik wzrostu czy kurczenia się dochodu. Naogół da się i tutaj zastosować również wskaźnik cen hurtowych, lecz w stosunku do wsi lepiej będzie może zastosować korektywę ze wskaźnika cen artykułów rolnych.

Jak kształtują się wahania tych wskaźników? Przyjmując rok 1927 dla wskaźników cen hurtowych i cen artykułów rolnych za 100, otrzymujemy następujące szeregi:

	W s k a ź n i k i :	
	cen hurtowych	cen artykułów rolnych
1926	89	82
1927	100	100
1928	101	97
1929	96	86
1930	82	69
1931	71	60
1932	62	52

Abstrahując od wymienionych wskaźników, weźmiemy pod uwagę chwilowo tylko wewnętrzny stosunek sum wydatków i dochodów pomiędzy poszczególnymi okresami. Otóż, sumy wydatków osiągnęły najwyższy poziom w roku 1928/29 i odtąd zaczynają spadać — aż do roku 1933/34, przy czym w latach 1926 ÷ 1928/29 nastąpił gwałtowny skok, gdy od 1928/29 r. sumy wydatków maleją powoli. Jeżeli rozpatrywać będziemy rozwój wydatków zwyczajnych, to wzrastają one bardziej równomiernie, i to aż do roku 1929/30, później zaś obniżają się zato szybciej. Na gwałtowny wzrost sumy ogółu wydatków do

1928/29 r. przemożny wpływ miały wydatki nadzwyczajne. Wytlumaczenie pewne znajdujemy w uwagach do publikacji G. U. S., gdzie jest powiedziano, że sumy wydatków i dochodów nadzwyczajnych w 1928/29 r. winny być nieco niższe od publikowanych. Wynika to z kombinacji budżetowo-buchalteryjnych, a mianowicie w roku 1928/29 po stronie wydatków, jak również i dochodów umieszczono sumy, pozostające w związku z zaciągnięciem i rozchodowaniem pożyczek ulenowskich. Pomimo że wydatki były dokonywane w ciągu kilku lat, uzewnętrznienie dano im w roku budżetowym 1928/29. Sumy te wyniosły ok. 100 miljn.

Rozpatrując wahania sum dochodów, widzimy i tutaj szybki wzrost od 1926 do 1928/29 r., a po roku 1929/30, którego dochody znajdują się na tym samym poziomie, co w roku poprzednim, obserwowujemy spadek.

Mniej więcej w tym samym stopniu co wydatki zwyczajne wzrastały i kurczyły się wpływy z danin komunalnych — z tą tylko różnicą, że daniny mocniej nieco wzrastały, ale później ich spadek dokonywał się w bardziej przyspieszonym tempie. Zjawisko to tłumaczyć należy faktem, że w okresie poprawy konjunktury łatwiej odbywa się proces rozbudowy gospodarki niż proces kurczenia w okresie pogorszenia się sytuacji gospodarczej — pomimo nawet specjalnych w tym kierunku wysiłków.

W pewnym, aczkolwiek odmiennym, związku z wydatkami nadzwyczajnymi pozostają pożyczki; wpływy z przedsiębiorstw oraz wpływy z pożyczek. Wpływy z przedsiębiorstw, które głównie przeznaczano na krycie wydatków nadzwyczajnych, wzrastały dość pokaźnie, a i teraz samorząd w dużym stopniu opiera się na dochodach z tego źródła. Tylko trudno określić, w jakim stopniu te dochody z przedsiębiorstw (może sztucznie nieraz wyciskane) odpłacają się w stosunku do nakładów, wyłożonych na inwestowanie przedsiębiorstw.

Choć nie będziemy się zagłębiać w ściśle porównania wskaźników dochodów i wydatków z wskaźnikami poprzednio wymienionymi — cen hurtowych i cen artykułów rolnych, to możemy stwierdzić kategorycznie, że gdyby potrzeby, zaspakajane w roku 1926 i 1932/33, były absolutnie jednorodne (gdyby np. nie wzrosły wydatki na emerytury, odprawy, spłatę długów), to mogliśmy uważać, iż — licząc w liczbach realnych — zostały one zaspokojone w większym zakresie ostatnio niż w roku 1926. Natomiast można podkreślić, że realnie wzrosło, szczególnie na wsi, obciążenie obywateli

Rozpatrując wewnętrzną strukturę wydatków w poszczególnych okresach budżetowych, otrzymujemy wyraźniejsze potwierdzenie faktu, że w czasach złej konjunktury wydatki nadzwyczajne maleją, ale stwierdzamy jednocześnie, że są one nieuniknione i w czasach kryzysu, ba niejednokrotnie przyczyną ich powstania są właśnie trudności gospodarczo-społeczne.

Analizując podobnie stronę dochodów, stwierdzamy, że naogół sumy wpływów z dania komunalnych wynosiły więcej niż 50% ogółu dochodów. Pozornie tylko w roku 1928/29, wskutek owych budżetowo-buchalteryjnych kombinacji, suma danin znajduje się poniżej 50% ogółu dochodów. W bardzo jaskrawy sposób uwidacznia się korzystanie z kredytu w latach dobrej konjunktury i uszczuplenie tego źródła w latach kryzysu.

Dla całości obrazu rozwoju gospodarki finansowej samorządu dorzucamy jeszcze, iż bardzo silnie wzrosło zadłużenie związków samorządowych. Z zastrzeżeniem co do porównalności podajemy następujące dane: dla końca roku budżetowego 1926 ok. 300 miljn. (z tytułu tylko zaciągniętych pożyczek), a dla końca roku 1932/33 ok. 1 200 miljn. (różnych zobowiązań).

Z sum wydatków i dochodów samorządu, przytoczonych wyżej dla ilustracji, nie można wyciągać wniosków co do wysokości deficytów, gdyż wydatki oraz dochody z poprzednich okresów budżetowych w większości wypadków nie znalazły tu uzewnętrznienia. Dodamy jednak, że wpływy zaległe naogół były większe niż wydatki zaległe.

H. Moszczyński

DZIAŁALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZENIA PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W 1933 R. — W zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych działalność ubezpieczenia na wypadek braku pracy odgrywała w 1933 r. w dalszym ciągu rolę dominującą, ale — biorąc dynamicznie — wykazała ona w tym roku znaczne skurczenie, podczas gdy dział świadczeń rentowych wykazał jednocześnie dalszy bardzo silny wzrost działalności.

W dziale ubezpieczenia na wypadek braku pracy nastąpił w 1933 r. nie tylko spadek liczby osób, pobierających świadczenia, ale — co dziwniejsze — jednoczesny (choć znacznie słabszy) spadek liczby ubezpieczonych, gdy normalnie spadek liczby ubezpieczonych powoduje wzrost liczby pobierających świadczenia

Liczba ubezpieczonych wynosiła w 1932 r. przeciętnie miesięcznie 239 948, a w 1933 r., tylko 230 594, czyli skurczyła się w 1933 r. o 3,9%. Przeciętna miesięczna liczba ubezpieczonych w I kwartale 1933 r. wynosiła jeszcze 233 920, ale w IV kwartale stanowiła już tylko 227 076, spadek więc w ciągu roku wyniósł 2,9%.

Jak spadek liczby ubezpieczonych odbywał się w poszczególnych zakładach ubezpieczeń — ilustruje nam następujące zestawienie:

	1932 r. przec.	1933 r.: miesięcznie w końcu roku	
Z. U. P. U. Warszawa . .	115 135	110 538	105 943
„ Król. Huta . . .	37 284	34 550	34 384
„ Lwów . . .	44 248	43 821	45 735
„ Poznań . . .	43 281	41 685	40 948 ¹⁾

Jak widzimy, najsilniej zmniejszyła się w 1933 r. w stosunku do 1932 r. liczba (przeciętna miesięczna) ubezpieczonych w Z. U. P. U. Królewska Huta, najslabiej zaś — w Z. U. P. U. Lwów. W ciągu samego 1933 r. (od I kwartału do IV kwartału) najsilniejszy spadek liczby ubezpieczonych wykazuje zakład warszawski, a w zakładzie lwowskim nastąpił nawet wzrost liczby ubezpieczonych.

Spadek liczby osób, pobierających zasiłki, był w 1933 r. znacznie silniejszy niż spadek liczby ubezpieczonych, powodując oczywiście i spadek wydatków Z. U. P. U. znacznie silniejszy niż spadek wpływów. Mianowicie, liczba pobierających zasiłki wynosiła w 1932 r. 22 602 przeciętnie miesięcznie, gdy w 1933 r. zaledwie 14 641, a więc o 35,2% mniej. W I kwartale 1933 r. wypłacono zasiłki 18 811 osobom przeciętnie miesięcznie, a w IV kwartale zaledwie 11 212 osobom; spadek wynosi tu aż 40,4%.

Poniższe zestawienie wykazuje, jak spadek liczby pobierających zasiłki kształtował się w poszczególnych zakładach:

	1932 r. przec.	1933 r.: miesięcznie w końcu roku	
Z. U. P. U. Warszawa . .	11 229	7 259	4 637
„ Król. Huta . . .	3 992	2 580	2 012
„ Lwów . . .	3 848	2 739	2 296
„ Poznań . . .	3 553	2 063	1 560

Najsilniej spadła w 1933 r. w stosunku do 1932 r. liczba (przeciętna miesięczna) pobierających zasiłki w zakładzie poznańskim, bo aż o 41,6%, najslabiej zaś — bo o 28,8% — w zakładzie lwowskim, gdzie i liczba ubezpieczonych prawie nie zmalała; w zakładach warszawskim i królewsko-huckim spadek wyniósł 35,4%.

Wobec zaznaczonego wyżej niewielkiego tylko spadku liczby ubezpieczonych a bard o poważnego spadku liczby pobierających zasiłki nastąpił w 1933 r. poważny spadek stosunku pobierających zasiłki do ubezpieczonych; mianowicie, w 1932 r. na 100 ubezpieczonych 9,4% pobierało zasiłki, a w 1933 r. tylko 6,3%.

Spadek liczby pobierających zasiłki w 1933 r. przypisać należy w dużej mierze wydanym w tym roku przepisom, obstrzegającym warunki uzyskania świadczeń z powodu braku pracy i ograniczającym ich wysokość, spadek zaś liczby ubezpieczonych znajdował się w pewnym związku ze stopniowym odpadaniem z kręgu ubezpieczonych tych, którzy, pozostając dłuższy czas bez pracy, tracili uprawnienia ubezpieczeniowe.

Wydatki Z. U. P. U. na wypłatę zasiłków zmalały w 1933 r. bardzo poważnie, bo z 35 779 tys. do 21 994 tys., a więc o 38,5%, t. j. nieco silniej niż liczba pobierających zasiłki. Powodem szybszego spadku sumy wypłaconych zasiłków stał się

¹⁾ Na podstawie danych „Przeglądu Ubezpieczeń Społecznych” zes. 5 i 6 z r. b.

²⁾ W końcu listopada.

w pewnej mierze spadek zarobków ubezpieczonych, będących podstawą wymiaru zasiłków, a specjalnie w końcu roku również wspomniane ustawowe ograniczenia wysokości zasiłku. Przeciętna miesięczna wysokość zasiłku wyniosła w 1932 r. zł 111, a w 1933 r. tylko zł 99, a więc o 10,8% mniej, przy czym w I kwartale 1933 r. przeciętna miesięczna zasiłku wynosiła zł 108, a w grudniu przeciętny zasiłek stanowił tylko zł 84.

Spadek wypłaconych zasiłków w poszczególnych zakładach ilustruje następujące zestawienie:

	Zakł. Ubezp. Prac. Umysł.:			
	Warszawa	Krół. Huta	Lwów	Poznań
Ogółem w 1933 r. — tys. zł	10 482	4 707	3 783	3 022
Przeciętnie miesięcznie — tys. zł :				
1933 r.	873	392	315	252
1932 r.	1 469	665	456	392
Przeciętny mies. zasiłek — zł :				
1933 r.	98	127	94	79
1932 r.	113	141	98	88

Najsilniej spadła wypłata zasiłków w zakładach: warszawskim (o 40,5%) i królewsko-huckim (o 41,0%). W zakładzie lwowskim, gdzie spadek liczby pobierających zasiłki był najmniejszy (28,8%), suma wypłaconych zasiłków spadła w 1933 r. w stosunku do 1932 r. tylko o 35,7%.

Jak zaznaczyliśmy na samym wstępie, sytuacja w dziale ubezpieczenia emerytalnego Z. U. P. U. przedstawiała się w 1933 r. wręcz odwrotnie niż w dziale ubezpieczenia na wypadek braku pracy: mianowicie, nastąpił znaczny wzrost świadczeń, oparty na wzroście liczby rencistów, a znajdujący swoje wytłumaczenie w fakcie, że w tym roku znaczna liczba ubezpieczonych osiągnęła potrzebny do przyznania świadczeń emerytalnych okres wyczekiwania, wynoszący 60 miesięcy składkowych.

Liczba osób, pobierających świadczenia rentowe z Z. U. P. U., wyniosła w końcu 1932 r. 10 564, a do końca 1933 r. wzrosła do 14 559, czyli o 37,8%.

Najwięcej wzrosła liczba pobierających renty starcze, bo z 1 539 do 2 936, t. j. o 90,8%, co się właśnie wiąże z ukończeniem w 1933 r. okresu wyczekiwania i uzyskaniem wobec tego prawa do renty starczej przez 5 roczników (65-70-letnich osób), gdy normalnie przyznaje się renty starcze tylko jednemu rocznikowi. W związku z tem szczególnie gwałtowny wzrost rencistów nastąpił w zakładzie warszawskim, t. j. na tym terenie, gdzie przed dn. 1/I 1928 r. ubezpieczenie nie istniało, i dlatego dopiero w 1933 r. pracownicy, ubezpieczeni w tym zakładzie, mogli uzyskać uprawnienie do świadczeń starczych.

Silnie również wzrosła w 1933 r. liczba pobierających renty inwalidzkie, mianowicie z 3 456 do 4 993, t. j. o 44,5%, słabszy był wzrost pobierających renty wdowie i sieroce, mianowicie liczba pierwszych wzrosła z 3 045 do 3 653, t. j. o 20,0%, drugich zaś — z 2 524 do 2 977, t. j. o 17,9%.

Jeśli chodzi nie o wzrost liczby rencistów, lecz o liczbę bezwzględnie nowych rencistów w 1933 r., to wyniosła ona 4 785 na miesięczną sumę zł 677 tys. — tak że wydatek roczny, jaki z tytułu tego powstał dla Z. U. P. U., wynosi zł 8 130 tys.

Nowych rent starczych przyznano w 1933 r. 1 544, a więc o 1 321, t. j. aż o 592,4% więcej niż w 1932 r. Kobiety stanowią w liczbie nowych rencistów tylko 9,5% (162 kobiety wobec 1 382 mężczyzn). Renty, przyznane w 1933 r., stanowiły w sumie zł 280 tys. miesięcznie. Suma ta obejmuje zarówno renty właściwe, składające się z kwoty zasadniczej i kwoty wzrostu, jak i dodatki na dzieci oraz dodatki bezradności (przyznawane, o ile potrzebna jest stała opieka i pomoc innych osób). Renty właściwe, przyznane w 1933 r., dają miesięcznie zł 274 tys., dodatki na dzieci — zł 5 tys., dodatki bezradności — niespełna zł ½ tys. Przeciętna wysokość renty starczej, przyznanej w 1933 r., wyniosła bez dodatków zł 184 tys. dla mężczyzn i zł 124 tys. dla kobiet, z dodatkami zaś — odpowiednio zł 188 i zł 125.

W poszczególnych zakładach liczba nowych rencistów i sumy przyznanych rent (z dodatkami) przedstawiały się następująco:

	Liczba rent	Suma miesięczna zł	Przeciętna renta:	
			mężczyźni zł	kobiety zł
Z. U. P. U. Warszawa	944	183 762	193,49	130,53
„ Król. Huta	213	45 824	216,98	138,64
„ Lwów	208	31 505	155,47	86,00
„ Poznań	129	18 872	150,38	91,79

Uderza w powyższym zestawieniu przedewszystkiem ogromna liczba i suma rent w zakładzie warszawskim, poatem silna rozpiętość pomiędzy wysokością przeciętną rent mężczyzn i kobiet, jak również między przeciętną wysokością rent w poszczególnych zakładach. Różnice powyższe powstają naskutek różnic w stosunkach zarobkowych osób ubezpieczonych.

Nowych rent inwalidzkich przyznały wszystkie zakłady w 1933 r. 1 813, a więc o 632, t. j. o 53,5% więcej niż w 1932 r. Z ogólnej liczby — 1 492 rent przyznano mężczyznom, a 321 — kobietom. Przeciętny wiek osób, którym przyznano renty inwalidzkie, wyniósł dla mężczyzn 55,6 lat, a dla kobiet tylko 47,8 lat. Spośród przyczyn inwalidztwa nowych rencistów wymienić należy: choroby narządu krążenia (41,7% mężczyzn i 20,6% kobiet), gruźlicę i choroby narządu oddechowego (15,7% mężczyzn i 20,5% kobiet), choroby układu nerwowego (8,7% mężczyzn i 16,5% kobiet), choroby narządów zmysłów (6,2% mężczyzn i 9,7% kobiet), choroby przemiany materji (5,5% mężczyzn i 12,1% kobiet), choroby gościcowe (5,2% mężczyzn i 4,7% kobiet).

Suma miesięczna rent inwalidzkich, przyznanych w 1933 r., wyniosła zł 308 tys. — łącznie, podobnie jak suma rent starczych, z dodatkami. Właściwa renta inwalidzka składa się, tak samo jak i starcza, z kwoty zasadniczej i kwoty wzrostu, prócz tego są przyznawane dodatki na dzieci i ewent. dodatki bezradności. Renty właściwe wyniosły zł 285 tys. miesięcznie, dodatki zaś na dzieci — zł 19 tys. (1 309 dzieci) i dodatki bezradności zł 5 tys. (25 dodatków). Przeciętna wysokość renty inwalidzkiej, przyznanej w 1933 r., wyniosła bez dodatków dla mężczyzn zł 169, dla kobiet zaś zł 101, z dodatkami odpowiednio — zł 184 i zł 104.

Jak się przedstawiają przyznane w 1933 r. renty w poszczególnych Z. U. P. U. — możemy się przekonać z poniższego zestawienia:

	Liczba rent	Suma miesięczna zł	Przeciętna renta:	
			mężczyźni zł	kobiety zł
Z. U. P. U. Warszawa	310	53 030	190,45	116,27
„ Król. Huta	722	142 233	202,47	106,15
„ Lwów	573	85 866	163,77	102,44
„ Poznań	208	27 305	151,79	89,94

Jak widzimy, Z. U. P. U. Warszawa w zakresie rent inwalidzkich stoi dopiero na trzecim miejscu, choć co do wysokości przeciętnej renty zajmuje drugie miejsce — podobnie jak przy rentach starczych.

Rent wdowich przyznano w 1933 r. 668, a więc o 218, t. j. o 48,4% więcej niż w 1932 r. Rent sierocych przyznano 760, czyli o 222, t. j. o 41,3% więcej niż w 1932 r. Przeciętna suma miesięczna przyznanych rent wdowich wyniosła zł 66 tys., sierocych zaś zł 24 tys. Przeciętna wysokość renty wdowiej, przyznanej w 1933 r., wyniosła zł 98, sierociej — jeśli chodzi o sieroty niezupełne — zł 29,16, dla sierot zaś zupełnych — zł 50,48.

W poszczególnych zakładach zestawienie przyznanych rent wdowich i sierocych przedstawia się następująco:

	Zakł. Ubezp. Prac. Umysł.:			
	Warszawa	Krół. Huta	Lwów	Poznań
Liczba rent:				
wdowich	185	190	182	111
sierocych	179	210	226	145
Suma miesięczna rent (w tys. zł):				
wdowich	20,3	20,9	15,7	8,7
sierocych	6,2	7,4	6,0	3,8
Przeciętna renta:				
wdowia	109,80	109,98	86,28	78,59
sieroty niezupełnej	32,90	37,26	26,12	22,23
„ zupełnej	69,00	57,88	34,25	55,02

S.

ZASIĘG UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH¹⁾. — W styczniu 1934 r. zakłady pracy zgłaszały swych pracowników do ubezpieczenia do nowoutworzonych na podstawie ustawy scaleniowej ubezpieczeń społecznych. Szereg jednak zakładów zgłosił tych dokonał w terminie późniejszym — tak, że za możliwe kompletne liczby uznać można dopiero liczby z lutego r. b.

Według danych z lutego liczba zakładów zgłoszonych wyniosła 373 338, a liczba ubezpieczonych — zarówno robotników, jak i pracowników umysłowych — wyniosła 1 432 663. Według

¹⁾ P. „Przegląd Ubezpieczeń Społecznych” zes. 7 z r. b., str. 431.

grup województw i ważniejszych ośrodków przemysłowych liczby zakładów i ubezpieczonych w ubezpieczalniach—według stanu z lutego 1934 r. — przedstawiały się następująco:

Województwa	Zakłady	Ubezpieczeni
Centralne	180 451	748 235
Warszawa	73 425	245 431
Łódź	25 125	152 603
Pabjanice	3 233	20 665
Częstochowa	6 680	32 560
Sosnowiec	10 293	65 571
Radom	3 539	23 675
Lublin	7 542	23 205
Białystok	4 205	20 549
Wschodnie	27 288	100 411

Wilno	9 859	32 704
Równe	3 093	11 894
Zachodnie	56 559	214 570
Bydgoszcz	7 334	27 079
Poznań	14 206	64 506
Gdynia	2 696	16 553
Południowe	103 183	339 921
Biała	4 731	22 412
Kraków	22 796	71 494
Drohobycz	5 298	21 162
Lwów	18 849	59 588
Stanisławów	4 744	18 765
Stryj	3 865	17 975
Śląsk Cieszyński (Bielsko)	5 857	29 526

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

HUTNICTWO CYNKOWE I OŁOWIANE

WYTWÓRCZOŚĆ HUTNICTWA CYNKOWEGO I OŁOWIANEGO W CZERWCU 1934 R. przedstawiała się — według danych tymczasowych — jak następuje (w tonnach):

	1 9 3 4 czerwiec	maj	1933 czerwiec
Cynk mufl. i elektrol.	7 935	7 961	6 411
Błacha cynkowa	1 251	1 136	855
Kwas siarkowy	14 894	14 862	13 937
Ołów surowy	1 198	1 414	1 109
Srebro	—	—	—

Jak widać, w czerwcu, w porównaniu z majem produkcja cynku bardzo nieznacznie się zmniejszyła (-0,3%), lecz wytwórczość blachy cynkowej wzrosła o 10,1% i kwasu siarkowego o 0,2%; tylko produkcja ołowiu spadła poważniej, bo o 16,0%. W porównaniu z czerwcem r. ub. mamy w r. b. ogólny silny wzrost wytwórczości: cynku o 23,8%, blachy cynkowej o 46,2%, kwasu siarkowego o 6,9% i ołowiu o 8,0%. Srebro nie było w żadnym z porównywanych miesięcy rafinowane.

PRZEMYSŁ WŁOKIENNICZY

UPADŁOŚĆ ZAKŁ. GEYERA. — Wydział Handlowy Sądu Okręgowego w Łodzi ogłosił upadłość spółki „Zakłady Przemysłu Bawełnianego Sp. Ludwik Geyer, S. A.” na własną prośbę spółki. Jednocześnie Sąd, z uwagi na rozmiar przedsiębiorstwa, zlecił zarządowi masy utrzymanie fabryki w ruchu. Bilans, załączony do podania o ogłoszenie upadłości, zamknięty jest na dz. 31/V r. b. sumą zł 46 718 182. Z ważniejszych pozycji w stanie czynnym wymieniać należy: budynki — zł 7 639 000, maszyny — zł 21 637 000, towary — zł 2 692 000, kasa i weksle — zł 59 251, dłużnicy krajowi — zł 1 480 886. Kapitał akcyjny przedsiębiorstwa wynosił zł 15 miljn., kapitał amortyzacyjny zł 15 584 000. W bilansie figuruje pozatem z większych pozycji pożyczka w Towarzystwie Kredytowym Przemysłu Polskiego na sumę przeszło zł 3 miljn. oraz należności podatkowe Skarbu Państwa w wys. zł 2 323 504. Do bilansu załączony został rachunek zysków i strat, zamknięty ogólną kwotą zł 11 503 799. Straty za lata ubiegłe wyniosły zł 6 271 954, a za pierwsze 5 miesięcy 1934 r. — zł 715 051. Fabryka zatrudniała ostatnio 2 tys. robotników. Czynnych było 33 000 wrzecion i 1 130 krosien.

Przedsiębiorstwo to było najstarszą fabryką wielkiego przemysłu bawełnianego. Założone zostało w 1829 r. przez fabrykanta Ludwika Geyera z Zittau. Po wybudowaniu wielkiego

3-piętrowego gmachu sprowadził on pierwszą w tym przemyśle maszynę parową oraz pierwsze maszyny walcowe do drukowania tkanin. W 1885 r. przedsiębiorstwo przekształcone zostało na towarzystwo akcyjne o kapitale początkowo 1½ miljn. rubli, który powiększony został w 1913 r. do 5 miljn. rub. Przedsiębiorstwo zatrudniało w tym okresie ok. 5 tys. robotników, a wartość produkcji rocznej wynosiła 8,67 miljn. rub.

Wojna i okupacja niemiecka przyniosły przedsiębiorstwu temu, jak zresztą całemu włókiennictwu, olbrzymie straty. Według danych firmy, okupanci zarekwirowali bez odszkodowania i wywieźli przeszło 4000 bel bawełny, ok. 4 miljn. m tkanin, kotły, motory elektryczne, transformatory, miedziane części, zdemontowane z maszyn wytwórczych i urządzeń technicznych, pasy skórzane transmisyjne, przewodniki elektryczne i t. d. Straty te ustalono — po potrąceniu wartości części odzyskanych po wojnie silników — na 6 205 450 fr. zł. Do tego dodać należy straty w wysokości 5 miljn. rub. zł., poniesione u dłużników na obszarze b. Cesarstwa Rosyjskiego.

Pomimo tych strat materialnych i szkód technicznych po wyjściu okupantów zakłady zostały uruchomione i po paru latach liczba zatrudnionych robotników przekroczyła nawet liczbę przedwojenną, dochodząc do 5 tys. Firma produkowała tkaniny bawełniane ubraniowe męskie i damskie, flanele, percale drukowane, chustki i kołdry bawełniane, płótna introligatorskie, drukowane chusteczki na głowę i t. d. Znaczna część produkcji eksportowana była do krajów zagranicznych i zamorskich. Fabryka posiadała przedziałnię cienkoprzędną, odpadkową i wiganjową, tkalnię, farbiarnię, drukarnię, wykończalnię oraz warsztaty mechaniczne. Stan techniczny przedsiębiorstwa po przeprowadzeniu technicznej reorganizacji i modernizacji fabryki przedstawiał się następująco: przedsiębiorstwo posiadało 51 000 wrzecion cienkoprzędnych, 10 140 wrzecion odpadkowych i wiganjowych, 3 676 niciarkowych oraz 1 850 krosien. Zakłady obejmowały powierzchnię 12 500 m² zabudowanych oraz 132 000 m² placów.

Lata kryzysu odbiły się ujemnie na sytuacji tego przedsiębiorstwa, które w 1931 r. uzyskało od Rządu gwarancję w wysokości £ 200 tys. Umożliwiło to częściowe pokrycie zobowiązań firmy, nie likwidując jednak całkowicie zagadnienia wyrównania strat kapitałowych, poniesionych w okresie wojny. Pogłębianie się kryzysu strukturalnego we włókiennictwie, spadek cen gotowych wyrobów, straty, poniesione na odbiorcach, i deprecjacja składów — wszystko to przyczyniło się do dalszego osłabienia finansowego przedsiębiorstwa, które nie widziało innego sposobu wyjścia z tej sytuacji.

Nadmienić należy, że wszystkie wierzytelności bezpośrednie i pośrednie Rządu są zahipotekowane, wskutek czego Państwo nie groź w związku z upadłością straty. Z zł 11,5 miljn. wierzytelności, wykazanych w bilansie spółki, jedynie zł 1,1 miljn., stanowiących wierzytelności prywatne, nie posiada zabezpieczenia hipotecznego.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

ZASADY POLITYKI ZBOŻOWEJ W 1934/35 R. —

Jak już komunikowaliśmy w zesz. 26 tyg. „Polska Gospodarcza”, Rząd — uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów w dn. 26/VI r. b. — ustalił zasady państwowej polityki zbożowej na

przyszły rok gospodarczy. Obecnie podajemy bliższe szczegóły programu zbożowego. W programie tym utrzymano naczelną zasadę, że stosowane dotychczas przez Rząd środki polityki zbożowej, t. j. ochrona celna, zwroty ceł wraz z do-

płatami, kredyt zastawowy i zaliczkowy, akcja interwencyjna oraz koncentracja wywozu zbóż będą stosowane w 1934/35 r. — ze zmianami, wynikającymi z poczynionych doświadczeń w ub. latach.

Zwrot ceł przy wywozie wszystkich zbóż ustalony zostanie w jednakowej wysokości zł 6 od 100 kg. W ubiegłym roku gospodarczym, jak wiadomo, zwrot ceł przy wywozie owsa wynosił tylko zł 3 od 100 kg. Przez zrównanie wysokości zwrotu ceł zrealizowany został postulat, jaki oddawna wysuwały sfery rolnicze.

Akcja interwencyjna Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych naogół nie ulegnie zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Akcją tą objęte będzie żyto i pszenica. P. Z. P. Z. będą zdejmowały nadwyżki podaży żyta i pszenicy z rynku krajowego i wywoziły je zagranicę, korzystając ze specjalnych dopłat na ten cel. Sprzedaż zbóż chlebowych zagranicę odbywać się będzie jak dotychczas na zasadach koncentracji eksportu w Polskim Biurze Eksportu Zboża.

Ceny zbóż chlebowych nie mogą mieć charakteru sztywnego, a będą dostosowane do sytuacji na rynku światowym i wewnętrznym.

Sprzedaż zagranicę jęczmienia i owsa prowadzić nadal będzie prywatny zorganizowany handel, przyczem działalność P. Z. P. Z. w zakresie tych zbóż będzie prowadzona na zasadach normalnej kalkulacji kupieckiej.

Stosunek państwowego aparatu interwencyjnego do zbożowego handlu indywidualnego i spółdzielczego ma być oparty na dotychczasowych zasadach, w związku z czem należy oczekiwać przedłużenia umowy, zawartej pomiędzy P. Z. P. Z. i kupiectwem zbożowym.

Kredyt zastawowy i zaliczkowy uruchomiony zostanie do wysokości, pozwalającej na związanie 400 do 500 tys. tonn zbóż, co, oczywiście, uzależnione jest również od zapotrzebowania rolnictwa na tego rodzaju kredyty. Minister Skarbu wydał już zarządzenia, zmierzające do ułatwienia rozprawienia kredytu rejestrowego pod zastaw zboża oraz kredytu zaliczkowego dla drobnej własności. Zarządzenia te przewidują, co następuje:

Stosowana będzie bonifikata oprocentowania powyższych kredytów. Rolnik, zaciągający kredyt rejestrowy, płacić będzie $4\frac{3}{4}\%$ w stosunku rocznym oraz jednorazowo $\frac{1}{2}\%$ sumy przyznanej pożyczki tytułem kosztów, związanych z uruchomieniem kredytu.

Z udzielonego kredytu rejestrowego może być potrącona nieuregulowana należność kredytu zastawowego z r. ub. oraz winna być potrącona II rata z 1933 r. oraz I rata z 1934 r. podatku gruntowego. O ile należność za wymienione podatki wynosi większą sumę niż 25% udzielonego kredytu, to na częściowe pokrycie tej należności instytucje rozprawdzające winny zatrzymać przy realizowaniu pożyczek nie więcej niż 25% sumy przyznanego kredytu.

Kredyt zastawowy będzie udzielany w wysokości 50% wartości zboża w sнопie oraz 60% zboża w ziarnie według cen giełdowych. Rozprawdzanie kredytu na terenie województw: poznańskiego, pomorskiego, śląskiego pozostanie w dotychczasowej formie przewłaszczania zboża na rzecz instytucji, rozprawdzającej kredyt rejestrowy.

W zakresie kredytu zaliczkowego dla drobnej własności rolnej bonifikata Skarbu Państwa wynosi 3% w stosunku rocznym, w związku z czem stopa procentowa, płacona przez rolników pożyczkobiorcom, nie będzie przekraczać $4\frac{1}{2}\%$ w stosunku rocznym. Jako normę wysokości zaliczki, udzielanej rolnikowi, ustalono: od 100 kg żyta i owsa zł 7, od 100 kg jęczmienia zł 8, od 100 kg pszenicy zł 10. Przy rozprawdzaniu kredytu zaliczkowego nie będą czynione żadne potrącenia z tytułu niezapłaconych podatków.

Ważną zmianą w zasadach państwowej polityki zbożowej w stosunku do roku ubiegłego jest uznanie przez Komitet Ekonomiczny Ministrów konieczności skoordynowania działalności młynów z państwową polityką zbożową. W związku z tem zainteresowane Ministerstwa mają przeprowadzić dokładne zbadanie stanu młynarstwa pod względem finansowym i technicznym i przedstawić odnośne wnioski. Zagadnienie państwowej interwencji w stosunku do młynarstwa jest kwestją ważną i skomplikowaną, wymagającą dokładnego przestudjowania, to też słuszne jest, że przed powzięciem decyzji przeprowadzone być mają dokładne badania omawianej kwestji.

Jak z przedstawionych wyżej zasad wynika, bez naruszania żadnych czynników, stosowanych w roku ubiegłym, wzmocniono opiekę rządową przez: zwiększenie zwrotu ceł przy wywozie owsa i pogłębienie bonifikaty dla kredytów zastawowych. Wobec tego, że zbiór zbóż w Polsce w stosunku do zbiorów zeszłorocznych, które jak wiadomo były rekordowe, będzie prawdopodobnie niższy, należy oczekiwać korzystniejszego kształtowania się cen zbóż aniżeli w r. ub., zwłaszcza gdyby w okresie bezpośrednio późniejszym udało się powstrzymać od nadmiernej podaży zbóż.

K.

H A N D E L

HANDEL ZAGRANICZNY

STOSUNKI GOSPODARCZE EMIGRACJI Z MACIERZĄ.

— Gospodarcze przesilenie, które od kilku lat wstrząsa całym światem, odbija się na wszystkich elementach gospodarki światowej. Jego destruktywne działanie powoduje zahamowanie wszelkich tendencji rozwojowych. Aparat produkcji nie może być w pełni wyzyskany, a o każdy tow. r. który wychodzi poza granice kraju, toczy się ostra walka.

Dlatego też należy w bilansie płatniczym, tak ważnym dla równowagi waluty, utrzymywać takie aktywne pozycje, które mogą zapewnić normalne wyrównywanie tego bilansu.

Jest faktem stwierdzonym, że jednym z czynników ożywienia stosunków gospodarczych z zagranicą jest — mało do tej pory doceniana — emigracja. Do dzieła niesienia pomocy polskiemu gospodarstwu narodowemu należy zaprzęgnąć kilkumilionową rzeszę Polaków, rozsypanych po całym świecie, wysuwając sprawy gospodarcze na czoło zagadnień współpracy między Polonią zagraniczną a krajem.

W pierwszych dnia sierpnia r. b. odbędzie się w Warszawie II Zjazd Polaków z Zagranicy. Zjazd ten, skupiający przedstawicieli Polonii zagranicznej, wyłonić ma Światowy Związek Polaków, jednoczący naszych rodaków, rozsypanych po wszystkich prawie zakątkach świata.

Jednym z najważniejszych punktów programu Zjazdu, zorganizowanego przez Radę Organizacyjną Polaków z Zagranicy, jest rozpatrzenie zagadnienia realnego współdziałania gospodarczego wychodźstwa z Macierzą.

Nasunie się przy tym punkcie konieczność szczegółowego rozważenia metod intensywniejszego wychowania gospodarczego na wychodźstwie, organizowania emigracyjnych zrzeszeń kupieckich i wyzyskania ich jako instrumentu do ścisłej współpracy z gospodarstwem społecznym Polski.

Gospodarcza dynamika emigracji może przejawiać się w kilku zasadniczych kierunkach.

Czynną pozycję w naszym bilansie płatniczym stanowi przychód z tytułu przekazów oszczędności emigrantów i kapitałów,

przywiezionych przez reemigrantów. Pozycja ta mimo ciągłego kurczenia się, spowodowanego zamykaniem terenów imigracyjnych z powodu ustania wychodztwa ściśle zarobkowego, stanowi kwoty poważne.

Również dodatni wpływ wywiera ze stanowiska gospodarczego ruch turystyczny wychodztwa. Dotychczas jednak turystyka wychodźców nie odegrała większej roli w ogólnym bilansie ruchu obcych i nie potrafiła wyrównać poważnego niedoboru tej pozycji.

W dzisiejszej strukturze świata nawet państwa, posiadające korzystnie rozbudowany aparat i szeroki zasięg polityczno-gospodarczy, potrzebują do normalnej ekspansji umiejętnej propagandy handlowej. I na tem polu Polska winna liczyć na współpracę czynników społecznych na emigracji. Jest ona bowiem w tem szczęśliwym położeniu, że niemal w każdym zakątku świata posiada skupienia polskie.

Osiedla polskie współpracować winny z krajem przez propagowanie wiadomości o naszym rozwoju gospodarczym, przez wysiłki indywidualne w przedsięwzięciach gospodarczych, wreszcie — przez pomoc szerszych mas w kierunku szerzenia prawdy o Polsce i w kierunku urabiania terenu dla polskiej ekspansji ekonomicznej.

Poza tą działalnością propagandową, która winna być obowiązkiem każdego Polaka, bez względu na to, gdzie los przebywać mu każe, rozwinąć powinny powołane ku temu zrzeczenia publiczne i sfery gospodarcze bliższy i stały kontakt gospodarczy z krajem macierzystym, celem nawiązania i utrzymania stałych stosunków handlowych, mogących równocześnie korzystnie wpłynąć na poprawę naszego bilansu handlowego i płatniczego.

Z przeglądu naszych stosunków gospodarczych z krajami emigracji polskiej jasno wynika, że stosunki te zarówno w Europie, jak i Ameryce przedstawiają dla Polski wielkie możliwości rozwoju, narazie jednak nietylko nie wykazują korzystnych wpływów, ale, przeciwnie, kształtują się bardzo niepomyślnie dla bilansu handlowego Polski.

Jest rzeczą, rzucającą się w oczy, że największy niedobór bilansu handlowego Polska posiada z krajami, gdzie mamy największe ośrodki emigracyjne. Na deficyt ten składa się szereg przyczyn, ale niewątpliwie jedną z nich jest brak organizacji i bezpośredniego kontaktu z emigracją polską.

Zastanawiając się nad kształtowaniem się stosunków ściśle handlowych — wymiany towarowej — między Polską i ośrodkami wychodźczymi, trzeba stwierdzić, że emigracja polska i jej zrzeczenia roli pionierskiej w ekspansji gospodarczej we właściwym zakresie nie odgrywa. Tłumaczy się to łatwo przeciętnie niskim poziomem intelektualnym emigrantów polskiego, rekrutującego się przeważnie z proletariatu miejskiego i wiejskiego, niereprezentującego przeto naogół czynnika dostatecznej aktywności oraz odpowiedniego przygotowania i wyrobienia handlowego.

Z tego też powodu emigracja polska nie wytworzyła dotąd typu kupca, który miałby kwalifikacje i praktykę do nawiązania bezpośrednich handlowych kontaktów międzynarodowych. Dlatego też naczelnym zadaniem winno być wytworzenie na wychodźstwie stępu kupców-hurtowników, którzyby — złączeni w odpowiednie organizacje — stworzyli aparat do współpracy gospodarczej z krajem. Z rozwiązaniem tego zagadnienia zniknie problem zrzeczeń emigracyjnych, które, nie mając odpowiedniego wyrobienia, ani kapitału, nie mogą odegrać większej roli w organizacji importu z Polski, ograniczając się jedynie do funkcji czynnika propagandowego konsumpcji.

Utworzenie specjalnych placówek ściśle kupieckich wiąże się z dowiedzioną prawdą, że nie można wyobrazić sobie nawiązania kontaktów handlowych z emigracją na podłożu tylko ideowego czy uczuciowego. Należy szczegółowo badać konkretne możliwości penetracji gospodarczej Polski — tak, aby towar

polSKI mógł wytrzymać konkurencję i sam mógł sobie zdobywać odbiorców. Tylko tak pomyślane nawiązywanie solidnych, realnych stosunków gospodarczych może przynieść obu stronom poważne korzyści i przyczynić się może do utrwalenia praktycznych, życiowych więzów, które posiadają szczególną wartość dla utrzymywania łączności kulturalnej.

Sprawa pogłębienia stosunków handlowych z krajami naszej emigracji ma doniosłe, pierwszorzędne znaczenie nietylko dla gospodarstwa narodowego Polski, ale i dla siły politycznej naszego państwa. Wiąże się ten problem z celami naszej polityki emigracyjnej, albowiem podniesie znaczenie Polski w świecie, ułatwi nam stosunki z państwami polskiej emigracji i wiąże je z Macierzą silniejszymi węzłami ideowymi i materialnymi.

R. A. Choróbki

SPRAWOZDANIE OBSERWATORA BRYTYJSKIEGO O POLSCE. — W dniu rozpoczęcia rozmów polsko-brytyjskich w Londynie o rewizję obecnie obowiązującego układu handlowego pomiędzy obu krajami ukazało się roczne sprawozdanie gośdarczego przedstawiciela Wielkiej Brytanii w Warszawie, P. C. B. Jerrama, o położeniu gospodarzem Polski. Raport P. Jerrama, który zajmuje w Ambasadzie Brytyjskiej w Warszawie stanowisko t. zw. sekretarza handlowego (commercial secretary), odpowiadające naszym radcom handlowym, jest swego rodzaju urzędową opinią brytyjską o sytuacji gospodarczej w Polsce. Sprawozdania takie są w Anglii z reguły przedmiotem powszechnego zainteresowania tak, iż np. roczne raporty P. Cahilla, długoletniego przedstawiciela gospodarczego W. Brytanii w Paryżu, o sytuacji Francji są przedmiotem omówień na czołowych miejscach wielkiej prasy londyńskiej. Z tych też względów raport P. Jerrama zasługuje na zainteresowanie się nim nieco bliżej.

Znaczną część raportu stanowią, oczywiście, dane faktyczne, przeznaczone dla gospodarczych sfer angielskich celem dania im możliwie ścisłych informacji o sytuacji poszczególnych gałęzi gospodarstwa narodowego Polski. Nas z natury rzeczy ta część raportu interesować nie może. Ważna jest natomiast opinia ogólna P. Jerrama o sytuacji gospodarczej w Polsce przedstawiona we wstępie do całego raportu. Opinia ta brzmi dosłownie w tłumaczeniu, jak następuje:

„Sytuacja gospodarcza w Polsce przy końcu 1933 r. była mniej korzystna niż w chwili ukazania się ostatniego raportu w lutym 1932 r.; pogorszenie dało się zauważyć w wielu kierunkach, a specjalnie w rolnictwie, od którego w pierwszym rzędzie zależy dobrobyt braju.

Byłoby powtarzaniem starych prawd wyliczanie głównych przyczyn zwiększającej się depresji, lecz ażeby przedstawić całokształt obrazu (pojawily się nowe czynniki, zaostrzyły się zaś stare), wyliczenie ich winno mieć miejsce.

Międzynarodowa sytuacja polityczna i gospodarcza, niedopuszczająca do powrotu zaufania, stanowiła przede wszystkim przyczynę pogłębienia się kryzysu w Polsce. Na inne nie mniej ważne czynniki składały się: niski poziom cen na zboże i artykuły spożywcze, co poważnie obniżyło siłę nabywczą kraju, spadek światowych cen na węgiel, cukier i t. p., wreszcie wprowadzenie w niektórych krajach ustawodawstwa ochronnego, bądź opłat celnych, co odbiło się niekorzystnie na polskim wywozie.

W dużej mierze niepewność międzynarodowej sytuacji politycznej, o ile chodzi o Polskę, wydaje się w chwili sporządzenia niniejszego raportu ulegać zmianie, jako wynik konsolidacji stosunków z Niemcami i ze Związkiem Sowieckim — konsolidacji, która w rezultacie dała wzrost obrotów handlowych z temi krajami.

Pomimo tych niekorzystnych czynników — wewnętrzna stabilizacja została utrzymana; poziom walutowy w Polsce nie odbiegł od złotego paritetu; nie zostały wprowadzone żadne restrykcje dewizowe; obsługa pożyczek zagranicznych dokonywana była punktualnie, jak również inne zobowiązania zagraniczne re ulowane były sprawnie; dodatni charakter bilansu handlu zagranicznego nie został zachwiany.

Coprawda równowaga budżetowa została zachwiana, lecz przez dopływ czasowych środków z Pożyczki Narodowej została wyrównana przez pokrycie tego niedoboru

Wprowadzenie nowej taryfy celnej w dn. 11 października 1933 r., powodujące znaczny wzrost stawek, wymagało rewizji traktatów handlowych, które Polskę obowiązywały. Cały szereg nowych traktatów został zawarty, a rozpoczęcie rokowań ze Zjednoczonym Królestwem oczekiwane jest w najbliższym

czasie. Jako wstęp do tych rokowań odwiedziła Polskę w marcu 1934 r. misja handlowa Zjednoczonego Królestwa celem przestudjowania polskiego rynku, jako lokaty dla eksportu Zjednoczonego Królestwa. Dokonana została bardzo pożyteczna praca przygotowawcza, i należy mieć nadzieję, że jako wynik rokowań traktatowych wzrosną możliwości sprzedaży towarów brytyjskich w Polsce. Możliwości te zawarte są w części handlowej niniejszego raportu. Polska polityka przemysłowa zmierza do samowystarczalności, a import wszystkich podstawowych surowców, maszyn i t. p. znacznie spadł. Z drugiej stron strony w trosce o utrzymanie poważnego rynku eksportowego w Zjednoczonym Królestwie — należy przypuszczać — Polska skłonna będzie zaoferować specjalne ułatwienia dla brytyjskiego przywozu. Ze wzrostem dobrobytu powiększy się również chłonność (rynku) w związku z robotami publicznymi. Zwiększenie zainteresowania rynkiem polskim ze strony eksporterów Zjednoczonego Królestwa jest szczególnie pożądane w obecnej koniunkturze.

Można powiedzieć, że Polska, pomimo niedomagań, spowodowanych światowym kryzysem, oszczędzona została w większym stopniu niż inne kraje, dzięki swym bogactwom naturalnym i sile odporności, zarówno jak dzięki małym wymaganiom ludności. Niema wątpliwości, że Polska okaże się dość silną, aby skutecznie wyjść z obecnej depresji gospodarczej".

Opinia ta, jak widać, posiada specjalny rys, każący brać ją istotnie poważnie — realizm i obiektywność sądu. Tem przyjemniejsze muszą być dla nas jej wnioski końcowe, jak również przewijające się w ciągu całej oceny przekonania o solidności podstaw naszej obecnej sytuacji. W świetle sprawozdania tego jasno zupełnie zarysowuje się oficjalna opinia brytyjska o naszej polityce gospodarczej w okresie kryzysu i — co ważniejsze — o zewnętrznych przyczynach, mających wpływ na opóźnienie się poprawy gospodarczej w Polsce.

HANDEL WEWNĘTRZNY

RUCH CEN W MAJU 1934 R. — Ożywienie (święteczne i sezonowe — wiosenno-letnich zakupów) — jakie wystąpiło w marcu — lekko wzmożło się w kwietniu, a utrzymało się również i w maju, przyczem poziom obrotów handlowych pozostał na ogół nieco wyższy niż w odpowiednim miesiącu r. ub. Ożywienie obrotów ujawniło się szczególnie w takich branżach, jak: włókiennicza, metalowa, materiałów budowlanych i t. p.

Wskaźnik weksli wystawionych, który — gdyby nie zmiany w warunkach transakcyjnych co do regulacji gotówkowej, wekslowej i na kredyt otwarty i gdyby nie wpływ obiegu weksli czysto finansowych — mógłby być dobrym miernikiem obrotów handlowych, wykazał w maju w stosunku do kwietnia (w obliczeniu Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen z usunięciem sezonowości) spadek o blisko 10% — choć w liczbie absolutnej suma majowa weksli wystawionych była prawie równa sumie kwietniowej.

Również spadek (o 7%) wykazał wskaźnik ładunków kolejowych (z usunięciem sezonowości). W liczbach absolutnych i bez usuwania wahań sezonowych — kolejowe przewozy towarowe wykazały w maju poziom nieco wyższy niż w kwietniu, wynosząc 63 wobec 62 tys. wagonów przeciętnie dziennie (w maju 1933 r. 65 tys. wagonów).

Sytuacja na rynku finansowym była korzystna dla rozwoju obrotów handlowych — dzięki utrzymującej się poprawie płynności i wypłacalności. Poprawa wypłacalności nie jest jednak powszechna, nie dotycząc zwłaszcza rolnictwa, a częściowo i przemysłu, ani też rynek kredytowy nie może jeszcze finansować wzrostu obrotów w formach odpowiednich — tak że finansowanie wzrostu produkcji i obrotów w dużej mierze odbywa się z odbudowywanych i zwalnianych rezerw przedsiębiorstw względnie z wycofywanych wkładów o charakterze rezerw gotówkowych, a przy małym udziale operacji kredytowych (co znajduje pewien wyraz i w obiegu wekslowym).

Sytuacja finansowa i zdolność nabywcza ludności nie wykazała w maju większych różnic. Na wsi, jeśli chodzi o wpływ na stronę dochodów, nastąpiła lekka poprawa w związku ze zwykłą ceną zbóż i lekkie pogorszenie w związku ze spadkiem cen niektórych artykułów hodowlanych. W mieście wzrost zatrudnienia wpływał zwykło na siłę nabywczą, a w zakresie plac i zarobków nie zachodziły poważniejsze wahania.

Ceny na rynku wewnętrznym w maju kształtowały się w dalszym ciągu lekko zniżkowo. Mianowicie, ceny hurtowe obniżyły się o 11%, ceny detaliczne zaś silniej, bo o 30%. W ruchu cen hurtowych i detalicznych głównym motorem był spadek cen artykułów rolnych.

Ruch wskaźników cen hurtowych ilustruje następujące zestawienie (na podstawie danych Instytutu Badania Konjunktur oraz Gł. Urz. Stat.):

		Wskaźnik ogólny	Artykuły rolne krajowe	Artykuły przemysłowe
Maj	1929	98.0	95.0	99.6
"	1930	86.8	78.9	91.4
"	1931	77.7	74.0	78.3
"	1932	69.3	68.4	67.9
"	1933	59.6	54.5	60.4
Styczeń	1934	57.8	48.6	61.9
Luty	"	57.6	48.2	61.8
Marzec	"	57.3	48.2	61.2
Kwiecień	"	56.7	47.4	60.8
Maj	"	56.1	46.4	60.4

		Art. rolne: sprzedawane		Art. przemysłowe:		
		prze- przez rolni- ków	prze- twory	surowce	półfabr.	wyroby gotowe
Maj	1933	44.7	64.4	55.5	59.4	65.4
Styczeń	1934	38.4	59.0	61.4	60.0	64.3
Luty	"	38.8	57.9	60.8	59.7	64.8
Marzec	"	38.9	57.8	59.9	59.5	64.1
Kwiecień	"	37.4	57.7	59.4	59.1	63.7
Maj	"	35.8	57.2	58.5	58.5	63.9

Jeśli chodzi o artykuły rolne, łącznie z kolonialnymi i innymi, wchodzącymi w zakres żywności i używek — to zmiany we wskaźnikach poszczególnych pozycji tej grupy przedstawiały się następująco (wskaźniki: 1928 r. = 100):

		Kwiecień 1934	Maj 1934	Maj 1933
Ziemiopłody	34.5	34.8	46.3	
Mąka i kasza	36.3	35.8	51.8	
Zwierzęta rzeźne	37.3	35.6	43.4	
Mięso i słonina	47.1	46.1	52.0	
Nabiał	45.1	38.9	43.0	
Cukier, s i rytus, piwo	90.1	90.1	90.2	
Towary kolonialne	67.3	67.8	71.1	
Tytoń	99.9	99.9	99.9	
Sól	104.5	104.5	104.5	

W zakresie krajowych roślinnych produktów spożywczych panowała tendencja lekko zwyżkowa dla ziemiopłodów i lekko zniżkowa dla przetworów. Spośród zbóż, których wywóz, aczkolwiek zmalał, utrzymywał się jednak na stosunkowo wysokim poziomie, zwyżkę wykazały zwłaszcza ceny pszenicy i owsa; ceny żyta zwyżkowały dopiero pod koniec miesiąca; podobnie zresztą jak i ceny przetworów, wśród których początkowo przeważała tendencja zniżkowa.

Ceny zwierzęcych produktów spożywczych wykazywały w maju tendencję zdecydowanie zniżkową, z drobnymi tylko wyjątkami. Ceny inwentarza — przy wciąż bardzo słabym eksporcie — zniżkowały, zwłaszcza silnie jeśli chodzi o trzodę chlewną, która już w poprzednim miesiącu wykazała poważny spadek cen. Obniżyły się również nieco ceny mięsa, a z nabiału — wobec zwiększonej produkcji — nieznacznie zmalały ceny mleka, a silny spadek w II połowie miesiąca wykazały ceny masła. Zwyżkowały tylko, i to wydatnie — w związku ze słabą podażą i dobrym popytem — ceny jaj.

W zakresie towarów kolonialnych nastąpił — podobnie jak w poprzednich miesiącach — lekki spadek cen, wywołany tym razem zniżką cen kawy i pieprzu.

Grupa artykułów w przemyśle wykazuje w maju niewielką zniżkę — o 0.7%. Zmiany cen w poszczególnych działach towarowych ilustruje ruch wskaźników, przedstawionych poniżej (przy podstawie 1928 r. = 100):

		Kwiecień 1934	Maj 1934	Maj 1933
Drewno surowe	46.1	44.7	35.3	
" obrobione	42.6	41.8	37.2	
Surowce włókniste	39.5	38.5	40.2	
Przędza	48.3	46.9	49.0	
Tkaniny	60.1	60.1	60.0	
Paliwo mineralne	92.7	92.7	89.5	
Złom i ruda żelazna	63.6	63.0	66.8	
Żelazo	84.3	84.0	85.2	
Metale nieżelazne	45.5	45.6	53.5	
Skóry surowe	35.5	32.4	30.4	
" wyprawione	47.0	47.0	42.5	
Odzież i obuwie	47.6	47.9	51.3	
Oleje mineralne	95.7	96.1	87.1	

Chemikalja	77.4	77.5	79.0
Mydło	63.7	63.7	67.0
Nawozy sztuczne	83.1	82.7	83.6
Materj. budowl. min.	47.7	47.9	62.1
Papier	69.4	69.4	72.1
Urządzenia domowe (me- ble, naczynia, żarówki)	77.6	77.6	83.5
Maszyny i narzędzia rol- nicze	82.3	81.3	85.1
Maszyny, narzędzia i in. wyroby dla przemysłu	83.7	84.4	87.3

W grupie drzewnej ceny drewna surowego — po dłuższym okresie silnego wzrostu — wykazują w ostatnich miesiącach, a także i w maju, lekki spadek, w niektórych tylko cęprawda gatunkach; pewną zniżkę wykazywać zaczęły też niektóre sortymenty drzewa obrabionego. Ten zniżkowy ruch cen odbywa się zresztą przy wzmószonym zbycie zarówno wewnątrz kraju, jak i na eksport, tylko sytuacja eksportu od strony cen i możliwości uzyskania pokrycia przedstawia się nieco gorzej.

W zakresie artykułów włókienniczych w maju panowała zniżkowa tendencja cen. Z surowców ceny bawełny lekko zwyżkowały, ale wyraźniejszą zniżkę wykazały ceny wełny. W zakresie przędzy zniżka dotknęła i półfabrykatu bawełnianego i półfabrykatu wełnianego. W zakresie tkanin ceny pozostały ustabilizowane. Pewne ożywienie obrotów cechowało tylko przemysł bawełniany, gdy w wełnianym panował zastój.

Ceny węgla — przy bardzo niewielkiem osłabieniu sezonowym zbytu — pozostały w maju niezmiennione. Ceny ropy również nie wykazały zmian.

W zakresie metali ceny żelaza — przy wciąż zwyżkowej tendencji zbytu — pozostały niezmiennione. Podobnie bez zmiany — przy zwyższonej produkcji i zbycie — kształtowały się ceny ołowiu. Zwyżkowały nieco ceny cynku, obniżyły się nieznacznie ceny miedzi, wreszcie ceny cyny pozostały bez zmiany.

W grupie różnych artykułów przemysłowych nastąpił dalszy spadek cen skór surowych przy stabilizacji cen skór wyprawionych. Ceny produktów naftowych pozostały niezmiennione. W chemikaljach nie wystąpiły różnice cen. Z nawozów sztucznych zniżkę wykazały ceny superfosfatów. Niezmiennione pozostały ceny papieru. W zakresie materiałów budowlanych — przy zwyższonym zbycie — panowała naogół stabilizacja cen, a wzrost wykazały tylko ceny cementu.

Ruch cen w ciągu roku — od maja 1933 r. do maja 1934 r. — wykazuje zniżkę ogólnego poziomu cen o 5.9%, przyczem ceny artykułów rolnych silnie spadły, bo o 14.9%, a ceny artykułów przemysłowych wcale się nie zmieniły. Ta znaczna rozpiętość w ruchu cen artykułów rolnych i przemysłowych, jaką obserwujemy w ostatnim okresie rocznym, jest rezultatem odmiennego kształtowania się cen na początku r. b. i r. ub. W r. ub. w okresie pierwszych 5 miesięcy ceny artykułów rolnych wyraźnie zwyżkowały, a ceny artykułów przemysłowych wykazywały lekką tendencję zniżkową, w r. b. — naodwrot — ceny artykułów rolnych spadają, a ceny artykułów przemysłowych pozostają prawie ustabilizowane.

Jeśli chodzi o poszczególne grupy towarowe, to stwierdzić możemy, że w zakresie artykułów rolnych ceny ziemiopłodów obniżyły się w ciągu roku bardzo silnie, bo blisko o 1/2 (o 24.8%). Jeszcze silniej, bo aż o 30.9%, spadły ceny przetworów. W grupie hodowlanej obniżyły się w ciągu roku najsilniej ceny zwierząt żywych — o 18.0%; słabiej spadły ceny przetworów mięsnych, bo tylko o 11.3%; a jeszcze słabszy spadek wykazały ceny nabiału — o 9.5%. Jak widzimy, kończący się rok rolniczy 1933/34 wykazuje w porównaniu z poprzednim okresem 1932/33 r. szczególnie osłabienie sytuacji dochodów rolniczych od strony produkcji roślinnej.

W zakresie artykułów przemysłowych nastąpił w ciągu okresu rocznego maj 1933 ÷ maj 1934 silny spadek cen materiałów budowlanych (aż o 22.8%), wywołany głównie spadkiem ceny cementu i wapna (ceny cegły i szkła wzrosły). W zakresie surowców nastąpiła naogół zwyżka cen; a więc ceny drewna surowego wzrosły o 26.6%, ceny skór surowych podniosły się o 6.6%, ceny paliwa zwyżkowały o 3.6%; obniżyły się tylko ceny złomu i rudy żelaznej — o 5.7%, oraz ceny surowców włókienniczych — o 4.2% (spadek cen bawełny, wzrost cen wełny). W zakresie półfabrykatów za zwyżką surowców poszły: drewno obrabione (o 12.3%), skóry wyprawione (o 8.0%) oraz produkty naftowe (o 10.3%); za zniżką zaś surowców poszła w ślad zniżka cen żelaza (o 1.4%) oraz przędzy (o 4.3%), poatem nastąpił wspomniany wyżej gwałtowny spadek cen materiałów budowlanych, lekki spadek cen nawozów sztucznych (o 1.1%), silny — metali nieżelaznych (o 14.7%), dalej lekka zniżka cen chemikalij (o 1.9%) oraz papieru (o 3.7%). W zakresie wyrobów gotowych ceny tkanin pozostały ustabilizowane, spadły nato-

miast dość znacznie w cenie inne wyroby dla konsumpcji, oraz wyroby dla produkcji rolnej oraz dla produkcji przemysłowej.

Zestawiając ruch cen w okresie rocznym, można — jeśli chodzi o ceny artykułów przemysłowych — stwierdzić, że ceny surowców wzrosły o 5.4%, ceny półfabrykatów obniżyły się o 1.5%, a ceny fabrykatów spadły o 2.3%, przyczem ceny wyrobów dla produkcji rolnej obniżyły się o 4.5%, ceny wyrobów dla produkcji przemysłowej o 3.3%, i ceny wyrobów dla konsumpcji o 1.8%. Co się tyczy rolnictwa, to ceny artykułów, sprzedawanych bezpośrednio przez rolników (ziemiopłody, zwierzęta, nabiał), spadły bardzo silnie, bo o 19.9%, gdy jednocześnie: 1) ceny żywności i używek, nabywanych przez spożywców (nabiał, przetwory roślinne i zwierzęce, towary kolonialne, tytoń i sól), obniżyły się zaledwie o 8.0%, 2) ceny artykułów, nabywanych przez rolnika (maszyny i narzędzia, nawozy, drewno tarte i materiały budowlane, żelazo walcowane, skóry i obuwie, towary kolonialne, cukier, sól, spirytus, piwo, tytoń, węgiel, nafta, mydło, tkaniny, meble, naczynia) — skurczyły się zaledwie o 1.0%.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę okres dłuższy — 5-letni — od maja 1929 r. do maja 1934 r., t. j. od czasu pierwszych objawów recesji do obecnej chwili, która zdaje się wykazywać pierwsze objawy poprawy, to ruch cen w poszczególnych latach tego okresu przedstawi się nam następująco:

Okres:	Spadek cen:		
	ogólny	artykułów rolnych krajowych	artykułów przemysłowych
Maj 1929 ÷ maj 1930	11.4	17.0	8.2
" 1930 ÷ " 1931	10.5	6.2	14.2
" 1931 ÷ " 1932	10.2	7.6	13.3
" 1932 ÷ " 1933	14.6	20.3	11.0
" 1933 ÷ " 1934	5.9	14.9	—

Jak widzimy, ruch zniżkowy w poszczególnych latach okresu 3-letniego 1929 ÷ 1932 był bardzo równomierny, poczem — po silnem wzmocnieniu w roku 1932/1933 — w ostatnim roku znacznie zmalał. Rozpiętość, jaka się w tym okresie 5-letniego spadku wytworzyła między cenami artykułów rolnych i cenami artykułów przemysłowych — na niekorzyść tych pierwszych — powstała właściwie w pierwszym roku maj 1929 ÷ maj 1930 i w ostatnich 2 latach, zwłaszcza zaś ostatnim, w latach natomiast maj 1930 ÷ maj 1932 przystosowawczy ruch zniżkowy cen artykułów przemysłowych był silniejszy niż postępujący stale spadek cen artykułów rolnych.

Ceny detaliczne wykazały w maju — podobnie jak w poprzednich miesiącach r. b. — spadek, i to silniejszy, bo o 3.0% — wobec 0.4% w kwietniu, 1.2% w marcu, 0.8% w lutym i 1.6% w styczniu. Spadły w maju silnie ceny artykułów rolnych, mianowicie o 5.6%, natomiast spadek cen artykułów przemysłowych po stabilizacji w kwietniu wyniósł w maju tylko 1.0%.

Ruch wskaźników cen detalicznych (w Warszawie) przedstawia się następująco:

	Wskaźnik cen (1928 = 100)		
	Kwiecień 1934	Maj 1934	Maj 1933
Wskaźnik ogólny	59.0	57.2	63.8
Artykuły rolne	50.6	47.7	55.9
" przemysłowe	66.2	65.5	69.8
Żywność	52.6	50.0	58.1

W grupie artykułów żywnościowych obniżyły się w dalszym ciągu ceny mięsa wieprzowego i słoniny, dalej ceny chleba, mąki, mleka, masła, wędlin i t. p., przy jednoczesnej stabilizacji cen jaj i ziemniaków.

Ruch cen detalicznych w okresie rocznym od maja 1933 r. do maja 1934 r. wykazuje zniżkę ogólnego poziomu cen o 10.3%, a więc stosunkowo znacznie większą od zniżki cen artykułów hurtowych (porównanie to wykazywać może zresztą tylko najogólniejszą tendencję — wobec odmiennego budowy wskaźników). Ceny artykułów rolnych spadły w tym okresie rocznym znacznie silniej, bo o 14.7%, natomiast ceny artykułów przemysłowych — słabiej, bo o 6.2% — dysproporcja jednak znacznie mniejsza od stwierdzonej dla cen hurtowych.

Koszty utrzymania (w Warszawie) w maju spadły jeśli chodzi o rodziny robotnicze o 2.6%, w odniesieniu zaś do rodzin pracowników umysłowych o 1.7%. W pierwszym wypadku mamy do czynienia ze zniżką kosztów żywności (o 4.4%) oraz kosztów w grupie opałow-swiecnej (1.4%), odzieżowo-obuwianej i „innych” kosztów. W zakresie kosztów utrzymania pracowników umysłowych notujemy spadek kosztów prawie we wszystkich grupach, przyczem poważniejszy w grupie odzieżowo-obuwianej (o 1.2%), higieny i zdrowia (o 4.7%) i żywnościowej (o 3.7%).

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie 23 VI ÷ 8 VII r. b. kształtował się następująco (w \mathcal{Z} za 100 kg):

	23 ÷ 30 VI	1 ÷ 8 VII	Wzrost (+) Spadek (-)
Pszenica			
Warszawa	20:50	18:87½	- 80
Poznań	18:29	17:21	- 60
Lwów	16:56	16:87	+ 18
Przeciętna	18:45	17:65	
Zyto			
Warszawa	14:00	13:36½	- 45
Poznań	14:37½	14:12½	- 18
Lwów	12:50	12:37½	- 11
Przeciętna	13:62	13:29	- 25
Owies			
Warszawa	16:00	15:00	- 63
Poznań	15:05	14:00	- 70
Lwów	12:72	—	—
Przeciętna	14:59	14:50	—
Jęczmień browarowy			
Warszawa	—	—	—
Poznań	18:83	16:31	-134
Lwów	—	—	—
Przeciętna	—	—	—
Jęczmień zwykły			
Warszawa	16:50	15:66½	- 51
Poznań	17:20	15:81	- 81
Lwów	13:32½	—	—
Przeciętna	15:67	15:73½	—

— Rynek zbóż chlebowych i przetworów charakteryzowała w okresie sprawozdawczym (od 2 do 7 lipca) dalsza tendencja zniżkowa. Na giełdzie warszawskiej zniżki wykazy (w \mathcal{Z} na 100 kg): pszenica jednolita 748 g/l i zbierana 737 g/l 1:50, żyto jednolite 700 g/l i jęczmień przemiałowy 632 g/l 0:50, owies jednolity 468 g/l i zbierany 438 g/l 1:00, wszystkie gatunki mąki żytniej 0:50 i mąka razowa 1:00. Na giełdzie poznańskiej zniżkowały (w \mathcal{Z} na 100 kg): pszenica o 1:00, żyto i owies o 0:50, jęczmień 675 ÷ 685 g/l i 695 ÷ 705 g/l o 0:75, jęczmień zimowy o 0:25, wszystkie gatunki mąki żytniej o 1:00, a mąka „poślednia” i razowa o 0:50.

Ogólny obrót na giełdzie warszawskiej w tygodniu sprawozdawczym wyniósł 6 230 t, w tem 1 662 t żyta (dla okresu ubiegłego odpowiednio liczby wynosiły: 4 632 i 2 429).

Warszawa. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w \mathcal{Z} za 100 kg parytet wagon Warszawa ładunek wagon (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica jara czerwona szklista 775 g/l bez obrotów, pszenica jednolita 748 g/l 18:50 ÷ 19:00 (20:00 ÷ 20:50), — zbierana 737 g/l 18:00 ÷ 18:50 (19:50 ÷ 20:00), żyto jednolite 700 g/l 13:00 ÷ 13:50 (13:50 ÷ 14:25), jęczmień browarowy 684 g/l bez notowań, — przemiałowy 632 g/l 15:00 ÷ 15:50 (15:50 ÷ 16:50), owies jednolity 468 g/l 14:50 ÷ 15:00 (15:50 ÷ 16:50), — zbierany 438 g/l 14:00 ÷ 14:50 (15:00 ÷ 15:50), mąka pszenna I B 33:00 ÷ 35:00, — I C 31:00 ÷ 33:00, — I D 29:00 ÷ 31:00, — I E 27:00 ÷ 29:00, — II B 25:00 ÷ 27:00, — II D 24:00 ÷ 25:00, — II F 23:00 ÷ 24:00 — II G 22:00 ÷ 23:00, — III A 17:00 ÷ 19:00, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 22:00 ÷ 23:00 (22:50 ÷ 23:50), — I gat. 0 ÷ 65% 21:00 ÷ 22:00 (21:50 ÷ 22:50), — II gat. 17:00 ÷ 18:00 (17:50 ÷ 18:50), — razowa 17:00 ÷ 18:00 (18:00 ÷ 19:00), — „poślednia” 12:00 ÷ 14:00, otręby pszenne szale z przemiału standardowego 10:75 ÷ 11:25, — średnie z przemiału standardowego 10:25 ÷ 10:75, — mialkie 10:50 ÷ 11:00, otręby żytnie z przemiału standardowego 8:50 ÷ 9:00.

Poznań. — Ceny hurtowe według ceduły urzędowej (ostatnie notowania w tygodniu) — w \mathcal{Z} za 100 kg parytet Poznań dostawa bieżąca (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): pszenica 16:75 ÷ 17:00 (17:75 ÷ 18:00), żyto 13:75 ÷ 14:00 (14:25 ÷

14:50), jęczmień 695 ÷ 705 g/l 15:75 ÷ 16:25 (16:50 ÷ 17:00), — 675 ÷ 685 g/l 14:75 ÷ 15:25 (15:50 ÷ 16:00), — browarowy bez notowań (18:00 ÷ 18:50), — zimowy 14:25 ÷ 14:50 (14:50 ÷ 14:75), owies 13:50 ÷ 14:00 (14:00 ÷ 14:50), — do siewu bez notowań, mąka wraz z workiem: pszenna I gat. A 20% 31:00 ÷ 34:00, — I gat. B 45% 29:00 ÷ 29:50, — I gat. C 55% 28:00 ÷ 28:50, — I gat. D 60% 27:00 ÷ 27:50, — I gat. E 65% 26:00 ÷ 26:50, — II gat. A 20 ÷ 55% 25:00 ÷ 25:50, — II gat. B 20 ÷ 65% 24:50 ÷ 25:00, — II gat. C 45 ÷ 55% bez notowań, — II gat. D 45 ÷ 65% 22:00 ÷ 22:50, — II gat. F 55 ÷ 65% 18:50 ÷ 19:00, — III gat. A 65 ÷ 70% 16:50 ÷ 17:00, — III gat. B 70 ÷ 75% 13:50 ÷ 14:00, mąka żytnia I gat. 0 ÷ 55% 21:00 ÷ 22:00 (2:00 ÷ 23:00), — I gat. 0 ÷ 65% 19:50 ÷ 20:50 (20:50 ÷ 21:50), — II gat. 55 ÷ 70% 15:00 ÷ 16:00 (16:00 ÷ 17:00), — „poślednia” ponad 70% 12:50 ÷ 13:50 (12:00 ÷ 13:50), — razowa 0 ÷ 95% 16:50 ÷ 17:50 (17:00 ÷ 18:00), otręby pszenne z przemiału standardowego 10:75 ÷ 11:25 (10:25 ÷ 10:50), — średnie 10:25 ÷ 10:50 (bez notowań), — grube z przemiału standardowego 10:75 ÷ 11:25, otręby żytnie z przemiału standardowego 9:75 ÷ 10:25.

WARZYWA

Warszawa. — Ceny według ceduły targu warzywnego — w \mathcal{Z} za 100 kg (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy, o ile różnią się od obecnych): brukiew bez notowań, buraki bez notowań, cebula I gat. bez notowań, — II gat. bez notowań, chrzan I gat. bez notowań, — II gat. bez notowań, bób 10:00 ÷ 15:00 (bez notowań), fasola strączkowa zielona 60:00 ÷ 75:00 (bez notowań), groch strączkowy 35:00 ÷ 40:00 (35:00 ÷ 45:00), kapusta biała bez notowań, — brukselska bez notowań, marchew bez notowań (5:00 ÷ 7:00), pomidory I gat. 220:00 ÷ 260:00 (230:00 ÷ 260:00), — II gat. 140:00 ÷ 175:00 (150:00 ÷ 200:00), pietruszka jesienna bez notowań, rabarbar bez notowań (10:00 ÷ 17:00), salceffa I gat. bez notowań, — II gat. bez notowań, ziemniaki stare, szczaw 10:00 ÷ 15:00, — II gat. bez notowań, szparagi I gat. bez notowań, — II gat. bez notowań, szpinak 10:00 ÷ 15:00, — młody bez notowań, ziemniaki stare bez notowań, — młode 4:50 ÷ 5:00 (4:00 ÷ 4:50), — bulwy bez notowań; za 1 kg: cykorja I gat. bez notowań, — II gat. bez notowań, fasola zielona strączkowa bez notowań (1:50 ÷ 2:50), pieczarki bez notowań, pomidory I gat. bez notowań, — II gat. bez notowań, ziemniaki młode bez notowań; za 100 peczków lub 100 sztuk: botwina 4:00 ÷ 7:00, cebula młoda 15:00 ÷ 20:00 (12:00 ÷ 15:00), — II gat. 7:00 ÷ 10:00 (bez notowań), kabaczki 20:00 ÷ 30:00 (bez notowań), kalafior I gat. 7:00 ÷ 10:00 (bez notowań), — II gat. 3:00 ÷ 5:00 (bez notowań), kalarepa 8:00 ÷ 12:00, kapusta biała 10:00 ÷ 15:00 (12:00 ÷ 17:00), — czerwona bez notowań, — włoska 7:00 ÷ 10:00 (7:00 ÷ 12:00), koperek 4:00 ÷ 5:00 (5:00 ÷ 7:00), ogórki I gat. 25:00 ÷ 35:00, — II gat. 15:00 ÷ 20:00, rzodkiew biała 7:00 ÷ 10:00, rzodkiewka (za 1 kosz) 1:50 ÷ 2:50 (1:00 ÷ 1:50), pietruszka 7:00 ÷ 10:00, majeranek bez notowań, marchew gruntowa 6:00 ÷ 8:50 (6:00 ÷ 9:00), pory 15:00 ÷ 20:00, sałata gruntowa 5:00 ÷ 8:00 (4:00 ÷ 7:00), — inspektowa bez notowań, selery 15:00 ÷ 25:00, szczypiorek 5:00 ÷ 6:00 (5:00 ÷ 7:00).

RYNEK AKCYJNY

za okres od 2 do 6 lipca 1934 r.

Rynek akcyjny w okresie sprawozdawczym wykazał znaczną poprawę. Aczkolwiek obroty w dalszym ciągu były skromne, większość jednak akcji miała tendencję zwyżkową. Największą — bo o \mathcal{Z} 1:50 — zwyżkę kursu osiągnął Bank Polski, zamykając notowania przy kursie \mathcal{Z} 87:00. Również zyskały: Lilpopy \mathcal{Z} 0:70 i Starachowice \mathcal{Z} 0:30. Na niezmiennym poziomie pozostały akcje Warszawskiego Towarzystwa Fabryk Cukru i Towarzystwa Budowy i Eksploatacji Dróg Żelaznych Dojazdowych.

Giełda lwowska w dalszym ciągu pozostawała bezczynna, na giełdach zaś krakowskiej i poznańskiej notowano jedynie Bank Polski po kursie wyższym od dotychczasowego: w Krakowie o \mathcal{Z} 1:50 i w Poznaniu o \mathcal{Z} 0:50.

Akcje Fabr. Chem. M. Leszczyński i S-ka notowane są obecnie — od dn. 2 lipca — bez kuponów dywidendowych za 1933 r., za które wypłaca się po \mathcal{Z} 6:00 od akcji 100-złotowej.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy w \mathcal{Z} za akcję	Kurs najniższy	Ostatni kurs w tygodniu
Bank Polski	\mathcal{Z} 100	87:00	84:50	87:00-86:50
Warsz. T-wo Fabr. Cukru	\mathcal{Z} 100	19:00	19:00	19:00

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu oraz Min. Rolnictwa i Ref. Roln., sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

T-wo Bud. i Eksplot.					
Dróg Żel. Dojazdowych	zł	50	8'00	8'00	8'00
Lilpop	zł	25	10'00	9'25	10'00
Starachowice	zł	50	10'65	10'20	10'65

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje — w zł: Bank Polski 86'25-85'25 (w poprzednim okresie notowane nie były).

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje w okresie sprawozdawczym nie były notowane.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje — w zł (maksimum i minimum; w nawiasach notowania z poprzedniego okresu): Bank Polski 85'50 — 84'50 (85'00 — 84'50),

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

ULGI CELNE NA JABŁKA, WINOGRONA I MORELE. — W „Dzienniku Ustaw R. P.” Nr 59, poz. 512 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 5.VII 1934 r. o ulgach celnych, na mocy którego ustanowione zostały następujące cła ulgowe — w zł od 100 kg: dla jabłek świeżych, sprowadzanych w okresie od 7 do 31 lipca 1934 r. luzem i w opakowaniach wszelkiego rodzaju powyżej 40 kg, z wyjątkiem jabłek opakowanych indywidualnie lub w oddzielnych rzędach, za pozwoleniem Ministra Skarbu — 18; dla winogron świeżych, sprowadza-

nych w okresie od 15 lipca do 30 listopada 1934 r., w opakowaniu powyżej 5 kg, za pozwoleniem Ministra Skarbu — 45; dla moreli, sprowadzanych w okresie od 7 lipca do 31 sierpnia 1934 r., za pozwoleniem Ministra Skarbu — 100.

W § 2 omawianego rozporządzenia określono szczegółowo warunki formalno-celne uzyskania zwrotu różnicy należności między cłem normalnym a ulgą w wypadku ocenia bez zastosowania ulg celnych tych owoców, które na podstawie omawianego rozporządzenia mogłyby z ulg celnych korzystać. Rozporządzenie weszło w życie dn. 7/VII 1934 r.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJA MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

TURYSTYKA W PAŃSTWACH EUROPEJSKICH. — W jednym z poprzednich zeszytów¹⁾ podaliśmy dane, dotyczące ruchu turystycznego w głównych państwach europejskich w okresie 1929 ÷ 1931. Obecnie, na podstawie tegoż źródła („Archiv

für den Fremdenverkehr”) — możemy dane te uzupełnić liczbami za 1932 r., a ponadto przedstawić wyniki finansowe ruchu turystycznego za okres 1929 ÷ 1932 i ich wpływ na bilans płatniczy odnośnych państw.

K r a j :	Ogół- tem	Niem- ców	Angli- ków	Amery- kanów	Fran- cuzów	Innych narodowości		Ubytek %
Francja	1931	1 542.3	28.3	870.0	255.8	—	200.1 Hiszpn. 52.5 Belgów	— 38.8
	1932	944.4	10.3	522.0	163.5	—	120.0 „ 41.4 „	
Wielka Brytania	1931	376.2	43.4	—	102.1	59.3	32.2 Holendr. 26.1 Skandn.	— 10.4
	1932	337.1	41.1	—	85.5	57.4	32.2 „ 24.0 „	
Szwajcaria	1931	1 048.5	322.1	167.3	110.9	157.2	60.1 Włochów 46.5 Austrj.	— 32.3
	1932	710.4	208.8	53.5	75.4	157.7	49.9 „ 26.6 „	
Austria	1931	1 433.6	715.9	41.3	43.4	16.3	210.4 Czechosł. 160.5 Węgrów	— 7.5
	1932	1 327.0	748.9	24.3	34.0	16.9	199.7 „ 104.1 „	
Czechosłowacja	1931	646.1	323.0	8.3	17.5	7.5	126.0 Austrj. 34.0 Polaków	— 12.7
	1932	564.2	283.1	5.2	17.3	7.8	102.9 „ 26.7 „	
Jugosławia	1931	209.8	33.6	5.8	4.9	4.5	62.4 Austrj. 41.5 Czechosł.	— 29.8
	1932	147.5	19.5	4.8	3.8	4.5	40.9 „ 28.8 „	
Polska	1931	79.7	26.3	2.8	6.1	3.5	9.5 Austrj. 7.7 Czechosł.	— 10.7
	1932	71.1	21.7	2.2	6.1	3.3	8.3 „ 6.8 „	
W. M. Gdańsk	1931	56.9	28.3	0.6	0.4	0.3	21.4 Polaków 0.8 Austrj.	— 17.6
	1932	46.8	25.2	0.4	0.3	0.2	16.3 „ 0.6 „	

Wśród przytoczonych krajów brak Włoch i Niemiec, ale danych odnośnych cytowane źródło nie podaje. Przechodząc do wyników finansowych ruchu turystycznego, zaznaczyć musimy, iż opierają się one na materiale, zebrany przez Sekretariat Ligi Narodów w t. zw. „Balance des Paiements”. Ogół wydatków obcokrajowych turystów we wszystkich częściach świata przekroczył według tego źródła w 1929 r. kwotę \$ 1700 miljn.,

co stanowi zaledwie 5% wartości towarów, stanowiących obiekt wymiany międzynarodowej. W 1932 r. spadły te wydatki turystyki międzynarodowej prawie do 50% poprzednio wymienionej kwoty, który to spadek jest jednak mniejszy niż spadek handlu międzynarodowego.

Wyniki finansowe ruchu turystycznego dają się ująć w zestawienie następujące (w miljn. \$):

K r a j e :	Wpływy od obcokrajowców			Wydatki zagranicą krajowców			Saldo ruchu turyst. zagranicą		
	1930	1931	1932	1930	1931	1932	1930	1931	1932
Francja	—	—	117.6	—	—	19.6	+ 333.2	+ 235.2	+ 98.0
Kanada	278.8	241.6	187.1	113.1	73.7	50.6	+ 165.7	+ 167.9	+ 136.5
Włochy	105.3	73.0	—	14.2	10.4	—	+ 91.1	+ 62.6	+ 43.5
Szwajcaria	—	—	—	—	—	—	+ 47.3	—	—
Niemcy	44.1	31.0	23.8	50.0	36.4	27.9	— 31.4	— 21.7	— 12.5
Czechosłowacja	23.5	17.2	12.4	20.7	22.5	12.4	+ 2.8	+ 5.3	+ 0
Polska	17.7	10.6	—	27.5	20.9	—	— 9.8	— 10.3	—
Anglia } z Europą	38.7	32.0	20.5	140.2	123.8	66.3	— 101.5	— 91.5	— 45.8
St. } z Kanadą	75.0	57.0	35.0	266.0	238.0	183.0	— 191.0	— 181.0	— 148.0
Zjedn. } z Meksykiem	13.0	9.0	5.0	56.0	44.0	36.0	— 43.0	— 35.0	— 31.0
Am. } z innymi częśc. świata.	72.0	46.0	31.0	489.0	286.0	227.0	— 417.0	— 240.0	— 196.0

¹⁾ P. zesz. 1/1934, str. 24.

Największe zatem saldo dodatnie z ruchu turystycznego międzynarodowego posiadała do ostatnich lat Francja. Dopiero w 1932 r. wpływy z tego źródła spadły do 30% wpływów z 1930 r. i na miejsce pierwsze wysunęła się Kanada. Włochy straciły również ponad 60% wpływów. Przyczyną tego zjawiska jest oczywiście znacznie zmniejszona frekwencja turystów z krajów obcych. Świadczą o tem zredukowane do połowy wydatki na podróże zagraniczne krajów, dających gros turystów, jak

Ameryka Półn., Anglja i Niemcy. Największe saldo ujemne z turystyki zagranicznej posiadają Stany Zjednoczone oraz Anglja w zakresie stosunków z Europą; natomiast w stosunkach z Ameryką, Azją i Australją otrzymuje Anglja przewyżkę wpływów, którą kompensuje niedobór europejski. Najwyższe saldo dodatnie osiągnęła w 1932 r. Kanada, na co złożyły się niemal w całości turyści ze Stanów Zjednoczonych.

J. G.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

SPRAWA SHIPCHANDLERKI W GDYNI. — Sprawa zaopatrywania statków w Gdyni stanowi jeden z poważniejszych gospodarczych problemów miasta i portu Gdyni. Na szeregu konferencji Komisji Handlowej w sprawie organizacji handlu w Gdyni, w licznych memorjach kupieckich sfer gdynińskich oraz w wystąpieniach gdynińskiego samorządu gospodarczego był podkreślany moment wadliwości aparatu handlowego w Gdyni. Niejednokrotnie stwierdzano, że Gdynia jako ośrodek handlowy nie może nadążyć za rozwojem i pracą portu przeładunkowego, i że wskutek tego powstaje konieczność zwrócenia szczególniejszej uwagi na prace, zmierzające do podniesienia poziomu handlu.

Posunięcia polityki gospodarczej Rządu w odniesieniu do spraw podatkowych, kredytowych i celnych, praktyczne zarządzenia lokalnych władz administracji państwowej oraz samorządu gospodarczego załatwiły na dłuższy czas poważną część bolączek kupiectwa gdynińskiego.

Do zupełnie specyficznych kwestyj należy zaliczyć sprawę aprowidowania statków w Gdyni. Pozornie łatwe zagadnienie komplikuje się następującymi trudnościami.

Początkową formę zaopatrywania statków w poszczególne towary w Gdyni stanowiły przygodne transakcje z przygodnymi dostawcami, często niemającymi nic wspólnego z zawodem kupieckim. To jakby uprawniano ich do dostarczenia towaru zepsutego, zleżalego, bądź zafałszowanego, co oczywiście odstraszało na zakup przez statki towarów w Gdyni.

Ewolucja handlu shipchalerskiego posunęła się następnie o tyle naprzód, że powstały liczne przedsiębiorstwa, które m. in. miały na celu zaopatrywanie statków, bądź przygotowane były do wykorzystania nadarzającej się koniunktury w aprowidowaniu, chociażby na bardzo krótki czas.

Tendencje te rozwijały się w atmosferze przekonania, że dla przedsiębiorstw shipchalerskich w Gdyni istnieją duże możliwości zarobkowe. Przekonanie takie było prawdopodobnie opinią przygodnych handlujących w branży shipchalerskiej, którzy swoje zarobki zawdzięczali nieuczciwym metodom, stosowanym wobec odbiorców, skąd wypływała łatwość zysków znacznych, ale obliczonych na bliszą metę.

Trzeci etap rozwoju shipchalerski w Gdyni zaznacza się powstaniem kilku poważnych przedsiębiorstw shipchalerskich. W tym czasie występuje poważna konkurencja pomiędzy różnymi typami przedsiębiorstw, aprowidujących statki, oraz przedsiębiorstwami temi a przygodnymi handlarzami. Konkurencja ta doprowadziła w rezultacie do zlikwidowania 12 firm shipchalerskich w ciągu ostatnich lat.

Należy nadmienić, że prócz strukturalnych wad w handlu shipchalerskim — o losie tych przedsiębiorstw decydowała niejednokrotnie cena artykułu, dostarczanego na statek. Niemal wszystkie artykuły, zakupywane w Gdyni, są droższe od tychże artykułów, zakupywanych w portach konkurencyjnych. A źródłem tego jest z jednej strony słaba sprawność handlu gdynińskiego, z drugiej zaś — polityka preferencyjna portów zagranicznych w stosunku do towarów, dostarczanych na statki przez przedsiębiorstwa shipchalerskie.

Wysokie ceny artykułów, stanowiących masową konsumpcję statków, są spowodowane — jeśli eliminować moment konkurencji innych portów — zakupem przez przedsiębiorstwa shipchalerskie towarów niejednokrotnie z drugiej bądź trzeciej ręki. Przedsiębiorstwa te nie potrafiły jeszcze rozwinąć racjonalnego zakupu u bezpośredniego wytwórcy bądź dostawcy, a kupując od pośredników — niepotrzebnie obciążają siebie dodatkowymi kosztami, które w wielu wypadkach decydują o ich konkurencyjności.

Blizsze zbadanie kwestji zaopatrywania się przez przedsiębiorstwa shipchalerskie u właściwego źródła pozwala jednocześnie stwierdzić, że jednak nawet najdalej posunięte zredukowanie wydatków przez eliminowanie zbędnych pośredników nie da w efekcie tej ceny, jaka mogłaby być konkurencyjna, mając na uwadze cenniki firm shipchalerskich w innych portach. Jak stwierdzają sfery gospodarcze, wyrównanie szans konkurencyjnych w tej dziedzinie może się jedynie odbyć w drodze stosowania tej samej polityki preferencyjnej dla towarów, stanowiących przedmiot aprowidowania statków, co w portach obcych. Polityka ta sprowadza się do premjowania odpowiednich artykułów w tych granicach, w jakich ma miejsce premjowanie eksportu. W ten sposób towar, dostarczany na statek przez przedsiębiorstwa shipchalerskie, uważany byłby za artykuł eksportowy. Daje to możliwość poważnej redukcji cen artykułów shipchalerskich, i zastosowanie tego systemu w Polsce uczyniłoby z Gdyni ośrodek shipchalerski nie odstraszający, lecz przyciągający poszczególne statki do zaopatrywania się podczas postoju w artykuły, dostarczane przez gdynińskie przedsiębiorstwa shipchalerskie.

Usprawnienie przedsiębiorstw shipchalerskich pod względem pobieranych cen nie załatwia jeszcze całkowicie zagadnienia shipchalerski.

Dopóki każde przedsiębiorstwo będzie eksperymentować w zakresie shipchalerski bez najmniejszego fachowego przygotowania w tym zakresie, a często nawet z wyraźnym celem wykorzystania kilku nadarzających się transakcyj i wprowadzenia odbiorcy w błąd co do towaru (zepsuty, zafałszowany i t. p.), bądź też dopóki t. zw. łapacze, często niemający nic wspólnego z zawodem kupieckim, będą nachodzili zawijające statki, oferując im towary wątpliwej jakości i nie dotrzymując potem zobowiązań — dopóty nie można mówić o sprawnym funkcjonowaniu aparatu shipchalerskiego w Gdyni.

Walka ze wspomnianymi zjawiskami jest bardzo ciężka, a skuteczność jej niewielka. Dostarczanie wiadomości kapitanom statków w drodze oficjalnego informatora, że tylko dane przedsiębiorstwa shipchalerskie dają gwarancję solidności — byłoby rozwiązaniem kwestji. Jednocześnie opracowanie i wydanie obiektywnych warunków, dopuszczających do pracy na terenie Gdyni tylko poważne przedsiębiorstwa shipchalerskie, i uzależnienie od tych warunków nadania tej lub innej firmie, ubiegającej się o prowadzenie aprowidowania statków, koncesji — zasadniczo położyłoby kres wszelkim nieuczciwym praktykom kupieckim w tej dziedzinie.

Warunki, od których mogłoby być uzależnione udzielanie koncesji na prowadzenie przedsiębiorstwa shipchalerskiego,

zostały zaprojektowane przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Gdyni i przedstawione Ministerstwu Przemysłu i Handlu do aprobaty.

W szczególności wspomniane warunki poza kwalifikacjami personalnymi powinny dotyczyć: charakteru przedsiębiorstwa (hurt a nie detal), wysokości kapitału zakładowego, przygotowania fachowego przedsiębiorstwa oraz elastyczności aparatu administracyjnego przedsiębiorstwa.

Handel shipchandlerski nie jest przemysłem koncesjonowanym, w myśl art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o prawie przemysłowym z dn. 10/III 1934 r. Natomiast handel ten może być koncesjonowany stosownie do postanowień, zawartych w ust. 2 i 3 art. 12 tego prawa. Na podstawie tego artykułu Rada Ministrów ze względu na interes publiczny może w drodze rozporządzenia na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu rozciągać obowiązek uzyskiwania koncesji na rodzaje lub gałęzie przemysłu, niewymienione w art. 8 (art. 8 nie wymienia handlu shipchandlerskiego). Rozporządzenie takie może wskazywać władzę właściwą do udzielenia tych koncesyj oraz nakładania na ubiegających się o te koncesje obowiązku wykazywania odpowiedniej umiejętności zawodowej (art. 9 ust. 2).

Rozporządzenie Rady Ministrów może zatem nałożyć obowiązek wykazywania umiejętności zawodowej przez chcących uzyskać koncesję na prowadzenie przedsiębiorstw shipchandlerskich. Określenie jednak dowodu tej umiejętności zawodowej należałoby do kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

Zapewniając przedsiębiorstwom shipchandlerskim warunki pomyślnej egzystencji gospodarczej, należałoby jednocześnie oddziaływać na te przedsiębiorstwa w kierunku aprowidowania statków możliwie artykułami produkcji krajowej. W szczególności dotyczy to artykułów technicznych, bowiem krajowe artykuły spożywcze znajdują już obecnie w tym zakresie dostateczny zbył. Natomiast dotychczas jeszcze przedsiębiorstwa shipchandlerskie zaopatrują statki, zawijające do portu gdyńskiego, w artykuły techniczne pochodzenia zagranicznego. Mimo że ostatnie doświadczenia marynarki wojennej wskazują na to, że techniczne artykuły krajowe w większości wypadków mogą zastąpić tegoż rodzaju artykuły zagraniczne nie tylko pod względem jakości, ale również i ceny.

Dzięki udanym wysiłkom marynarki wojennej wprowadzono dla aprowidowania statków 70 artykułów pochodzenia krajowego, które z powodzeniem wyparły artykuły zagraniczne. Wydaje się w pewnym stopniu rzeczą niezrozumiałą, że marynarka handlowa nie docenia momentu zaopatrywania się w artykuły krajowe, a korzysta z produkcji zagranicznej. To ma szczególne znaczenie przy wprowadzaniu nowych artykułów krajowych, mających zastąpić zagraniczne, oraz przy kalkulacji ich cen. Z uwagi bowiem na stosunkowo małe zapotrzebowanie samej marynarki wojennej powstaje duża trudność w nastawieniu produkcji krajowej na wytwórczość artykułów, konkurencyjnych dla zagranicznych, jak również trudność ustalania cen na konkurencyjnym poziomie. Przy większym zaś zapotrzebowaniu na te artykuły w drodze zainteresowania niemi również i marynarki handlowej zwiększyłby się zbył tych artykułów, umożliwiając producentom dostosowanie się do nowych działań produkcji oraz do poziomu cen.

Przedsiębiorstwa shipchandlerskie wysuwają moment przyzwyczajania się statków do określonych marek zagranicznych towaru, co utrudnia w wielu wypadkach zbycie artykułów krajowych. Wydaje się, że ten wzgląd nie powinien mieć miejsca w odniesieniu do statków polskich, zwłaszcza w tych wypadkach, gdy towar polski jest konkurencyjny i pod względem jakości i pod względem ceny. Co się tyczy statków zagranicznych, to przestawianie ich na zakup artykułów wytwórczości polskiej będzie w dużym stopniu zależało od umiejętności sprzedaży danego artykułu przez przedsiębiorstwo shipchandlerskie. Najbardziej zakorzenione przyzwyczajania statków w zakresie zaopatrywania się w artykuły zagraniczne można niwelować do minimum przy zręcznej polityce sprzedaży przedsiębiorstwa shipchandlerskiego, oferującego tytułem próby bądź w innej formie towary polskie, nieustępujące w niczem towarom zagranicznym.

W ten sposób zagadnienie shipchandlerki w Polsce może być rozwiązane tylko w tym wypadku, jeżeli wszystkie wysiłki, zmierzające do usunięcia istniejącego w tym zakresie chaosu, zostaną scharmonizowane. Proces zatem dostosowywania cen artykułów shipchandlerskich do parytetu cen tych artykułów w innych portach, jak również akcja zapewnienia przedsiębiorstwom shipchandlerskim warunków zdrowej egzystencji gospodarczej przez usunięcie z rynku niesolidnych handlarzy w tej branży, psujących tylko Gdyni markę — winny się odbywać przy współdziałaniu i poparciu marynarki handlowej oraz przy jednoczesnym wykorzystaniu nowej sytuacji przez przedsiębiorstwa shipchandlerskie w kierunku usprawnienia swego aparatu, rozciągnięcia swego zakresu działania na możliwie dużą liczbę klientów oraz zaopatrywania ich w artykuły pochodzenia polskiego.

M. Szyżkowski

RYNEK FRACHTOWY. — Na rynku La Platy zakontraktowano w ub. tygodniu sprawozdawczym 22 statki o łącznym tonnażu 144 150 t. Z portów górnego biegu rzeki płacono sh 16/6 do Anglii, o 6 d mniej do Antwerpii, a o 3 d mniej do Rotterdamu na lipiec, na sierpień zaś sh 15,9 ÷ 16/-. Z Bahía Blanca za duży tonnaż około 10 000 t stawka wynosiła na sierpień sh 13/- — 13/3 do Antwerpii, o 3 d więcej do Rotterdamu, a sh 16/6 i 16/9 do Genui, Marsylii i Grecji.

Na rynkach północno-amerykańskim i kanadyjskim w wywozie zboża panował zastój. W eksporcie cukru z Kuby notowano pewne osłabienie zapotrzebowania tonnażu przy tendencji znizkowej. Płacono sh 12/- ÷ 12/6 do portów Anglii, 6 d extra do portów morza Śródziemnego.

Na rynkach Dalekiego Wschodu notowano słaby ruch w wywozie płodów strączkowych z Madnżurji po stawce sh 21/- z portu Dalny do Rotterdamu lub Hamburga. Poszukiwany był natomiast tonnaż pod ryż z Sajgonu do portów francuskich po stawce sh 23/6. Duże ożywienie panowało w wywozie pszenicy z Australji, z Sydney i portów południowej Australji, skąd płacono sh 24/6, a z zachodnich portów sh 23/6 do morza Śródziemnego, Anglii i Kontynentu za pszenicę workowaną.

Z portów południowych Z. S. R. R. kontraktowano tonnaż głównie na Daleki Wschód po stawce sh 14/3 do portów Shanghai/Dalny, a sh 14/9 do Władywostoku na lipiec i sh 13/4 ÷ 13/10½ na sierpień. Zawarto również szereg kontraktów na węgiel do Stanów Zjedn. po stawkach sh 10/3 z Marjupola i sh 10/0½ z Mikołajowa lub Teodozji.

Na rynku Gdynia/Gdańsk notowano pewne osłabienie ruchu w ub. tygodniu sprawozdawczym — tak w eksporcie zboża, jak i węgla, jedynie w wywozie drewna panowało silne ożywienie.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

POCZTOWY OBRÓT PRZEKAZOWY Z ZAGRANICĄ W MARCU 1934 R. kształtował się następująco: wplacono przekazów 19 587 na kwotę zł 1 572 458, nadeszło zaś przekazów 116 219 na kwotę zł 7 946 341. Poważniejszy obrót przekazowy mieliśmy w marcu r. b. z następującymi krajami:

	Przekazy wplacone		Przekazy nadeszłe	
	ilość	kwota zł	ilość	kwota zł
Austria	2 842	185 365	—	—
Belgia	959	93 333	4 304	258 190
Czechosłowacja	1 834	83 308	130	170 509

Egipt	59	5 518	5 446	7 197
Francja	4 157	408 743	45 793	4 313 572
Holandja	157	10 742	779	30 517
Kanada	89	23 022	2 078	117 066
Łotwa	171	9 558	87	6 317
Niemcy	5 454	364 367	23 713	962 782
Rumunia	440	15 389	416	18 285
Stany Zjednoczone	445	91 351	28 253	1 780 066
Szwajcaria	480	60 217	896	61 947
Ter. Saary	18	458	128	7 838

Węgry	223	11 644	52	1 909
Wielka Brytania	222	12 590	786	46 473
Włochy	1 178	126 034	153	8 123
W. M. Gdańsk	588	51 378	2 493	129 377

DOCHODY I WYDATKI ZARZĄDU POCZT I TELEGRAFÓW, wykonywanego przez Ministerstwo Poczty i Telegrafów, stanowiły w maju r. b: $\text{z} 303'51$ w dochodach i $\text{z} 113 470'86$ w wydatkach¹⁾.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ: Wierzytelności w walutach zagranicznych — rozp. z dn. 12/VI 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 59, poz. 509).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW:

Wykonanie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy państwowych i wojskowych zawodowych — rozp. z dn. 28/V 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 60, poz. 513).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Przepisy o licytacji publicznej — rozp. Ministra Sprawiedl., wydane w poroz. z Ministrami: Przem. i Han. oraz Skarbu z dn. 1/VII 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 59, poz. 510).

Przepisy o rejestrze handlowym — rozp. Ministra Sprawiedl., wydane w poroz. z Ministrem Przem. i Han. z dn. 1/VII 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 59, poz. 511).

Ulgi celne na jabłka, winogrona i morele — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Han. oraz Roln. i Ref. Roln. z dn. 5/VII 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 59, poz. 512).

Określenie przedsiębiorstw, prowadzonych w większym rozmiarze — rozp. Ministra Przem. i Han., wydane

w poroz. z Ministrami: Skarbu, Sprawiedl. oraz Roln. i Ref. Roln. z dn. 2/VII 1934 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 60, poz. 515).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH

28 lipca:

— „Fabr. Wosków, Klejów i Farb A. B. C.”, S. A. — o g. 15 w W-wie, Sienkiewicza 3 m. 5.

31 lipca:

— „Ak. Bank Hipoteczny” — o g. 10 w lok. S-ki we Lwowie.

— Cukrownia „Trawniki”, S. A. — o g. 16 w W-wie, al. Ujazdowska 45 m. 1.

— Cukrownia „Poturzyn”, S. A. — o g. 12 w kanc. Not. W. D. Paszkowskiego w W-wie, Kapucyńska 6.

— „Małopolska Fabr. Żarówek”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki we Lwowie, Lwowskich Dzieci 25.

— „T-wo Harvice - Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerji”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, al. Róż 16.

— „Zamkowe Zakł. Przem.”, S. A. — o g. 10 w lok. S-ki w Cieszyńcu.

— Fabr. Konfekcji i Składy Suki „Tadeusz Krafft i Ska”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Grzybowska 43.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

KREDYT

ROZPORZĄDZENIE O WIERZYTELNOŚCIACH W WALUTACH ZAGRANICZNYCH. — W „Dz. Ust. R. P.” Nr. 59, poz. 509 ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 12/VI 1934 r., dotyczące wierzytelności w walutach zagranicznych i przerachowania niektórych z tych wierzytelności na walutę polską. Rozporządzeniu temu poświęcamy artykuł wstępny w niniejszym zeszycie, poniżej zaś podajemy obszernie jego streszczenie.

Zgodnie z art. 1 — jeżeli wierzytelność wyrażona jest w walucie zagranicznej, dłużnik może zapłacić ją pieniędzmi polskimi, chyba że zapłata w pieniądzech zagranicznych była wyraźnie zastrzeżona. Zastrzeżenie takie uważa się jednak za nieistniejące, jeżeli wierzytelność płatna jest na obszarze Państwa Polskiego. W ten sposób klauzulę efektywnej zapłaty w walutach zagranicznych uważa się za nieistniejącą w zobowiązaniach, powstałych zarówno przed dniem, jak i po dniu wejścia w życie omawianego dekratu, jeżeli dług płatny jest na obszarze Państwa Polskiego. Wierzytelnością w rozumieniu rozporządzenia jest każda należność bez względu na tytuł jej powstania.

Zgodnie z art. 2 — wysokość sumy, którą dłużnik płaci pieniędzmi polskimi, winna być obliczona według kursu wyplat (czeku) w danej walucie zagranicznej w dniu wymagalności wierzytelności. Jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki, wierzyciel może żądać zapłaty, stosownie do swego wyboru — według

kursu wyplat bądź w dniu wymagalności, bądź w dniu zapłaty. Przytoczone przepisy nie stosują się do zobowiązań nieweksłowych, zaciągniętych przed wejściem w życie omawianego dekratu. W stosunku do tych zobowiązań pozostaje nadal obowiązująca dotychczasowa zasada, że wierzytelność może być uiszczona według kursu z przedednia zapłaty. Zastosowanie wsteczne omawianych przepisów projektu spowodowałoby rewaryzację zobowiązań, wyrażonych w walutach zagranicznych zdeprecjonowanych.

Art. 4 ma brzmienie następujące: 1) Ważność zastrzeżenia o płatności wierzytelności zagranicznymi monetami złotymi lub według równowartości złota w zagranicznej jednostce pieniężnej ocenia się podług prawa kraju, w którego walucie wierzytelność jest wyrażona. 2) Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia odmiennie uregulować ważność tego zastrzeżenia w zobowiązaniach, wyrażonych w walucie kraju, który normuje ważność tę bądź inaczej w stosunkach międzynarodowych niż wewnętrznych, bądź z uszczerbkiem dla interesów Państwa Polskiego lub jego obywateli. Przy zastosowaniu zasady, wyrażonej w art. 4, klauzula złota w zobowiązaniach dolarowych, nie wyłączając polskich zobowiązań wewnętrznie krajowych, jest nieważna wobec zniesienia jej w Stanach Zjedn. ustawą z dn. 5/VI 1933 r. Rozstrzygnięcie to, mające charakter interpretacji autentycznej, umotywowane jest tem, że, jeżeli

¹⁾ Ogólne wpływy i rozchody Poczty i Telegrafu w maju 1934 r. — p. zesz. 27/1934, str. 843.

któs zawiera transakcję w walucie zagranicznej, to musi liczyć się z konsekwencjami zmian gospodarczych i prawnych, następujących w zakresie tej waluty.

Zgodnie z art. 9, wpisy do ksiąg hipotecznych mogą być wnoszone tylko w walucie polskiej. Nie dotyczy to jednak czynności hipotecznych, dokonywanych w zakresie wpisów, już ujawnionych w walutach zagranicznych, choćby przez zastrzeżenie. Rozporządzenia Ministrów: Skarbu i Sprawiedliwości określają wypadki, w których wpisy będą mogły być wnoszone w walucie zagranicznej, oraz warunki i zasady przeliczenia wszelkiego rodzaju wierzytelności i zabezpieczeń hipotecznych, wyrażonych w walutach zagranicznych.

Art. 10 i 11 normują granicę dopuszczalności zaciągnięcia zobowiązań w walutach zagranicznych w zakresie zorganizowanego kredytu krótkoterminowego. Według art. 10 — 1) instytucje kredytowe z wyjątkiem: a) Banku Polskiego, b) państwowych instytucji kredytowych, c) przedsiębiorstw bankowych, wymienionych w art. 2, 3 i 119 rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 17/III 1928 r. o prawie bankowym („Dz. Ust. R. P.” Nr. 34, poz. 321), d) towarzystw kredytu długoterminowego oraz e) instytucji, oznaczonych rozporządzeniami Ministra Skarbu — mogą dokonywać nowych operacji kredytowych czynnych i biernych jedynie w walucie polskiej; 2) ograniczenie to nie dotyczy operacji, dokonywanych w związku z już istniejącymi aktywami lub pasywami, wyrażonymi w walucie zagranicznej; 3) operacje uskutecznione z przekroczeniem przepisów art. 10, będą uważane za dokonane w walucie polskiej w kwocie, która wypadnie z przeliczenia waluty zagranicznej według kursu wypłat z dnia uskutecznienia operacji. W ten sposób K. K. O., spółdzielnie kredytowe i inne lokalne instytucje kredytowe będą mogły na przyszłość dokonywać czynnych i biernych operacji kredytowych jedynie w walucie polskiej.

Według art. 11 — państwowe instytucje kredytowe oraz przedsiębiorstwa bankowe będą mogły przyjmować nowe wkłady na książeczki oszczędnościowe imienne i na okaziciela — jedynie w walucie polskiej. Skutkiem tego wszystkie wkłady o charakterze oszczędnościowym w celu wykluczenia momentu spekulacji walutowej będą mogły być wnoszone jedynie w walucie krajowej.

Według art. 12 — umowy ubezpieczeń bezpośrednich mogą być zawierane tylko w walucie polskiej. Rozporządzenia Ministra Skarbu określają wypadki, w których umowy ubezpieczeń będą mogły być zawierane w walucie zagranicznej.

Art. 14 ma brzmienie następujące: I. — Jeżeli wierzytelność instytucji kredytu długoterminowego wyrażona jest w walucie zagranicznej, dłużnik może zapłacić należności z jej tytułu pieniędzmi polskimi: 1) w razie zapłaty w terminie lub przedterminowo — według kursu wypłat lub kursu złotozłoty z przedednia zapłaty; 2) w razie opóźnienia zapłaty — według kursu wypłat lub kursu złotozłoty, stosownie do wyboru instytucji, bądź z dnia wymagalności należności, bądź z przedednia jej zapłaty, bądź z dnia płatności walorów, na których uiszczenie należność była przeznaczona, zgodnie z planem umorzenia, jeżeli termin ten płatności już upłynął. II. — Jeżeli zapłata opóźniona następuje pieniędzmi zagranicznymi, instytucja może żądać, aby dłużnik zapłacił różnice kursowe według zasad, wyłuszczonej w ust. 1 p. 2. III. — Jeżeli wierzytelność instytucji jest wyrażona więcej niż w jednej walucie zagranicznej, wybór waluty, w której lub według której ma nastąpić zapłata — służy instytucji.

Przepisy artykułów 14 ÷ 20 mają zastosowanie (według art. 21) jedynie do wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego: 1) zabezpieczonych hipotecznie, z terminem zapłaty nie krótszym niż 7½ lat; 2) zabezpieczających listy zastawne lub obligacje.

W artykułach 22 ÷ 32 przewidziane jest przeliczenie listów zastawnych i obligacji oraz wierzytelności, służących za

ich podstawę — na walutę polską. Przeliczenie to obejmuje operacje długoterminowe instytucji państwowych i prywatnych; z wyłączeniem jedynie operacji, związanych z działalnością emisyjną tych instytucji zagranicą. Przeliczenie następuje, z zachowaniem postanowień art. 4, według przeciętnego kursu wypłat lub kursu złotozłoty w miesiącach kwietniu i maju 1934 r., notowanych na giełdzie pieniężnej w Warszawie. Poza tym przepisy te przewidują uproszczenie wykonania wszelkich konwersji, dotychczas prowadzonych w zakresie kredytu długoterminowego, oraz uporządkowanie działalności emisyjnej omawianych instytucji przez połączenie poszczególnych seryj walorów. Powyższe połączenie seryj utrudni spekulację na nieuzasadnionych różnicach kursowych i w ostatecznym rezultacie uporządkuje rynek lokacyjny.

Według art. 22 — wszelkie postanowienia o walutach zagranicznych, zawarte w listach zastawnych i obligacjach instytucji kredytu długoterminowego, wyrażonych jednocześnie w walucie polskiej i w jednej lub kilku walutach zagranicznych, jak również postanowienia te, zawarte w aktach bądź innych dokumentach i wpisach hipotecznych wierzytelności, zabezpieczających listy i obligacje — uważa się za nieistniejące.

Według art. 23: I. — Listy zastawne i obligacje instytucji kredytu długoterminowego, wyrażone w jednej lub kilku walutach zagranicznych, jak również wierzytelności, zabezpieczające te listy i obligacje, podlegają przeliczeniu na odpowiednie zobowiązania, wyrażone w walucie polskiej. II. — Przeliczenie następuje z zachowaniem przepisów art. 4 według przeciętnego kursu wypłat lub kursu złotozłoty w miesiącach kwietniu i maju 1934 r., notowanych na giełdzie pieniężnej w Warszawie. III. — Dla podlegających przeliczeniu zobowiązań, wyrażonych w dolarach St. Zjedn., kurs ten ustala się na złotych 5:40 za 1 dolara.

Artykuły 24 i 26 zawierają wyjątki od ogólnych zasad przeliczenia na walutę polską listów zastawnych i obligacji, wypuszczonych przez instytucje kredytu długoterminowego oraz zabezpieczających je wierzytelności.

Art. 24 przewiduje, że listy zastawne Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, dawniej 8% seryj z 1930 r., skonwertowane na 4½% seryj K z 1933 r., wyrażone w dolarach Stan. Zjedn. w złocie wagi i próby z dn. 1/I 1930 r. oraz w ich równowartości w złotych w złocie, jak również wierzytelności hipoteczne, zabezpieczające te listy, a wyrażone w dolarach w złocie, przeliczają się na odpowiednie zobowiązania, wyrażone wyłącznie w złotych w złocie — w stosunku 1 dolar w złocie = 89141 zł w złocie.

Art. 26 postanawia, że konwersja, przewidziana w art. 22 i 23, nie obejmuje: 1) listów zastawnych i obligacji, wypuszczonych w drodze emisji publicznej na rynkach zagranicznych, a notowanych na giełdach zagranicznych, jak również wierzytelności, zabezpieczających te listy i obligacje; 2) 8% dolarowych listów zastawnych T-wa Kredytowego Ziemińskiego w Warszawie seryj z 1924 r., poręczonych przez Skarb Państwa, oraz odpowiedniej części wierzytelności hipotecznych, zabezpieczających te listy; 3) 7% i 8% listów zast. T-wa Kredytowego Przemysłu Polskiego, wyrażonych w funtach szterlingach; 4) 8% gwarantowanych złotych obligacji komunalnych B. G. K. z 1925 r., wyrażonych w dolarach w złocie Stanów Zjedn., oraz gwarantowanych i zabezpieczonych 8% amortyzowanych złotych obligacji B. G. K. z 1926 r., wyrażonych w dolarach w złocie St. Zjedn., jak również wierzytelności, zabezpieczających te obligacje; 5) 7% listów zast. B. G. K. emisji II P. Z./1, wyrażonych w dolarach St. Zjedn.; 6) części emisji II 7% listów zast. B. G. K. w złocie, opiewających na złote w złocie, względnie ich równowartości w dolarach Stan. Zjedn. w złocie, funtach szterl., guld. holend. — w złocie i fr. szwajc. — na sumę zł w złocie 4 457 000 oraz części emisji II 7% obligacji komunalnych B. G. K., opiewających na złote w złocie, względnie

ich równowartości w dolarach i t. d. — na sumę zł w złocie 4 100 000. Rozporządzenie Ministra Skarbu oznaczy numery listów zastawnych i obligacyjnych, wymienionych w tym punkcie, jako wyłączonych z pod konwersji.

Omawiany dekret reguluje wreszcie sprawę zobowiązań z umów ubezpieczenia, wyrażonych w walutach zagranicznych, a zawartych z zakładami ubezpieczeń, podlegającymi nadzorowi Ministra Skarbu. Zawieranie umów ubezpieczenia w walutach zagranicznych pozbawione jest jakichkolwiek podstaw gospodarczych. To też dekret przewiduje, że umowy ubezpieczeń bezpośrednich mogą być zawierane tylko w walucie polskiej. Rozporządzenia Ministra Skarbu określają wypadki, w których umowy ubezpieczeń będą mogły być zawierane w walucie zagranicznej. Umowy ubezpieczeń, zawarte w walutach obcych przed wejściem w życie omawianego dekretu, przerachowuje się na walutę polską. Jeżeli w umowie nie zastrzeżono klauzuli złota, miarodajny dla przerachowania jest kurs wypłat w danej walucie zagranicznej w miesiącach kwietniu i maju 1934 r., ustalony na podstawie notowań giełdy pieniężnej w Warszawie. Jeżeli natomiast w umowie ubezpieczenia zastrzeżono klauzulę złota, zobowiązania z umowy przerachowuje się na złote w złocie według stosunku zawartości złota w jednostce pieniężnej danej waluty zagranicznej i złotego polskiego. Przerachowanie następuje na powyższych zasadach bez względu na to, czy zastrzeżona klauzula złota jest ważna według ustawodawstwa macierzystego danej waluty zagranicznej. Dekret czyni więc wyjątek od ogólnej zasady ze względu na ochronę idei ubezpieczeniowej.

Dekret w dalszym ciągu zawiera przepisy końcowe, w których m. in. wyszczególnione są rozporządzenia, tracące moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie dekretu. Wykonanie dekretu poruczone jest Ministrom Skarbu i Sprawiedliwości. Dekret wszedł w życie z dniem ogłoszenia, t. j. z dniem 7/VII 1934 roku.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 2 do 6 lipca 1934 r.

Na rynku dewiz obroty się zwiększyły, tendencja jednak była słaba. Zwyżkę kursów odnotowały jedynie: liry włoskie (zł 0'15 na 100 lir.), korony duńskie (zł 0'05 na 100 kor.) i korony norweskie (zł 0'50 na 100 kor.). Korony czeskosłowackie zamknęły okres sprawozdawczy na zero. Wszystkie pozostałe dewizy zniżkowały, przyczem szczególnie silnie spadła marka niemiecka — o zł 6'25 na RM 100 — tracąc całkowicie zwyżkę, osiągniętą w poprzednim okresie sprawozdawczym. Zniżkowały również: dolary (gotówkowe o zł 0'00 $\frac{1}{8}$ i telegraficzne o zł 0'00 $\frac{1}{2}$ na $\text{\$}$ 1), funty szterlingi (zł 0'02 na £ 1), franki francuskie (zł 0'02 na 100 fr.), franki szwajcarskie (zł 0'07 na 100 fr.), belgi (zł 0'08 na 100 blg.), floreny holenderskie (zł 0'45 na 100 fl.), guldeny gdańskie (zł 0'07 na 100 guld.) i korony szwedzkie (zł 0'20 na 100 kor.).

W ostatnim dniu okresu sprawozdawczego płacono za banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych po zł 5'27 $\frac{1}{2}$ za $\text{\$}$ 1 (wobec zł 5'28 za $\text{\$}$ 1 w okresie poprzedzającym).

		Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Ostatni kurs w tygodn.
Dolary St. Zjedn.	$\text{\$}$ 1	5'29 $\frac{3}{8}$	5'28 $\frac{1}{4}$	5'28 $\frac{1}{4}$
" " " telegr.	$\text{\$}$ 1	5'29 $\frac{7}{8}$	5'29 $\frac{1}{4}$	5'29 $\frac{1}{4}$
Funty szterlingi	£ 1	26'80	26'71	26'71
Franki francuskie	100 fr.	34'92 $\frac{1}{2}$	34'91	34'91 $\frac{1}{2}$
Franki szwajcarskie	100 fr.	172'45	172'18	172'23
Belgi	100 blg.	123'75	123'65	123'70
Marki niemieckie	100 RM	203'50	200'00	203'00
Korony czeskosłowackie	100 kor.	22'00	22'00	22'00
Liry włoskie	100 lir.	45'48	45'44	45'46

Floreny holenderskie	100 fl.	359'40	359'10	359'10
Guldeny gdańskie	100 guld.	172'55	172'55	172'55
Korony szwedzkie	100 kor.	138'10	137'70	137'70
Korony duńskie	100 kor.	119'60	119'30	119'30
Korony norweskie	100 kor.	134'50	134'50	134'50

Na rynku papierów lokacyjnych państwowych przeważały nastrój mocniejszy; zwłaszcza żywo interesowano się 7% Poż. Stabilizacyjną, spośród jednak transakcyj tą pożyczką zdawały się przeważać transakcje o charakterze spekulacyjnym. Straciły jedynie (w \% -ach nominalu): 5% Poż. Konwersyjna 1'50 i 5% Poż. Konwersyjna Kolejowa 0'50. Pozostałe pożyczki zwyżkowały, zyskując: 3% Poż. Budowlana zł 0'30, 4% Poż. Dolarowa zł 0'10 i 4% Poż. Inwestycyjna zł 0'75, — oraz w \% -ach nominalu: 6% Dolarowa 1'00 i 7% Poż. Stabilizacyjna 1'87.

Grupa papierów lokacyjnych prywatnych również wykazała tendencję mocniejszą. Wyższe notowania osiągnęły: 8% L. Z. T-wa Kred. Przem. Polskiego (o 1'00% nom.), 4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. T-wa Kred. Ziemińskiego (o 2'13% nom.), 4 $\frac{1}{2}$ % L. Z. T-wa Kred. m. Warszawy (o 1'00% nom.), 5% L. Z. T-wa Kred. m. Warszawy z 1933 r. (o 1'62% nom.), 5% L. Z. T-wa Kred. m. Łodzi (o 0'50% nom.) i VIII i IX 6% Poż. Konwersyjna m. Warszawy (o 1'75% nom.). Straciły natomiast: 7% L. Z. T-wa Kred. Ziemiński (4'75% nom.), 5% L. Z. T-wa Kred. m. Warszawy (0'25% nom.) i 5% L. Z. T-wa Kred. m. Piotrkowa z 1933 r. (0'50% nom.). Pozostałymi listami obracano po kursach utrzymanych.

		Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Ostatni kurs w tygodn.
Papiery państwowe					
zł za 1 szt.					
3%	Pożyczka Budowlana	zł w zł. 50	44'50	44'15	44'40
4%	" Dolarowa	$\text{\$}$ 1)	53'50	52'75	53'50
4%	" Inwestycyjna	zł w zł. 100	112'75	112'50	112'75
4%	" " serje	zł w zł. 100	—	—	—
w \% nominalu					
5%	" Konwersyjna	zł	64'75	63'75	63'75
5%	" Konwers. Kol.	zł	57'50	57'50	57'50
6%	" Dolarowa	$\text{\$}$	73'00	72'00	73'00
7%	" Stabilizacyjna ²⁾	$\text{\$}$ 1)	68'75	66'88	68'00
			-70'00 ¹⁾		-68'75
					-68'25

Listy zastawne i obligacje banków

7%	L. Z. Państ. Banku Roln.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " " " "	zł w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7%	" Banku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7%	Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj.	zł w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8%	" " " " " "	zł w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8%	" Bud. " " " " "	zł w zł. 1927	93'00	93'00	93'00

Listy zastawne i obligacje towarzystw kredytowych

8%	L. Z. T-wa Kred. Przemysłu Polskiego ³⁾	£	74'25	74'00	74'00
4 $\frac{1}{2}$ %	L. Z. Tow. Kred. Ziemiński.	zł	49'38	47'75	49'25
					-49'38
					-49'00
8%	" " " " " "	zł	42'00	41'00	41'00
					-41'50
					-41'50
7%	" " " " " "	$\text{\$}$ w zł. 34'00	31'50	31'50	31'50
4 $\frac{1}{2}$ %	" " " " m. Warszawy	zł	61'50	61'00	61'50
					-61'00
5%	" " " " " "	zł	67'50	66'50	67'50
5%	" " " " " "	zł z 1933 r.	57'75	56'00	57'38
					-57'75
					-57'63
5%	" " " " " Kalisz	zł	56'00	56'00	56'00
5%	" " " " " " z 1933 r.	zł	46'00	46'00	46'00
5%	" " " " " " Kielec z 1933 r.	zł	46'00	46'00	46'00
5%	" " " " " " Łodzi	zł	60'50	60'50	60'50
5%	" " " " " " z 1933 r.	zł	49'75	49'50	49'50
					-49'75
5%	" " " " " Piotrkowa z 1933 r.	zł	45'00	45'00	45'00

¹⁾ $\text{\$}$ 5 = zł 44'57.

²⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

³⁾ $\text{\$}$ 1 = 5'183 fr. szwajc. = Hfl. 2'488.

⁴⁾ Dotyczy odcinków za 100.

⁵⁾ Gwarantowane przez Skarb Państwa.

Obligacje miast

VI 6% Poż. Konw. m. Warszawy	zł	53'00	53 00	53'00
VIII i IX 6% Poż. Konw. m. Warszawy	zł	52'75	51'25	52'75

ZŁOTY ZAGRANICA

1934 New York ¹⁾		London ²⁾	Paryz ¹⁾
2/VII	18'92	26'75	286'25
3/ "	"	"	286'50
4/ "	"	26'81	"
5/ "	18'92	"	"
6/ "	"	26'75	"
7/ "	18'92½	26'68	"

1934 Zurych ¹⁾		Berlin ¹⁾	Praga ¹⁾
2/VII	58'10	47'30 ÷ 47'40	455 ⁵ / ₈
3/ "	"	"	"
4/ "	"	"	455'75
5/ "	"	"	"
6/ "	"	"	"
7/ "	"	"	"

1934 Kopenhaga ¹⁾		Sztokholm ¹⁾	Oslo ¹⁾	Gdańsk ¹⁾
2/VII	84'35	73'25	—	57'87 ÷ 57'99
3/ "	"	"	—	57'88 ÷ 58'00
4/ "	84'25	"	75'50	57'89 ÷ 58'01
5/ "	"	"	"	57'91 ÷ 58'02
6/ "	84'40	"	"	57'90 ÷ 58'02
7/ "	"	"	"	"

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH³⁾

	11 ÷ 16/VI	18 ÷ 23/VI	25 ÷ 30/VI
(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)			
New - York			
6% dolarowa			
1920	73½—68—70 (14 000)	71½—70—70½ (11 000)	71½—69—71 (21 000)
8% Dillon.			
1925	85—84—84 (21 000)	84—83—84 (7 000)	84½—82½—84 (68 000)
7% stabilizac.			
1927	113—109½— 110 ¹ / ₈ (362 000)	112—110½—112 (158 000)	113½—111 ⁷ / ₈ —112 ⁵ / ₈ (109 000)
7% Warszawy			
1928	64 ¹ / ₈ —61—62 (18 000)	64—62—62 ¹ / ₈ (21 000)	63—61 ¹ / ₈ —61 ¹ / ₈ (33 000)
7% słaska			
1928	65½—64½—64½ (40 000)	65½—65—65 (19 000)	66½—66—66½ (9 000)
London			
7% stabilizac.			
1927	91'84—90'84— 91'84	91'68—90'68 —91'18	91'96—90'96 —90'96
Zurych			
7% stabilizac.			
1927	67'50—65—66	66—65'50—65'50	66—65'50—67
Paryz			
7% stabilizac.			
1927	70'54—69'37	70'30—69'28	70'50—69'48
Medjolan			
7% włoska			
1924	99'05—98'90— 98'90 (200)	98'60—98'20 —98'20 (375)	98'20—98'00 —98'00 (400)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 30 CZERWCA 1934 R. — Ostatnia dekada czerwca, podobnie jak poprzednia, wykazała w zwyczajnych obrotach walutowych Banku przewyżkę sprzedaży walut i dewiz nad ich zakupem przez Bank — tak że i cały miesiąc czerwiec zamknął się deficytem. Deficyt czerwcowy był jednak mniejszy od ma-

1) Za zł 100.

2) Za £ 1.

3) Kursy — w %-ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju.

jowego, bo przy prawie takim samym co w maju skupie obniżyła się w czerwcu sprzedaż dewiz. Porównanie z czerwcem r. ub. wykazuje w r. b. spadek obrotów walutowych po obu stronach, który po stronie skupu znajduje częściowo wytłumaczenie w znacznym dopływie w czerwcu r. ub. do Banku tezauryzowanych banknotów dolarowych.

Rezerwy walutowe naskutek deficytu obrotów walutowych Banku wykazały lekki spadek — zarówno w ostatniej dekadzie jak i w ciągu całego miesiąca czerwca, obniżając się mianowicie z zł 456 miljn. na początku czerwca do zł 432 miljn. w końcu czerwca, przyczem w ostatniej dekadzie tylko o zł 0'2 miljn.

Zato zapas złota wykazywał w czerwcu dalszy ponadnormalny wzrost, wywołany wzmocnionym dopływem złota w drodze skupu przez oddziały Banku. Skup ten wyniósł w ciągu czerwca zł 45 miljn., gdy w czerwcu r. ub. stanowił niespełna zł 0'2 miljn. Zapas złota podniósł się na ultimo czerwca r. b. do sumy zł 490 1 miljn., najwyższej w r. b. i przewyższającej o zł 17'5 miljn. stan zapasu tego przed rokiem, t. j. na ultimo czerwca 1933 r.

Pokrycie złote sumy obiegu biletów bankowych i części natychmiast płatnych zobowiązań, podlegającej pokryciu (mianowicie przewyżki ich ponad zł 100 miljn., uznane za pewne niezmiennie minimum tych zobowiązań), mierzone w procentowym stosunku zapasu złota do powyższej sumy — wykazało w III dekadzie czerwca spadek, pozostając jednak nieco wyższe niż w końcu maja r. b. i poważnie wyższe niż w końcu czerwca r. ub., jak to wykazuje poniższe zestawienie:

	%
31/V 1934	47'20
20/VI "	49'06
30/VI "	47'61
30/VI 1933	44'78

Wzrost procentu pokrycia w ciągu maja odpowiadał prawie ściśle wzrostowi sumy pokrycia, gdyż suma, podlegająca pokryciu, była na ultimo maja i czerwca prawie identyczna. W okresie rocznym od końca czerwca r. ub. do końca czerwca r. b. nastąpił spadek sumy obiegu i zobowiązań i on to oddziałł dodatkowo obok wzrostu zapasu złota na zwykłe procentu pokrycia. Natomiast jeśli chodzi o III dekadę czerwca r. b., to spadek procentu pokrycia — i to dość wydatny — mimo wzrostu zapasu złota tłumaczy się jednoczesną poważną zwyżką sumy obiegu biletów i natychmiast płatne zobowiązania — uległ redukcji (z zł 215'7 miljn. do zł 190'9 miljn.).

Mianowicie, suma obiegu i zobowiązań wzrosła w III dekadzie czerwca r. b. z zł 1 096'7 miljn. do zł 1 129'4 miljn. (względnie z zł 996'7 miljn. do zł 1 029'4 miljn.), przyczem — jak zwykle na ultimo miesiąca — wzrósł obieg biletów bankowych (z zł 880'9 miljn. do zł 938'5 miljn.), gdy jednocześnie drugi składnik tej sumy — natychmiast płatne zobowiązania — uległ redukcji (z zł 215'7 miljn. do zł 190'9 miljn.).

Spadek zobowiązań w dekadzie sprawozdawczej był spowodowany częściowo obniżeniem się salda pozycji „różne rachunki” (z zł 27'7 miljn. do zł 19'9 miljn.), lecz głównie nastąpił naskutek odpływu lokat żyrowych, których suma obniżyła się w III dekadzie czerwca z zł 188'1 miljn. do zł 171'1 miljn. Skurczyły się tylko lokaty na rachunkach prywatnych, gdyż lokaty kas państwowych (kas skarbowych, urzędów celnych, Min. Skarbu i t. p.) wykazały nawet lekki wzrost. W okresie miesięcznym lokaty państwowe silnie skurczyły się, pozostałe również spadły, ale w o wiele słabszym stopniu. W okresie rocznym lokaty skarbowe podniosły się bardzo nieznacznie, lokaty prywatne — bardzo silnie. Wahania te ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	Lokaty żyrowe:	
	kas państwowych	pozostałe
31/V 1934	23'5	178'6
20/VI "	5'5	182'5
30/VI "	5'9	165'2
30/VI 1933	5'3	126'0

Obieg biletów bankowych wzrósł w III dekadzie czerwca o zł 57'5 miljn., t. j. o ok. 6%, a więc silniej niż na ultimo poprzednich miesięcy w r. b. (styczeń — zł 22'9 miljn., luty — zł 30'6 miljn., marzec — zł 55'4 miljn., kwiecień — zł 33'3 miljn., maj — zł 24'4 miljn.). Osiągnął on też jeden z najwyższych poziomów w r. b. (wyższy stan obiegu był tylko na ultimo pierwszych 3 miesięcy r. b.), mimo to jednak był poważnie niższy niż przed rokiem. Zmiany w stanie obiegu ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

31/V 1934	910·9
20/VI	880·9
30/VI	938·5
30/VI 1933	1 003·8

Spadek obiegu w ciągu roku, znajdując częściowy odpowiednik we wzroście lokat żyrowych, pozostawał w związku z redukcją działalności kredytowej Banku. Podobnie wzrost działalności kredytowej Banku w czerwcu, a szczególnie w III dekadzie, znajdował się w związku ze zwykłą obiegą banknotów w tych okresach, która obok tego wiązała się z odpływem lokat żyrowych.

Portfel weksli krajowych (reprezentujący sumę kredytów dyskontowych wykorzystanych) wzrósł w III dekadzie czerwca o zł 29·8 miljn., czyli mniej więcej o tyleż, co w III dekadzie marca (zł 29·9 miljn.), a silniej niż na ultimo pozostałych miesięcy r. b. (styczeń — zł 9·1 miljn., luty — zł 27·3 miljn., kwiecień — zł 7·9 miljn., maj — zł 17·3 miljn.). Osiągnął on też — po pewnym okresie spadku — poziom nienotowany od końca I dekady kwietnia r. b. Trzeba zaznaczyć, że portfel weksli rolniczych z terminem płatności 3 ÷ 6 miesięcy skurczył się w czerwcu o zł 9·4 miljn., i że kredyty rejestrowe na zastaw zboża spadły na ultimo czerwca prawie do zera. Obok kredytów dyskontowych wzrosły silnie w III dekadzie czerwca również pożyczki zastawowe, mianowicie o zł 8·9 miljn., osiągnąwszy poziom, nienotowany jeszcze w r. b. Zwyżce wydatnej, bo o zł 11·4 miljn., uległy w dekadzie sprawozdawczej również i zdyskontowane bilety skarbowe.

Jeśli chodzi o okres całego miesiąca czerwca, to wzrost wykazują wszystkie 3 rodzaje kredytów (w miljn. zł):

	Wzrost
Kredyty dyskontowe	75
Pożyczki zastawowe	13·3
Bilety skarbowe	6·8

Jednak w okresie rocznym, t. j. w porównaniu ze stanem z dn. 30 VI 1933 r., kredyty dyskontowe i pożyczki zastawowe wykazują poważny spadek (zwłaszcza te ostatnie), a zwyżce uległ tylko skup biletów skarbowych. Liczbowo przedstawia to następujące zestawienie (w miljn. zł):

	Wzrost (+) lub zmniejszenie (-)
Kredyty dyskontowe	- 31·3
Pożyczki zastawowe	- 39·6
Bilety skarbowe	+ 24·0

Silny spadek kredytów w ciągu roku pozostaje głównie w związku ze spłatą kredytów przez instytucje bankowe.

Co się tyczy pozostałych — poza rezerwami walutowymi i powyższymi rodzajami kredytów — pozycji bankowego pokrycia obiegu, które stanowią specjalne formy kredytów i innych operacji czynnych banku emisyjnego, to stwierdzić należy w III dekadzie czerwca: 1) zmniejszenie się skupu części emisji skarbowej przez Bank (o zł 12·2 miljn.), 2) zmniejszenie się skupu papierów kredytu długoterminowego (o zł 0·2 miljn.), 3) niezmienny stan kredytu bezprocentowego Skarbu Państwa (zł 90 miljn.).

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	31/V	20/VI	30/VI
Waluty i dewizy	45 573	43 482	43 249
Weksle krajowe	595 332	573 090	602 846
Bilety skarbowe	53 010	48 328	59 768
Polskie monety srebrne i bilon	44 652	39 793	27 588
Pożyczki zabezpieczone zastawami	54 873	59 292	68 165
Papiery proc. własne	11 283	11 526	11 366
Dług Skarbu Państwa	90 000	90 000	90 000
Razem:	894 723	865 511	902 983

Obieg monet srebrnych i bilonu, emitowanych przez Skarb Państwa, wzrósł w czerwcu stosunkowo silniej niż obieg biletów, emitowanych przez Bank Polski, bo z zł 335·3 miljn. do zł 368·4 miljn. Zmiany w stanie i strukturze obiegu bilonowego ilustruje następujące zestawienie (w miljn. zł):

	31/V	30/VI
Monety srebrne (10-, 5-, 2- i 1-żłotowe)	251·4	281·2
w tym:		
10-żłotówki	112·9	122·4
5-żłotówki	94·1	106·0
Bilon niklowy i brązowy	83·9	87·2
Razem	335·3	368·4

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

„STWARZANIE” ZATRUDNIENIA

Momenty socjalne odgrywają w zagadnieniach gospodarczych oraz w polityce gospodarczej państw coraz większą rolę. Nie jest to jedynie wyrazem pewnej specjalnej „mody”, czy tendencji, cechującej współczesną epokę, lecz wypływa ze specyficznej struktury stosunków społeczno-gospodarczych. Bezrobocie przestało być zjawiskiem jedynie koniunkturalnym, przejściowym, w stosunku do którego wystarczało stosowanie doraźnych środków zaradczych. Obejmując miljonowe rzesze — bezrobocie stało się niemal na świecie całym zjawiskiem stałym, chronicznym, cechującym — niezależnie od pomyślnej, czy niepomyślnej ewolucji koniunkturalnej — rynki pracy wszystkich krajów, a zwłaszcza krajów przemysłowych, gospodarczo prężnie rozwijających. Stąd też musiały ulec zmianie metody i sposoby walki z bezrobociem. Niewystarczającym okazało się doraźne zasilanie bezrobotnych w okresie depresji oraz wpływanie w drodze zarządzeń koniunkturalnych na poprawę sytuacji na rynkach pracy. „Stwarzanie” zatrudnienia stało się normalną częścią składową polityki gospodarczej poszczególnych państw.

Nie we wszystkich krajach względy socjalne stanowiły wyjątkową, czy też nawet dominującą przesłankę dla akcji „stwarzania” zatrudnienia w drodze robót publicznych, specjalnego ustawodawstwa i t. p. Względy te: dominowały i dominują niewątpliwie w szeregu krajów, i to gospodarczo najpotężniejszych, jak w Stanach Zjednoczonych, W. Brytanii, Francji, Niemczech

i t. p. W krajach tych bowiem aparatura inwestycyjna rozwinęta jest nie tylko w stopniu wystarczającym w stosunku do potrzeb gospodarczych i możliwości rozwojowych, ale przeważnie występuje wyraźne przeinwestowanie. Tam więc „stwarzanie” zatrudnienia jest zazwyczaj procesem, niezajdującym dostatecznego uzasadnienia gospodarczego, procesem, dyktowanym głównie przez względy socjalne.

W szeregu innych krajów, jak np. we Włoszech, momenty natury gospodarczej odgrywają co najmniej tę samą rolę co momenty socjalne. Potrzeby inwestycyjne tego typu organizmów gospodarczych są bowiem bardzo znaczne. Nie znajdują one w obecnym czasie zaspokojenia w drodze normalnej akcji inwestycyjnej, prowadzonej przy udziale i pomocy kapitałów prywatnych, w wyniku specyficznego układu stosunków na rynkach kapitałowych. Z jednej strony swobodny przyływ kapitałów do ośrodków, posiadających znaczne możliwości rozwoju gospodarczego, uległ zahamowaniu — zarówno w wyniku arbitralnych ograniczeń, jak i chronicznego „kryzysu zaufania”; z drugiej strony — „kryzys zaufania” cechuje w ogólności kapitały w dobie obecnej w stosunku do wszelkich poważniejszych dłużeterminowych inwestycji. Kapitały te poszukują raczej lokat krótkoterminowych, przynoszących znaczne zyski w zestawieniu z wkładami, a więc lokat konsumpcyjnych lub spekulacyjnych. W tych warunkach podstawowe inwestycje o znacze-

niu ogólnogospodarczym i ogólnopaństwowym, jak: budowy kolei, dróg, portów, meljoracje rolne, prace elektryfikacyjne, budowy wodociągów, kanalizacji, a nawet większych przedsiębiorstw, niezbędnych dla obrony państwa lub dla zaspokojenia żywotnych potrzeb o charakterze publicznym — wykonywane bywają przez państwo.

Bez względu na przesłanki, jakimi kieruje się polityka gospodarcza poszczególnych krajów w akcji „stwarzania” zatrudnienia, stwierdzić można, iż w czasach obecnych stanowi ona zjawisko ogólnoswiatowe. Dość znaczne różnice zachodzą natomiast w sposobach i metodach, stosowanych przy tego rodzaju akcji, a więc co do form, w jakich ona występuje, sposobów jej finansowania, zakresu i t. p. Różnorodność ta wyływa zarówno z dotychczasowych doświadczeń, poczynionych w toku walki z bezrobociem, jak i z kształtowania się sytuacji gospodarczej i finansowej poszczególnych państw, wreszcie z wytycznych, jakimi kieruje się polityka gospodarcza tych państw. Niepodobna objąć w jednym artykule wszelkich form, w jakich występuje „stwarzanie” zatrudnienia. To też szczególną uwagę zwrócimy na najbardziej bezpośrednią akcję państwową w tej dziedzinie.

Polityka gospodarcza Stanów Zjednoczonych, czyli polityka Prezydenta Roosevelta, kładzie nieustannie wielki nacisk na walkę z bezrobociem, które wskutek przesilenia przybrało w Stanach Zjedn. z końcem 1932 r. charakter katastrofy społecznej, obejmując przeszło 13 miljn. osób. Do zwiększenia zatrudnienia zmierza w drodze pośredniej cała polityka koniunkturalna Prezydenta Roosevelta i „trustu mózgów”, dążąc do ożywienia procesu produkcyjnego przez wyżkę cen, a więc: dewaluacja dolara i t. p. posunięcia koniunkturalne. Bardziej bezpośredni wpływ na wzrost zatrudnienia mają postanowienia N. R. A., skracające czas pracy i ustalające minimalne zarobki. Postanowieniom tym należy w znacznej mierze zawdzięczać znaczny spadek bezrobocia, jaki nastąpił w Stanach Zjedn. w okresie ostatniego roku. Dokonał się on przy równoczesnym wzroście kosztów produkcji, tem niemniej dał społecznie korzystne wyniki.

Akcja bezpośredniego stwarzania zatrudnienia w drodze robót publicznych, zakładanie obozów pracy, popierania budownictwa mieszkaniowego i t. p. prowadzona była w ciągu pierwszego roku sprawowania władzy przez Prezydenta Roosevelta na niespotykaną gdzieindziej skalę. Szczególnie imponująco przedstawiały się roboty publiczne, zorganizowane w ramach N. R. A. przez „Civil Works Administration”. Civa miała przeprowadzić program tymczasowej walki z bezrobociem w okresie zimowym i miała funkcjonować do końca marca r. b. Następnie od dnia przedłużono czas jej trwania do maja r. b. Civa umożliwiła zatrudnienie na robotach publicznych około 4 miljn. osób. Po jej likwidacji walkę z bezrobociem prowadzić ma instytucja o charakterze trwałym, t. zw. P. w. a. — „Public Works Administration”, której zakres prac nie umożliwi jednak zatrudnienia tak wielkiej liczby bezrobotnych.

Stany Zjednoczone poświęciły olbrzymie sumy na zorganizowanie robót publicznych. Według danych Sekretarza dla Spraw Wewnętrznych, a zarazem Administratora Robót Publicznych kwota, wydatkowana na te roboty w ciągu 6 miesięcy r. ub., wyniosła \$ 3·3 miljard., a budżet państwowy Stanów Zjedn. na rok 1934/35 przewiduje kwotę \$ 2 miljard. na roboty publiczne. Fundusze, niezbędne na organizowanie robót publicznych, mobilizowane są przez Skarb Państwa, częściowo w drodze emisji pożyczek wewnętrznych, i następnie rozprowadzane wśród poszczególnych Stanów za pośrednictwem Reconstruction Finance Corporation. Przedstawiane projekty prac przesyłane są przez R. F. C. do Zarządu Robót Publicznych, który aprobuje je. Prace te obejmują: budowę dróg, mostów, instalacje kanalizacyjne, wodociągowe, meljoracje rolne i t. p.

Obok robót publicznych na wielką skalę zorganizowane zostały w Stanach Zjedn. obozy pracy przez t. zw. „Civilian Conservation Corps”. Obozy pracy zatrudniały blisko 300 tys. osób, z czego zdecydowana większość przypada na młodocianych w wieku 18 ÷ 25 lat. Wydatki na obozy pracy w pierwszym okresie ich działalności, t. j. od kwietnia do października r. ub., wyniosły ok. \$ 300 miljn. Prace, dokonywane przez zorganizowaną służbę pracy, obejmowały głównie prace lasowe, a nadto regulację rzek, wznoszenie grobli ogniowych, budowę autostrad, ochronę przed pasożytami i robactwem, zalesienie i t. p. Obozy pracy spełniały również doniosłą rolę wychowawczo-społeczną. Młodociani pracownicy zobowiązani byli do oddawania na rzecz krewnych ze swego miesięcznego zarobku \$ 20 ÷ 30.

Walka z bezrobociem strukturalnym, t. j. z pewnemi specyficznymi formami bezrobocia stałego, występującego w niektórych okręgach górniczych, a także wśród farmerów, prowadzona jest w odmienny sposób przez t. zw. Subsistence Homesteads Division w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Bezrobocie strukturalne obejmuje w Stanach Zjedn. ok. 3/4 miljn. rodzin, z czego 500 tys. znajduje się w tragicznym położeniu i żyje wyłącznie z zasiłków. Pomoc dla bezrobotnych tych polegała ma na wyrwaniu ich z dotychczasowego środowiska i stworzeniu warunków dla samodzielnej egzystencji. Dotychczasowe prace nosiły charakter eksperymentalny i szły w 5 kierunkach; a) stwarzania osiedli ogrodowych w pobliżu małych miast przemysłowych, b) stwarzania osiedli ogrodowych w pobliżu wielkich centrów przemysłowych, c) przenoszenia nadwyżki pracowników z przemysłów: węglowego, miedzi, ołowiu, cynku, ropy oraz z przemysłu lasowego do innych gałęzi wytwórczości, mniej dotkniętych bezrobociem, d) przesiedlania ludności rolniczej z t. zw. „rural slums”, t. j. wiejskich zaułków, do specjalnych racjonalnie zabudowanych osiedli, e) przesiedlania farmerów ze szczególnie nieurodzajnych okolic stanów zachodnich na inne tereny.

Wobec pomyślnych doświadczeń, poczynionych w toku prac eksperymentalnych, utworzona została „Federal Subsistence Homesteads Corporation”, która rozpocznie finansowanie akcji walki z bezrobociem strukturalnym na większą skalę. Przedłożone dotychczas projekty opiewają na \$ 750 miljn. F. S. H. C. udzielać będzie pożyczek nie bezpośrednio poszczególnym osadnikom, ale specjalnym towarzystwom osadniczym, które prowadzić będą prace jedynie na zasadzie ich rentowności. Ożywienie ruchu budowlanego uważane jest również jako jeden z głównych środków walki z bezrobociem. Zastój w budownictwie amerykańskim spowodowany był w znacznej mierze przez nadmierne obciążenie hipoteczne nieruchomości, powodujące spadek cen obiektów nieruchomości. Ażeby temu zapobiec utworzono „Home Owners Loan Corporation” o kapitale \$ 200 miljn., która może emitować bonów za \$ 2 miljard., które służyć mają do przeprowadzenia akcji oddłużenia nieruchomości. Równocześnie na wielką skalę rozpoczęta została akcja udzielania kredytów na nowo wznoszone budowle, prowadzona przez „Federal Home Loan Bank Board”.

Wielka Brytania jest jednym z pierwszych krajów w Europie, który w dobie powojennej przystąpił do zorganizowania na większą skalę robót publicznych. W grudniu 1920 r. utworzona została komisja doradcza, pod przewodnictwem lorda St. Dawidsa, opinująca przedkładać przez władze komunalne wnioski o podjęcie robót publicznych. W razie aprobaty Skarb Państwa udzielał zaliczek, sięgających 30% dodatkowo wypłacanych zarobków robotniczych. Zależnie od zmian politycznych w Anglii akcja zwiększania zatrudnienia w drodze robót publicznych przechodziła różne fazy. W pierwszych latach obracała się ona w stosunkowo szczupłych rozmiarach. Dopiero począwszy od 1929 r. wprowadzone zostały normy ustawowe, umożliwiające podjęcie robót publicznych na większą skalę.

W połowie 1932 r. rozwiązano wydział St. Dawidsa. Wydział ten w ciągu 12 lat swego istnienia, t. j. od 1920 r. do 1932 r., zaaprobował ogółem 17 640 projektów dostarczenia pracy, których koszty wykonania preliminowane były na sumę £ 191 miljn. Obejmowały one wydatki w wys. £ 42'5 miljn. na inwestycje, przynoszące korzyść rolnictwu (z czego budowa szos i dróg £ 39'3 miljn., meljoracje rolne £ 3'2 miljn.), na budowę domów, głównie „publicznych budynków komunalnych — £ 4'1 miljn., na prace kanalizacyjne — £ 46'5 miljn., na instalacje wodociągowe — £ 20'4 miljn., na ogrody publiczne — £ 12'6 miljn., na instalacje gazu świetlnego — £ 3'8 miljn., na zakłady kąpielowe — £ 1'6 miljn., na służbę zdrowia — £ 1'4 miljn., na normalizację zaopatrzenia w prąd elektryczny (w związku z akcją elektryfikacyjną) — £ 24'5 miljn., na wyposażenie portów — £ 20'8 miljn., na regulację rzek — £ 1'6 miljn. Według przeprowadzonych obliczeń przy wydatkowaniu w ciągu roku kwoty £ 1 miljn. zatrudnienie znajdowało ok. 3 tys. pracowników.

Oprócz bezpośredniej akcji stwarzania zatrudnienia przy pomocy robót publicznych prowadzona również była akcja pośredniego zwiększania zatrudnienia, m. in. przez pomoc finansową Skarbu, np. w drodze popierania krajowego przemysłu cukrowniczego i hodowli buraków cukrowych, oraz budowy domów. Akcja popierania hodowli buraka cukrowego pochłonięła w ciągu 9 lat do 1934 r. kwotę ok. £ 38 miljn. Obecnie Rząd angielski wycofuje się z akcji bezpośredniego subwencjonowania hodowli buraka cukrowego, pragnąc zapewnić trwałe postawy rozwojowe hodowli tej i krajowemu przemysłowi cukrowniczemu przez odpowiednią politykę handlową i podatkową. Na akcję pomocy dla budownictwa mieszkaniowego wydatковано w Anglii od 1919 r. do r. b. olbrzymią kwotę ok. £ 100 miljn. Obecnie wysunięty został nowy projekt, przewidujący budowę w ciągu najbliższych 10 lat miliona nowych tanich mieszkań robotniczych, które to prace mają być jednak wykonane przy niewielkiej tylko pomocy finansowej ze strony Państwa.

Znaczyć należy, że występująca w ostatnich czasach w Anglii poprawa sytuacji na rynku pracy, wyrażająca się w spadku bezrobocia od stycznia r. ub. do końca marca r. b. z 2 955 tys. do 2 343 tys., była w przeważającej mierze wynikiem celowej polityki koniunkturalnej, nie zaś skutkiem bezpośredniej interwencji Państwa na rynku pracy. Rozmiary robót publicznych były w ostatnich latach poważnie zmniejszane. Sprawozdanie komisji robót publicznych w Parlamencie wykazuje bowiem, że fundusze, przekazywane przez Ministerstwo Higieny na roboty publiczne, zmniejszyły się z £ 47'4 miljn. w 1930/31 r. do £ 34'4 miljn. w 1931/32 r. i do £ 20 miljn. w 1932/33 r. Tendencja ograniczania robót publicznych trwała również w ciągu ostatniego roku. Wydajność robót tych była w Anglii stosunkowo niewielka — wobec wysokiego standardu życiowego angielskich robotników i wysokich kwot, jakie przy organizacji robót tych pochłaniała robocizna.

Stanowisko Włoch w akcji stwarzania zatrudnienia jest nieco odrębne aniżeli innych państw. Reżim faszystowski realizował bowiem niemal od pierwszych dni objęcia władzy opracowany na wielką skalę program inwestycji publicznych — nie tylko pod kątem widzenia potrzeb rynku pracy oraz potrzeb ogólnogospodarczych, ale także, i to przede wszystkim, pod kątem widzenia podniesienia warunków życiowych szerokich mas ludności. W okresie 10-lecia 1922 ÷ 1933 wykonano inwestycje na łączną sumę ok. 37 miljardów lirów. W ostatnich latach dziesięciolecia wydawano przeciętnie blisko 4 miljardów na wszelkiego rodzaju inwestycje. Bezpośrednie wydatki na roboty publiczne sięgają w latach ostatnich sumy 2 miljardów. Budżet państwowy na rok 1932/33 przewidywał wydatki na roboty publiczne w sumie 991'2 miljn. lir., budżet zaś na rok 1933/34 — sumę 1 150 miljn. lir. Do tego trzeba dodać budżety szeregu autonomicznych przedsiębiorstw państwowych, jak np. Auto-

nomicznej Państwowej Administracji Dróg, której budżet bieżący sięga sumy 450 miljn. lir., w 1932/33 r. zaś wynosił 416'3 miljn. lir.

Co dotyczy charakteru robót publicznych, to przeszło $\frac{1}{3}$ wydatków idzie na budowę dróg i mostów. Skolei co do wielkości wydatków idą roboty hydrauliczne, a więc regulacja rzek i ścieków, instalacje wodne na wytwarzanie prądu elektrycznego, roboty portowe i budowy niektórych linii kolejowych. Poza wydatkami, związanymi z robotami, prowadzonymi przez Rząd lub przedsiębiorstwa państwowe na własny rachunek, Ministerstwo Robót Publicznych subsyduje szereg robót, prowadzonych przez czynniki prywatne lub społeczne. W latach 1925 ÷ 1929 przy robotach publicznych zatrudnionych było 52 524 ÷ 11 673. Liczba ta wzrasta w 1930 r. do 134 048, w 1931 r. do 135 522, a w 1932 r. do 158 459. Liczby za ostatnie lata obejmują również robotników, zatrudnionych przy rolniczych pracach meljoracyjnych.

Prace meljoracyjne w rolnictwie włoskiem zakrojone były na wielką skalę. W ciągu 3-lecia 1929 ÷ 1932 wydano na roboty meljoracyjne, prowadzone w zarządzie państwowym, 1 689 miljn. lir. na subsydja zaś na roboty, dokonywane z inicjatywy prywatnej — 712 miljn. lir. W roku budżetowym 1931/32 rozpoczęto rolne roboty ziemne na 1 017 600 ha, roboty irygacyjne na 81 998 ha, systematyzacje górskie na 13 349 km² oraz roboty drogowe na 30 497 ha. Prace te stanowią jedynie drobną część ogólnego planu prac meljoracyjnych, opracowanego w 1928 r., który przewiduje w ciągu 14 lat wykonanie prac meljoracyjnych kosztem 7 miljardów lir. Poza pracami, finansowanymi z funduszy państwowych lub przy częściowej ich pomocy, przeprowadzane są liczne prace publiczne dzięki umiejętnemu mobilizowaniu przez Rząd włoski oszczędności szerokich mas i użytkowaniu ich następnie przy wszelakiego rodzaju pracach inwestycyjnych.

We Francji przystąpiono stosunkowo późno do realizacji na wielką skalę zakrojonych inwestycji. Projekt uruchomienia wielkich prac inwestycyjnych, znany pod nazwą „planu ekwipunku narodowego”, pojawił się w 1929 r. i miał być zrealizowany z nadwyżek budżetowych. Wskutek narastających w latach następnych trudności budżetowych „plan ekwipunku narodowego”, uchwalony z końcem 1931 r. i przewidujący wielkie roboty publiczne na sumę około 5 miliardów franków rocznie, miał być finansowany w znacznej części dzięki emisji specjalnych obligacji. Z powyższej sumy ok. 3 476 miljn. franków przypadało na prace, finansowane przez Rząd, a ok. 1 500 miljn. franków na prace, podjęte przez departamenty i gminy, przy pomocy specjalnie w tym celu utworzonej kasy kredytowej. Prace obejmować miały budowę urządzeń portowych, pomoc przy budowie szkół, terenów sportowych, bibliotek, muzeów, prace wodociągowe, budowy dróg i mostów, budownictwo szpitalne i t. p. Wskutek powstałych w następnych latach trudności finansowych plan ten był jedynie częściowo wykonywany.

Ostatnio finansowanie robót publicznych postawione ma być na innej płaszczyźnie. Przedłożony został mianowicie w ciągu maja r. b. wielki plan robót publicznych, znany powszechnie pod nazwą „planu Marqueta” od nazwiska Ministra Pracy. Plan ten, obliczony do 1940 r., pociągnąć ma za sobą wydatki ok. 10 miliardów franków, przyczem na rok 1934/35 przewidywana jest kwota ok. 1'5 miliardów. Prace, wykonywane w ramach planu, mają być skoncentrowane tylko w pewnych okolicach, gdzie występuje szczególnie silnie bezrobocie. Plan ten ma dać zatrudnienie około 100 tys. bezrobotnym rocznie.

Roboty będą prowadzone przez władze lokalne, a więc departamenty, gminy, syndykaty gminne, jak również przez przedsiębiorstwa publiczne, kolonie, towarzystwa kolejowe, specjalnych koncesjonariuszy robót publicznych i t. p. Fundusze na wykonanie robót stanowiąc będą „Fundusz Pracy”, którym zarządzanie powierzone będzie „Kasie Depozytów i Konsygnacji”.

Kwoty, niezbędne na wykonanie planu, nie będą pobierane z budżetu, a zostaną uzyskane przez uruchomienie kapitałów, nagromadzonych w kasach różnego rodzaju ubezpieczalni społecznych oraz w Kasie Depozytowej. Dekretem z dn. 15/V 1934 r. zmienione zostały odnośne postanowienia ustawy o ubezpieczeniach społecznych, dopuszczając przeznaczenie 75% sum, kapitalizowanych w ubezpieczeniach, na roboty publiczne.

Akcja „stwarzania zatrudnienia” w Niemczech datuje się od wczesnych lat powojennych. Przechodziła ona różne fazy, zależnie od środków, stojących do dyspozycji, warunków koniunkturalnych i politycznych, nie przybrała jednak nigdy szczególnie wielkich rozmiarów i nie była w stanie zapobiec niezwykle gwałtownemu wzrostowi bezrobocia w okresie kryzysu, t. j. począwszy od 1929 r. Dopiero Rządowi hitlerowskiemu udało się osiągnąć pewne wyniki, wyrażające się w zmniejszeniu liczby bezrobotnych z 4 334 tys. z początkiem 1933 r. do 2 609 tys. z końcem kwietnia 1934 r.

Cała polityka gospodarcza Rządu nastawiona była pod kątem widzenia zwiększenia zatrudnienia. Do tych samych celów zmierzają również liczne posunięcia o charakterze czysto politycznym i socjalnym. Do zmniejszenia bezrobocia zmierzają więc wszelkie zarządzenia, mające na celu wzrost produkcji i konsumpcji, jak np. obowiązkowe nabywanie pewnych przedmiotów przez posiadaczy pewnych minimalnych dochodów, obowiązek umundurowania, obowiązujący członków organizacji hitlerowskiej i t. p. Pośrednio do zwiększenia zatrudnienia prowadzi również nowe ustawodawstwo pracy, które weszło w życie w dn. 1/V r. b. Tutaj zaliczyć należy dalej posunięcia, propagujące powrót na rolę i stabilizujące stosunki w rolnictwie niemieckim, posunięcia, wprowadzające skrócony czas pracy, zakazujące nowych instalacji maszynowych w pewnych gałęziach wytwórczości, jak np. w przemyśle wyrobu cygar i na robotach publicznych, dalej stworzenie dobrowolnej służby pracy i t. zw. obozów pracy.

Rozległa specjalna działalność ustawodawcza bezpośrednio ma na celu zwiększenie zatrudnienia. Tutaj wyliczyć można: ustawę o opodatkowaniu pojazdów motorowych z dn. 10/IV 1933 r., oraz drugą samochodową ustawę podatkową z tego zakresu z dn. 31/V r. b., która przyniosła RM 50 miljn. na budowę dróg. Największe znaczenie posiada ustawa o zwiększeniu zatrudnienia z dn. 1/VI r. ub., która przeznacza kwotę RM 1 miljard. na różnorodne prace oraz na roboty publiczne. I tak, kwota ok. RM 200 miljn. została przeznaczona w formie pożyczek bezprocentowych na remont budynków publicznych, RM 100 miljn. w formie subwencji na przebudowy prywatnych domów mieszkalnych RM 100 miljn. na drobne osadnictwo podmiejskie, RM 50 miljn. na osadnictwo rolne, RM 100 miljn. na regulację i meljorację rzek, RM 100 miljn. w formie pożyczek na przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, RM 150 miljn. na subwencje na budowy ziemne, RM 125 miljn. na różne świadczenia życiowe, reszta — na różnorodne roboty publiczne.

Szereg dalszych ustaw, wydanych w połowie r. ub., zmierzają również do zwiększenia zatrudnienia. Należy więc tu wyliczyć: ustawę o zwolnieniu podatkowym w razie dodatkowego zatrudnienia, która przyczyniła się do ożywienia procesu gospodarczego w przemyśle maszynowym i narzędziowym, ustawę o kierowaniu żeńskich sił roboczych do gospodarstwa domowego, ustawę o popieraniu zawierania małżeństw, ustawę o utworzeniu przedsiębiorstwa „dróg automobilowych Rzeszy”, która przewiduje budowę ok. 6 tys. km autostrad i ma dać w ciągu 6 lat zatrudnienie 500 tys. pracowników, oraz szereg dalszych ustaw. Ponadto w r. ub. na akcję zwiększenia zatrudnienia wydatkowano znaczne kwoty, sięgające łącznie blisko RM 450 miljn., z racji wykonywania programów Brüninga i Papena, oraz t. zw. „Sofortprogramu”, jak również dodatkowych zamówień kolejowych i pocztowych.

Nowy plan walki z bezrobociem w sezonie zimowym 1933/34 r. został opracowany w jesieni r. ub. W szczególności ustawa z dn. 21/IX 1933 r. przeznacza kwotę RM 2 miljard. na zwiększenie zatrudnienia, przyczem z kwoty tej ok. RM 1 miljard. miał być przeznaczony na płace robotników, zatrudnionych przy tych pracach. Główną część robót obejmować miały budowy i remonty budynków. Ogółem według obliczeń niemieckich Rząd wydał w ciągu 1933 r. na zwiększenie zatrudnienia olbrzymią sumę ok. RM 3,6 miljard., a ponadto prywatne gospodarstwo niemieckie wydatkowało na odnawianie domów prywatnych, inwestycje dodatkowe i t. p. ok. RM 1 miljard.

Wysoko interesujące jest, w jaki sposób zdobyte zostały tak wielkie środki finansowe. Główną formą, w jakiej zostały one uzyskane, był krótkoterminowy kredyt rynku finansowego. Występuje on w postaci t. zw. „Arbeitsbeschafungswechsel” z terminem obiegu 3-miesięcznym, z prawem prolongaty i amortyzacji tego wciąż prolongowanego krótkoterminowego długu w ciągu lat 5. Doniedawna popyt na niemieckim rynku krótkoterminowym na tego rodzaju weksle był stosunkowo znaczny. Stopniowa amortyzacja ich obliczana jest z bieżących budżetów z tem, że równocześnie w ten sam sposób amortyzowane być mają papenowskie bony podatkowe. Liczyć się przeto należy, że w ciągu co najmniej najbliższych 4 lat budżety niemieckie obciążone będą płatnościami bieżącymi w wysokości co najmniej RM 1 miljard. rocznie. Licząc się z trudnościami, na jakie napotkać może tego rodzaju likwidacja zadłużenia z tytułu zwiększenia zatrudnienia, Rząd Rzeszy zamierza przerzucić je częściowo na rynek długoterminowy. Do tego celu zmierzają przeprowadzona z końcem października 1933 r. zmiana statutu Banku Rzeszy, uprawniająca go do przyjmowania na swe konto lombardowe obligacji wszelkiego typu, na podstawie których może on podejmować emisję hanknotów.

Zagadnienie walki z bezrobociem odgrywa doniosłą rolę w życiu gospodarczym i społecznym w Belgji. Coprawda, ogólna liczba bezrobotnych w Belgji, wydawać się może na pierwszy rzut oka niezbyt znaczną, gdyż w marcu r. b. wynosiła 182 561. Jeżeli jednak zważymy, że liczba ta przedstawia 18,8% wszystkich pracowników, ubezpieczonych na wypadek bezrobocia, oraz że sytuacja bezrobotnych w kraju tak wybitnie przemysłowym, jak Belgja—jest z natury rzeczy o wiele cięższa aniżeli w krajach o mieszanym typie produkcyjnym, lub tem bardziej w krajach rolniczych—wówczas zorientujemy się co do doniosłości akcji stwarzania zatrudnienia w Belgji.

Dopiero z chwilą zaostrenia się kryzysu walka z bezrobociem, prowadzona przez Państwo, przybrała w Belgji większe rozmiary. Na przeszkodzie stały: trudna sytuacja finansowa oraz ogólne tendencje belgijskiej polityki gospodarczej, niechętniej ingerencji w prywatną gospodarkę oraz traktującej bezrobocie jako zjawisko przejściowe, koniunkturalne. Rozliczne próby zwiększania zatrudnienia w drodze robót publicznych, organizowanych przez gminy, naogół zawiodły.

Program robót publicznych, opracowany przez Państwo, w mniejszym zakresie obejmuje wykonanie nowych planów aniżeli energiczne kontynuowanie istniejących projektów, które ze względu na kryzys przypuszczalnie nie mogłyby być zrealizowane. Wychodząc z tych założeń, Rząd zdecydował w 1933 r., a więc właśnie w okresie największego nasilenia kryzysowego, podwyższyć fundusze na roboty publiczne, które mają być przeprowadzone od 1928 r. do 1941 r., z 1,8 miljard. fr. do 3,3 miljard. fr. Główną część powyższej sumy pochłoną wydatki, związane z budową t. zw. kanału Alberta. W toku prac okazało się, że przy używanych obecnie środkach technicznych zwiększenie zatrudnienia jest nieproporcjonalnie małe w stosunku do ponoszonych wydatków pieniężnych. Uwzględniając jednakże pośrednio pomyślne skutki podjęcia robót w innych gałęziach gospodarki, jak np. w przemyśle cementowym, uzyskuje się w końcowym rezultacie pomyślniejszy obraz.

Poza bezpośrednim organizowaniem robót publicznych Rząd belgijski dążył do ożywienia tempa procesu produkcyjnego w poszczególnych gałęziach przemysłu, kierując się w tej akcji przede wszystkim przesłankami socjalnymi. Oczywiście, linia demarkacyjna pomiędzy polityką ściśle koniunkturalną a akcją zwiększania zatrudnienia niejednokrotnie się tutaj zaciera. Do tego typu zarządzeń należy wydana z początkiem 1933 r. ustawa, upoważniająca Rząd belgijski do rozszerzenia akcji kredytowej na rzecz drobnego i średniego przemysłu oraz handlu i rolnictwa. Przedsiębiorstwa, szczególnie dotknięte kryzysem, mogą za pośrednictwem państwowego Towarzystwa Kredytu Przemysłowego otrzymywać obligacje kredytowe, na podstawie których uzyskują niezbędne fundusze. Wartość obligacji, postawionych do dyspozycji przez Państwo, przedstawia sumę 800 miljn. fr., z której to sumy do końca 1933 r. wyzyskano 260 miljn. fr. Pośrednio z pomocy rządowej korzystają również wszelkie inicjatywy prywatne, zmierzające do zmniejszenia bezrobocia, jak np. budowa sieci autostrad oraz akcja pomocy dla żeglugi. Pomoc państwowa polega m. in. na tem, iż zaoszczędzone wskutek zwiększenia zatrudnienia zapomogi dla bezrobotnych wypłacane są przedsiębiorstwom w postaci premii.

Problem walki z bezrobociem wykazywać musi w Belgji z konieczności nieco odmienne oblicze aniżeli w innych krajach. Jako kraj wybitnie przemysłowy rozporządza Belgja całą armją wyspecjalizowanych robotników przemysłowych, którzy z trudem jedynie mogą oddać usługi w innych gałęziach produkcji. Z tych względów zachodzi konieczność utrzymania możliwie wysokiego stanu zatrudnienia w określonych gałęziach wytwórczości i celowi temu służyć ma protekcyjnista polityka handlowa. Tem niemniej w ostatnich czasach coraz powszechniej stają się bezpośrednie posunięcia, zwiększające zatrudnienie. Przy udzielaniu zamówień na roboty publiczne przestrzegana jest o ile możliwości, zasada nietylko używania wyłącznie belgijskich sił roboczych, ale również wykonywanie prac przy użyciu materiałów pochodzenia wyłącznie belgijskiego.

Problemy odrębny stanowi sytuacja na rynku pracy w okręgu Borinage, którego upadek gospodarczy pozostaje w związku z wyczerpywaniem się pokładów węglowych. Bezrobocie w okręgu tym posiada przeto trwały charakter. Plan założenia tam nowych gałęzi przemysłowych natrafia na znaczne trudności. Okręg Borinage stanowi przedmiot szczególnej troski Rządu belgijskiego, a roboty publiczne, dokonywane w ramach ogólnego planu zwiększenia zatrudnienia, przede wszystkim wykonywane są w tym okręgu.

Zagadnienie bezrobocia w Holandji przedstawia się również poważnie, jeżeli weźmie się pod uwagę, że liczba bezrobotnych wynosiła z końcem marca 332 900 osób. Wzrost bezrobocia w latach ostatnich jest zarówno wynikiem przesilenia, jak i zmniejszenia zakresu robót publicznych, głównie związanych z osuszaniem wewnętrznego morza holenderskiego, które w znacznej mierze zostało już wykonane. Trudna sytuacja na rynku pracy skłoniła jednak Rząd holenderski do opracowania w ostatnich miesiącach ustawy, przyznającej 60 miljn. guldenów na rozpoczęcie wielkich robót publicznych, jak osuszenie północno-wschodniej części IJsselmeer, budowę nowego portu w Terneuzen, szereg inwestycji na drodze wodnej Amsterdam — Górny Ren, przyspieszenie prac regulacyjnych Mozy i t. d.

Sytuacja na rynkach pracy w Hiszpanji kształtowała się ostatnio zdecydowanie niepomyślnie. Liczba bezrobotnych z końcem 1933 r. obliczona była na 618 951, z czego 351 808 było całkowicie pozbawionych pracy, a 267 143 częściowo. Główną grupę bezrobotnych stanowili pracownicy rolni i leśni (414 640) oraz pracownicy budowlani (76 022). Biorąc jednak pod uwagę, że dane oficjalne nie są zupełne, liczba bezrobotnych faktycznie była większa. Problem bezrobocia

kształtował się w Hiszpanji odmiennie aniżeli w innych krajach europejskich, przede wszystkim z tego względu, że brak jest w Hiszpanji ogólnej organizacji ubezpieczenia od bezrobocia oraz pomocy dla bezrobotnych.

Posunięcia, które miały zwiększyć zatrudnienie na roli, jak parcelacja wielkiej własności, zarządzenie, zmierzające do częściowego moratorium czynszów dzierżawnych, zaliczki dla drobnych rolników, kredyty na pomoc dla bezrobotnych pracowników rolnych — nie poprawiły wydatnie sytuacji na wiejskich rynkach pracy. Mało skutecznym okazało się również wydane w połowie 1931 r. upoważnienie, na zasadzie którego poszczególne miasta czy prowincje mogą obracać dziesiątą część swych wpływów podatkowych na roboty publiczne. Szcupłość środków stanęła na przeszkodzie przeprowadzeniu poważniejszych prac. Hamująco na wzrost bezrobocia wpływało natomiast surowe ustawodawstwo socjalne, które utrudniało zwalnianie pracowników, mimo iż przemysł hiszpański wykazywał swą zdolność wytwórczą zaledwie w 35%.

Nowy program na większą skalę zakreślonych robót publicznych przewiduje w ciągu 4 lat zatrudnienie 50 ÷ 80 tys. robotników. W szczególności kosztem miljarde pesetów planowane jest wzniesienie szeregu gmachów — na pomieszczenie urzędów publicznych, mieszczących się obecnie głównie w lokalach wynajętych. W tym celu ma być wypuszczona specjalna pożyczka, która subskrybowana będzie przez kasy oszczędności. Niezależnie od tego przygotowane zostało wprowadzenie przysusowego ubezpieczenia bezrobotnych. W stadium badań znajdują się 2 wielkie projekty, powstałe dzięki inicjatywie prywatnej, a mianowicie plan elektryfikacji kolei hiszpańskich oraz rozbudowa sił wodnych, obliczona na 25 lat, kosztem 25 milj. pesetów. Jak dotychczas, brak jednak w Hiszpanji planowej i na większą skalę zakrojonej walki z bezrobociem i akcji zwiększania zatrudnienia.

Na szczególną uwagę zasługuje zainicjowana w 1930 r. przez Rząd hiszpański polityka planowego przesiedlania miejskich bezrobotnych na rolę. Początkowo akcja ta prowadzona była bez subwencji państwowych, przy pomocy oszczędności, posiadanych przez samych bezrobotnych. Począwszy od 1932 r. koszty osiedlania, zwłaszcza w okresie wstępnym, ponosiły prowincje, gminy, i władze centralne — w 3 równych częściach. Ogółem otrzymywała rodzina osadnika 600 dol., z czego 500 w pierwszym roku, a 100 w roku następnym. Biorąc pod uwagę, że zapomogi dla jednej rodziny bezrobotnej obracały się ok. kwoty 500 dol. rocznie, zastosowanie tego planu już w drugim roku przyniesie poważniejsze oszczędności. W okresie od 1/X 1930 r. do końca 1933 r. osiedlono ogółem na roli 94 092 bezrobotnych, z czego 13 048 z rodzinami.

Stosunkowo wysoka liczba bezrobotnych w Danji, wynosząca z początkiem maja 1934 r. 90 tys. osób, skłoniła Ministerstwo Handlu do stworzenia specjalnego wydziału, który badać ma możliwości planowego zwalczania bezrobocia. Wydział ten badać ma, czy może być osiągnięte zwiększenie zatrudnienia dzięki lepszemu wyzyskaniu lub też rozszerzeniu istniejących zakładów oraz dzięki budowie nowych zakładów, posiadających widoki rentowności. Prace prowadzone są w ten sposób, że wydział bada warunki produkcyjne w poszczególnych gałęziach przemysłu duńskiego z punktu widzenia ich zdolności do dalszego rozwoju. W wyniku ograniczeń dewizowych powstały bowiem liczne nowe gałęzie przemysłu, które nie posiadają należytych podstaw rozwojowych.

Na Łotwie funkcjonuje specjalny fundusz do walki z bezrobociem. W 1933 r. fundusz ten korzystał z następujących wpływów: dopłaty kas chorych (5'90 miljn. latów), zaliczki państwowe na roboty publiczne (5'4), składki, ściągane z uposażeń urzędników państwowych (2'0), dodatkowe opodatkowanie nieruchomości miejskich i wolnych zawodów (0'8), w sumie łącznej z różnymi wpływami i pożyczkami rządowymi — 15'2 miljn.

latów. Po stronie wydatków na pierwszym miejscu znajduje się kwota 6·5 milj. latów na państwowe i 2·1 milj. latów na komunalne roboty publiczne. Na zatrudnienie bezrobotnych umysłowych wydatkowano 2·4 milj., na akcję dożywiania bezrobotnych i ich dzieci 1·5 milj., na wyjątkowe zapomogi 0·4 milj., na uruchomienie państwowej fabryki torfu 0·4 milj. Łącznie wydatkowano na akcję walki z bezrobociem 13·5 milj. latów.

Bezrobocie na Węgrzech stanowiło pod względem gospodarczym niepokojące zjawisko. W 1933 r. ogólna liczba bezrobotnych w przemyśle, handlu, transportach i górnictwie obliczana była na 242 tys. Zmniejszenie zarobków z tego tytułu obliczane było w tym samym roku na 357 milj. pengö. Natomiast pod względem socjalnym bezrobocie to nie było tak groźne — ze względu na rolniczy charakter kraju oraz niski poziom kosztów utrzymania.

Rząd węgierski dążył do zmniejszenia bezrobocia w drodze organizowania specjalnych robót publicznych. W 1933 r. wydatkowano na ten cel przeszło 30 milj. pengö, którą to kwotę za zgodą wierzycieli zagranicznych podjęto z funduszu tych wierzycieli. Obrócona ona została na takie prace, jak budowy dróg, mostów, tam, regulację rzek, budowę składnic, elektryfikację kolei, lokomotywy i wagony dla kolei i t. p. W budżecie na rok 1932/33 przewidziana była na walkę z bezrobociem kwota 21·5 milj. pengö, a w budżecie na rok 1933/34 kwota 19·2 milj. pengö. Przy pomocy funduszy tych wykonano szereg prac, z których niektóre nie są jeszcze wykończone. Na rok 1934 przewidziany jest cały szereg nowych posunięć.

Metody walki z bezrobociem w Bułgarii wykazują liczne cechy odrębne w porównaniu z innymi krajami. Ogólna liczba bezrobotnych nie jest ustalona, szacowana jest jednak na ok. 60 tys. osób. Dotychczas do zagadnienia bezrobocia nie przy-

wiązywano większej wagi zwłaszcza, że znaczna część bezrobotnych znajdowała stosunkowo łatwo pomoc na wsi. Dopiero kiedy w 1933 r. bezrobocie przybrało większe rozmiary, Rząd zdecydował się udzielić tym bezrobotnym, którzy pozbawieni byli wszelkich środków do życia, szczupłych zapomóg. Na większą skalę roboty publiczne nie były dotychczas organizowane w Bułgarii. W budżecie na rok 1934/35 przewidziana jest już jednak powna kwota na budowę dróg, budynków publicznych, parków, placów sportowych i t. p., przy czym część wydatków pokrywana ma być z funduszy państwowych, część zaś z funduszy gminnych¹⁾

Obowiązkowa służba pracy, wprowadzona w Bułgarii w 1930 r., opiera się na innych przesłankach aniżeli podobne instytucje w innych państwach, jak np. w Niemczech i w Austrii, i nie wpłynęła odciążająco na sytuację rynków pracy. Ponieważ zobowiązani do pracy przymusowej wykonują coprawda roboty dodatkowe, jak budowy dróg, linii kolejowych, tam i t. d., to jednak nie zostaje w ten sposób stworzone nowe zatrudnienie, gdyż prac tych nie wykonują bezrobotni, lecz pracownicy, normalnie zatrudnieni w procesie produkcyjnym. Ponieważ zobowiązani do służby pracy w miastach zazwyczaj wykupują się, kolumny pracy składają się prawie wyłącznie z młodzieży włościańskiej.

Przymusowa służba pracy w Bułgarii nie przyczynia się również do zwiększenia zatrudnienia w innych gałęziach przemysłu i rzemiosła, gdyż wszelkie przedmioty, potrzebne w obrotach pracy, począwszy od odzieży i narzędzi, a skończywszy na najdrobniejszych przedmiotach wykonywane są we własnych warsztatach. Wprost przeciwnie, warsztatom tym czynione są często zarzuty, że konkurują z przedsiębiorczością prywatną.

Dr. Roman Battaglia

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

UKŁAD ANGIELSKO-NIEMIECKI. — W zes. 26 tygodnika z dn. 30/VI r. b. artykuł p. t. „Zatarg o transfer” omawiał pierwszą fazę sporu angielsko-niemieckiego o obsługę pożyczek Dawesa i Younga wobec ich brytyjskich posiadaczy. Obecnie, kiedy doszedł do skutku układ angielsko-niemiecki z dn. 4 b. m., regulujący całokształt sprawy, wypadnie zająć się nam właśnie owym aktem finalnym.

Angielsko-niemiecki spór wynikał, jak wiadomo, z zamiaru Niemiec nieobsługiwania narówni z innymi ich średnioterminowymi i długoterminowymi zobowiązaniami finansowymi wobec zagranicy (porozumienie na konferencji transferowej, zakończonej w dn. 29/V r. b.) także i pożyczki 7% -owej z 1924 r., zwanej potocznie pożyczką Dawesa (gdyż przysłała do skutku z okazji wprowadzenia w życie planu odbudowy waluty niemieckiej, skonstruowanego przez komisję ekspertów pod przewodnictwem Gen. Dawesa) oraz 5% -owej pożyczki z 1930 r., zwanej pożyczką Younga (gdyż, jak wiadomo, doszła do skutku przy okazji planu, wypracowanego na konferencjach haskich celem rewizji kompleksu niemieckich odszkodowań wojennych na podstawie projektu, opracowanego w Paryżu przez komisję rzeczoznawców pod kierownictwem P. Owen Younga). Formalnie rzecz przedstawiała się w ten sposób, iż w wyniku majowej konferencji transferowej Niemcy uzyskały swobodę co do całości swych zobowiązań przy jednostronnym w gruncie rzeczy zastrzeżeniu Francji i Anglii, iż z tej swobody wyjęte

być mają owe dwie pożyczki. Niemcy odpowiedziały na to zapowiedzią, iż i tych pożyczek nie będą obsługiwały. Na to rzucono w Anglii baślo przymusowego clearingu towarowego wobec Niemiec i uzyskania z tego odpowiednich sum, potrzebnych na zaspokojenie brytyjskich posiadaczy obligacji obu pożyczek, co według noty brytyjskiej do Niemiec z dn. 21/VI r. b. wynosićby winno ok. RM 80 milj. rocznie. Niemcy zagroziły wprowadzić kontr-clearingiem wobec dominjów brytyjskich (z którymi mają bilanse handlowe, oczywiście, bierne), ale zdawały sobie najmniej jednak sprawę z wszelkich trudności, jakie pociąga za sobą konflikt finansowo-gospodarczy z Anglią w takiej sytuacji. Z drugiej strony w samej Anglii starano się o ile możliwości uniknąć konieczności stosowania clearingu wobec Niemiec, gdyż Anglija z zasady clearingów nie lubi. W tych warunkach — mimo trudności obiektywnych — porozumienie było w gruncie rzeczy możliwe i rzeczywiście doszło do skutku dn. 4 b. m.

We wstępie do właściwego układu rządu angielski i niemiecki przypominają wyniki majowej konferencji transferowej i stwierdzają, iż „kraj dłużniczy wypełnić może swe zobowiązania zagraniczne tylko przez dodatni bilans towarów i usług w stosunku do innych krajów”. Podpisanie tego rodzaju „ogólnej zasady” przez Anglię stanowi już samo przez się sensację nielada. Niemniej jednak zaraz potem stwierdza się, iż Anglija niemieckiego wywozu towarowego nie krępuje, czego wynikiem jest wzrost wywozu tego do

Anglii w ostatnim okresie, kiedy jednocześnie wywóz niemiecki na inne rynki spada. Bilans handlowy Niemiec wobec Anglii jest zawsze silnie dodatni. To jest właśnie punktem wyjścia dla układu, który zresztą ma służyć dla „utrzymania obecnego stanu wzajemnego handlu, a o ile możliwości do podniesienia go”.

Zasadnicze postanowienie zawiera art. 2 układu, gdzie Rząd Rzeszy zobowiązuje się dostarczać odpowiednich sum w funtach szterlingach dla Bank of England dla pokrycia zapadających w okresie II półrocza r. b. kuponów pożyczek Dawesa i Younga. Dotyczy to zresztą tylko tych obligacji, które należały do obywateli brytyjskich przed dniem 15/VI r. b. Wykup kuponów ma następować w 100% ich wartości.

Art. 3 potwierdza właściwie tylko, iż co do innych zobowiązań finansowych Niemiec (poza owymi dwiema pożyczkami) wobec obywateli brytyjskich, to mają zastosowanie postanowienia konferencji transferowej z dn. 29/V r. b. W artykule tym jednak Anglija gwarantuje sobie równorzędność traktowania na wypadek, gdyby Niemcy innym jakimś wierzycielom z tytułu tych zobowiązań udzielić miały jakichś przywilejów specjalnych. Wówczas nastąpić musiałyby rokowania, w których Niemcy przedstawicielomby musiały przyczynić tych przywilejów (ustępstwa danego kraju wobec Niemiec) — Anglija zaś te ustępstwa, z jakich korzystają Niemcy w Anglii. Z porównania tego wyniknąć ma ocena, jak postąpić z angielskimi posiadaczami zatławianej z trzecim państwem pożyczki.

Art. 4 precyzuje pojęcie „brytyjskich posiadaczy” omawianych niemieckich obligacji. W art. 5 natomiast istnieje zobowiązanie Anglii, iż na czas trwania układu (do końca grudnia r. b.) nie wprowadzi ona wobec Niemiec clearingu.

Urzędowy komentarz niemiecki do układu stwierdza, iż z punktu widzenia niemieckiej sytuacji dewizowej szczególnie ważny jest fakt, iż zasady technicznych spłat sum transferowanych według nowego układu ułatwiają w dużej mierze sytuację Banku Rzeszy. Ponadto podnosi się ze strony niemieckiej fakt zawarcia pierwszego dwustronnego porozumienia w sprawie spłaty długów niemieckich, co odpowiada tezie, wysuwanej przez Niemcy na zesłatorocznej Konferencji Światowej w Londynie. Wreszcie — z uwagi prawdopodobnie na toczące się jednocześnie rokowania z Francją w sprawie obsługi pożyczek Dawesa i Younga, znajdujących się w posiadaniu francuskich obywateli — szczególnie ważne było dla Niemiec ściśle wyeliminowanie od korzystania z dobrodziejstw układu anglo-niemieckiego innych posiadaczy obligacji niż obywatele angielscy. Dokonane to zostało klauzulą, ograniczającą korzystanie z układu do tych tylko posiadaczy angielskich, którzy byli w posiadaniu pożyczek przed dn. 15/VI r. b.

Mimo tych wszystkich zewnętrznych korzyści cały układ oznacza w sumie bardzo poważną kapitulację Niemiec, albo raczej ich polityki gospodarczej, prowadzonej przez Prezesa Banku Rzeszy, Dr. Schachta, przed żądaniami angielskimi. Nie ulega wątpliwości, iż Dr. Schacht przypuszczał, że jednostronne zawieszenie przez Niemcy transferu w tytulu ich długoterminowych i średnioterminowych zobowiązań wywoła zagranicą reakcję mniej ostrą i niegroźną żadnemu poważniejszemu komplikacjami. Dr. Schacht liczył niewątpliwie w tym wypadku na rozbieżność w interesach poszczególnych wierzycieli Niemiec z tytułu ich zobowiązań średnioterminowych i długoterminowych, rozbieżność, która umożliwiła pozornie pomyślnie zakończenie dla Niemiec majowej konferencji transferowej. Okazało się jednak, iż Rząd angielski, który w swoim czasie propagował nabywanie przez swoich obywateli obligacji obu zagrożonych w obsłudze swej pożyczek, postawił sprawę tak ostro, iż Niemcy musiały ustąpić.

Niewątpliwie, układ anglo-niemiecki posiada dość znaczne znaczenie precedensowe jako pierwowzór układu pomiędzy państwem wierzycielskim i państwem dłużniczym w sprawie uregulowania w drodze dwustronnej pewnych kwestyj spornych, jakie wynikły pomiędzy nimi. Komentarz niemiecki słusznie zupełnie wskazuje na realizację w układzie tym pewnych tendencji, powszechnie dyskutowanych wśród państw dłużniczych na zesłatorocznej Konferencji Światowej w Londynie. Istotnie, można sobie wyobrazić, iż część wstępna układu anglo-niemieckiego, a mianowicie wspomniane powyżej zdanie o spłacie zobowiązań zagranicznych przez państwo dłużnicze wyłącznie drogą nadwyżek w bilansie towarów i usług, będzie podnoszona w przyszłości w wielu wypadkach, kiedy dojdzie do dwustronnych ogólnogospodarczych rozmów między państwem wierzycielskim i państwem dłużniczym. Nie ulega wątpliwości, iż zgoda Rządu brytyjskiego na stwierdzenie urzędowe tej zasady wywołana jest przewidywaniami rokowań ze Stanami Zjedn., gdzie znów W. Brytania

będzie znajdowała się w stosunku do Stanów Zjedn. w tem samym położeniu, w jakim Niemcy znajdowały się wobec niej w czasie ostatnich rozmów londyńskich.

Jasne jest, iż tego rodzaju zasady są szczególnie ważne dla przyszłych rokowań Polski z którymkolwiek z jej wierzycieli, zwłaszcza z sytuacją Polski będzie o tyle silniejsza w rokowaniach tych od sytuacji Niemiec w rokowaniach londyńskich, iż wypłacalność nasza jest zupełnie inna niż wypłacalność Niemiec w chwili obecnej.

ROKOWANIA FRANCUSKO-NIEMIECKIE. — Rozpoczęte dn. 22/VI r. b. rokowania francusko-niemieckie w Berlinie o rewizję całości układu sto unków gospodarczych pomiędzy temi dwoma krajami, nie zostały jeszcze zakończone. Co więcej, wiadomości, jakie nadchodzą o nich, wskazują, iż trudności na drodze do porozumienia są znaczne. Staje się to zrozumiałe, skoro weźmie się pod uwagę, iż rokowania te wykraczają naogół poza zwykły szemat polityczno-handlowych rozmów dwustronnych pomiędzy dwoma krajami. A przyczyną ich specyficzności jest zarówno ich rozwój historyczny, jak i obiekt, o który w nich chodzi, a wreszcie — związane ich ze sprawami finansowej natury, znajdującymi się dzisiaj w centrum zainteresowania międzynarodowego.

Jakąż jest historia obecnych rokowań? W ostatnich miesiącach r. ub. Francja dla wzmocnienia swego wywozu zadecydowała, jak wiadomo, zawiesić w stosunku do wszystkich swych kontrahentów od dn. 1/1 r. b. 75% przypadających dla nich kontyngentów przywozowych, zachowując je dla przetargów o uzyskanie wzajem za zwrot owych „zatrzymanych” ilości odpowiedniej rekompensaty dla własnego wywozu. W stosunku do Niemiec chodziło o rzeczy konkretne, a mianowicie o zredukowanie (nie — zniesienie) salda ujemnego, jakie w obrotach towarowych posiadała Francja z Niemcami w ciągu ostatnich lat. Saldo to obliczane było na 13 milj. fr. w 1933 r. Francja — według ówczesnych wiadomości urzędowych — zdecydowała, iż „dla wypełnienia zobowiązań finansowych” wobec Niemcom „potrzeba” tylko 700 milj. fr. dodatniego salda. Nawiasem mówiąc, owa „potrzeba” (której Francja odmawia innym swym dłużnikom finansowym, a w pierwszym rzędzie — Polsce) wynikała prosto z konieczności przyjęcia tej właśnie formy nadwyżki towarowej dla Niemiec w obrotach z Francją w celu uzyskania „odmrożenia” istniejących jeszcze w Niemczech francuskich wierzycielności. Niemcy, rozumiejąc doskonale przymusowe położenie Francji, pragnącej odzyskać kapitały swych obywateli, nie ustępowali, t. j. ani nie chcieli dać za utrzymanie w całości swego wywozu dodatkowych ustępstw na rzecz wywozu francuskiego do Niemiec, ani nie godzili się na zmniejszenie swego salda dodatniego w obrotach z Francją o 600 milj. fr. (a w ostatniej fazie ówczesnych rozmów — nawet o 300 milj. fr.). Delegacja niemiecka opuściła Paryż — i od dn. 1/1 r. b. Francja zastosowała zarządzenie jednostronne, zmniejszające wywóz niemiecki do niej o ok. 300 milj. fr. w stosunku rocznym. Saldo dodatnie Niemiec miało się zatem zredukować do 1 milj. fr. rocznie. Już jednak dn. 12/1 r. b. nastąpiła ze strony Niemiec retorsja w postaci

zastosowania do wywozu francuskiego w Niemczech kontyngentów, zmniejszających wywóz ten o ok. 160 milj. fr. rocznie. W ten sposób pośrednio Niemcy akceptowały jednakże zmniejszenie swego dodatniego salda z Francją o jakieś 140 milj. fr. Francja natomiast po bezskutecznych protestach wobec tej retorsji wypowiedziała w dn. 19/1 r. b. traktat handlowy z Niemcami, istniejący od dn. 17/IX 1927 r.

W obecnych rokowaniach będzie zatem chodziło nie tylko o kwestię wzajemnego ustosunkowania do siebie obu stron obrotów francusko-niemieckich, ale i o formalną rewizję dotychczasowego traktatu z dn. 17/IX 1927 r. Traktat ten wygasł już dn. 1/VII r. b., ale wobec niezakończenia rozmów przedłużono go jeszcze prowizorycznie do dn. 1/VIII r. b. Zmieniony ma być ten traktat, posiadający wszystkie cechy „liberalne” (powstał w okresie, kiedy w Europie wobec wysokiej koniunktury dochodził przejściowo do głosu względny liberalizm gospodarczy), na traktat „kryzysowy”, zawarty na czas krótki, możliwy do wypowiedzenia w jeszcze krótszym czasie, niezawierający, oczywiście, żadnych celów związanych i t. d. i t. d.

Jest rzeczą zrozumiałą, iż przeprowadzenie tego rodzaju reformy w stosunkach traktatowych krajów, których wzajemny obrót sięgał jeszcze w 1932 r. powyżej 53 milj. fr., nie jest sam w sobie rzeczą łatwą. Skomplikował się on jednak jeszcze bardziej przez włączenie w nią kwestii obsługi obligacji pożyczek Dawesa i Younga, znajdujących się w posiadaniu obywateli francuskich.

Francja została zaatakowana decyzją Niemiec nieobsługiwania obu wspomnianych pożyczek narówni z Anglią. Zareagowała jednak inaczej. Podczas gdy Anglia wyraźnie zapowiedziała zastosowanie wobec Niemiec clearingu w obrotach towarowych i poczęła plan ten przygotowywać, Francja, wprawdzie zapowiedziała represje z dniem 1/VII, ale zamiast tego rozpoczęła rokowania w ramach ogólnych rozmów traktatowych, dodając do delegacji swej, złożonej z przedstawicieli Min. Handlu i Min. Spr. Zagr., również i przedstawicieli Min. Finansów. Powody tego polubownego stanowiska są znane. Francja nie chce zrywać z Niemcami normalnych stosunków handlowych z uwagi na fakt, iż przywóz niemiecki do niej maleje (wzrost cen w Niemczech), wywóz zaś francuski do Niemiec rośnie. Na podstawie obu tych salda ujemne w obrotach z Niemcami zredukuje się dla Francji do jakiegoś ½ milj. fr., a więc sumy, która może nie starczyć dla francuskich posiadaczy obligacji Dawesa i Younga. Tymczasem zaś zastosowanie przymusowego clearingu rozbije na dłużej obrotu z Niemcami, które dla Francji stanowią bądź co bądź drugi co do ważności rynek zbytu (w 1932 r. wywieziono tam towarów francuskich za niemal 17 milj. fr.). Ponadto wplątała się właśnie w całą sprawę zadawniona afery z koniecznością rewizji traktatu handlowego. „Niezbędność tej rewizji” — pisała dn. 6/VII paryska „La Journée Industrielle” — zerwała równoległość, tak skądinąd pożądaną, pomiędzy rokowaniami francusko-niemieckimi i anglo-niemieckimi co do obsługi pożyczek. Dlatego też nie należałoby się dziwić, iż rokowania francusko-niemieckie, potrącające nie o ograniczony przedmiot, ale o całość

kształt zagadnienia, trwają dłużej niż tamte".

Rokowania są istotnie trudne. Z istoty swej mają za cel uregulowanie wzajemnego bilansu płatniczego Francji i Niemiec na tle niesłychanie różnorodnych i obfitych, związanych i rozbieżnych interesów produkcji obu krajów. Na tej ogólnej płaszczyźnie dopiero widnieje punkt specjalny (obsługa pożyczek), który sam wystarczałby na jedną negocjację. Nic dziwnego, iż rozmowy w tych warunkach przeciągają się, i że wiadomości o ich przebiegu są nader skąpe.

1.

ŚWIATOWA WYTWÓRCZOŚĆ PRZEMYSŁOWA W I KWARTAŁE 1934 R.

Światowa wytwórczość przemysłowa w I kwartał r. b. wykazuje wzrost w porównaniu z IV kwartałem 1933 r., przyczem poziom jej jest tylko o 5% niższy od maksimum, osiągniętego w okresie ostatniej fali ożywienia koniunkturalnego w lipcu 1933 r. i odpowiada przeciętnemu poziomowi z 1931 r. Ta ostatnio notowana poprawa koniunktury — w przeciwieństwie do ożywienia w II kwartał r. ub., które miało głównie za podstawę popyt spekulacyjny i doznało później załamania — wykazuje cechy większej trwałości; opiera się ona bowiem na automatyzmie gospodarczym w W. Brytanji, w Stanach Zjedn. zaś i Niemczech — na akcji „nakręcania koniunktury”, która prawdopodobnie będzie konsekwentnie kontynuowana i która zresztą już teraz zdołała w pewnej mierze w tych krajach pobudzić inicjatywę prywatną.

W omawianym okresie w poprawie sytuacji gospodarczej świata produkuje nadal W. Brytanja. Osrodkami stagnacji a częścię nawet obniżania się poziomu produkcji przemysłowej są kraje bloku złotego z wyjątkiem Polski, która ostatnio wykazała dość znaczny wzrost wytwórczości.

Wytwórczość przemysłowa w I kwartał r. b. w 5 najważniejszych krajach przemysłowych świata przedstawiała się w świetle liczb wskaźnikowych (1928=100) jak następuje:

	Stany Zjedn.	Niemcy	Francja	W. Brytanja	Japonja ¹⁾	Produkcja światowa
1930	87	90	110	97	106	96
1931	73	74	98	89	101	87
1932	57	61	76	83	108	74
1933 I kw.	57	64	81	90	121	74
" II "	70	68	86	92	126	83
" III "	83	71	88	92	129	90
" IV "	67	73	84	99	138	82
1934 I kw.	73	82	83	103	133	87
Styczeń	70	79	84	.	133	.
Luty	73	82	83	.	126	.
Marzec	76	84	82	.	139	.

Jak widzimy, wytwórczość przemysłowa w Stanach Zjednoczonych od grudnia stale wzrastała. Przeciętny wskaźnik wytwórczości w I kwartał r. b. pozostawał na poziomie wyższym w stosunku do kwartału poprzedniego; w porównaniu jednak z III kw. r. ub. był on

¹⁾ Wskaźnik w/g innego źródła niż dotychczas.

o 12% niższy. Ta poprawa była w dużej mierze wywołana wydatnem rozszerzeniem interwencji koniunkturalnej Rządu, który rozszerzył znacznie zakres robót publicznych oraz wprowadził udzielanie zasiłków bezrobotnym na warunkach odpracowania. Na tej drodze od grudnia r. ub. do marca r. b. włącznie powstała dodatkowa siła nabywcza w wysokości mn. w. \$ 1 milj., na co Rząd czerpał środki z pożyczek na wolnym rynku. Lokowanie ich ułatwiała względna płynność rynku pieniężnego.

Wyniki akcji nakręcania koniunktury dały się już zauważyć w sferze inwestycji prywatnych. Świadczy o tem poważny wzrost zamówień na maszyny. Podniesienie poziomu produkcji surówki żelaznej i stali zlewnej jest w pewnej mierze związane z robotami publicznymi i budownictwem państwowem, poza tem wynika ono niewątpliwie z prywatnego ruchu inwestycyjnego oraz ze wzmoczenia produkcji samochodów. Ta ostatnia w omawianym okresie przekroczyła już znacznie maksimum zeszłoroczne (w lipcu). Wpływało na to zwiększone zapotrzebowanie farmerów, związane z poprawą sytuacji gospodarczej rolnictwa, oraz klas średnich, których dochody w okresie obecnego ożywienia znacznie wzrosły.

Jeśli chodzi o zbyt artykułów masowej konsumpcji, to obok zwiększonego spożycia obu wymienionych powyżej klas — oddziaływały korzystnie zwiększone zarobki robotnicze w związku z wzmoczeniem zatrudnienia robotników na robotach publicznych i w przemyśle.

W W. Brytanji w I kwartał r. b. wytwórczość przemysłowa nadal rosła. Wskaźnik jej w tym okresie był tylko o 3 punkty niższy od najwyższego poziomu powojennego z 1929 r. To pomyślne kształtowanie się życia gospodarczego kraju odbywało się, podobnie jak poprzednio, zupełnie samorzutnie. W ruchu inwestycyjnym, analogicznie jak w ubiegłym kwartał, dominowało budownictwo mieszkaniowe. Obok tego miały miejsce i innego rodzaju inwestycje, o czem świadczy znaczny wzrost wskaźników produkcji: przemysłu maszynowego, budowy okrętów, surówki żelaznej i stali zlewnej. Należy przytem zaznaczyć, że wszelkie inwestycje, związane z uruchamianiem nowych przemysłów, naskutek wprowadzenia protekcjonizmu celnego w 1931 r. zostały naogół zakończone jeszcze w 1933 r.

Zwiększony wzrost zatrudnienia doprowadził do zwiększenia konsumpcji, co odbiło się korzystnie na sytuacji przemysłu włókienniczego i skórzanego. Eksport brytyjski pozostawał na poziomie wyższym niż w tym samym czasie roku ub.

We Francji ogólna wytwórczość przemysłowa spadała, co stanowiło przedłużenie panującej tam od sierpnia tendencji. W rezultacie wróciła ona w przybliżeniu do poziomu sprzed roku, a więc z okresu, poprzedzającego ostatnią falę ożywienia koniunktury światowej. Oddziaływała w tym kierunku w omawianym okresie, podobnie jak w końcu r. ub., niepomyślna sytuacja rynku kapitałowego, obawiającego się deficytu państwowego oraz odpływu złota do Stanów Zjedn. Zrównoważenie budżetu państwowego, które później nastąpiło, wywołało co prawda uspokojenie na rynku kapitałowym, ale skurczenie wydatków państwowych będzie wpływało niekorzystnie na sytuację gospodarczą kraju.

W Niemczech w okresie sprawozdawczym wytwórczość przemysłowa

gwałtownie rosła i w rezultacie osiągnęła względnie wysoki poziom w stosunku do lat dobrej koniunktury. Rząd w dalszym ciągu stosował dawne metody nakręcania koniunktury. Obok tego wzmógł się już silnie prywatny ruch inwestycyjny: wpływ zamówień na maszyny był więcej niż 2 razy wyższy niż w tym samym okresie r. ub. W zakresie konsumpcji daje się zauważyć pewien wzrost, który utrzymuje się zresztą w wąskich granicach.

Nieodłączną konsekwencją silnego wzrostu wytwórczości był, oczywiście, wzmoczony import surowców, czemu nie towarzyszyło odpowiednie zwiększenie eksportu. W tych warunkach — przy niezmiernie szczupłych zasobach dewizowych Niemiec — wyłania się dla nich ciężki problem należytego zapozatnienia się w surowce, na które zapotrzebowanie przy dalszej poprawie koniunktury musiałyby jeszcze rosnać.

W Japonji w I kwartał r. b. w porównaniu z IV kwartał r. ub. wytwórczość lekko spadła, była jednak znacznie wyższa niż w tym samym czasie r. ub.

A. St.

KONGRES FEDERACJI WELNIA-NEJ.

— W II połowie czerwca r. b. obradował w Rzymie X doroczny kongres Międzynarodowej Federacji Welnianej. Obrady tegoroczne skupiły szczególną uwagę nie tylko ze względu na bardzo liczny udział szeregu krajów, które dotychczas pozostawały poza federacją, jak np. Argentyna, ale i ze względu na szereg zagadnień o charakterze ogólnym, które znalazły się na porządku dziennym obrad. Wśród przybyłych do zymu delegacji znalazła się również i delegacja Konwencji Polskich Przędzal Włny Czesankowej.

Jednym z głównych punktów obrad był problem zniesienia ceł w międzynarodowym przemyśle i handlu wełnianym. Referent tej sprawy wskazał, że przed przeszło 2 laty podjęta została koncepcja międzynarodowego porozumienia w światowym przemyśle wełnianym, mierzącej do stopniowej redukcji ceł. Komisja, która przekazała opracowanie odnośnych wniosków, natrafiła na poważne trudności ze względu na zasadniczą rozbieżność, jaka zarysowała się w tej sprawie pomiędzy stanowiskiem Anglii i Niemiec. W międzyczasie zarysowały się w światowej polityce gospodarczej przejawy autarchji, która, oczywista, uniemożliwiła opracowanie umowy w sprawie jednolitych stawek celnych w światowym przemyśle wełnianym. Referat został zakończony paradoksalnie brzmieniem zaleceniem, aby przedstawiciele poszczególnych krajów zwrócili się do swych rządów, domagając się stosowania ostrych restrykcji wobec wszelkich posunięć ze strony jakiegokolwiek bądź państwa, zmierzających do ograniczenia eksportu. Referent uważa, że powszechna obawa przed zarządzeniami odwetowymi powstrzyma poszczególne rządy od wprowadzania ograniczeń i restrykcji. Po dyskusji przyjęto rezolucję o charakterze bardzo ogólnikowym, stwierdzającą, że Międzynarodowa Federacja Welnińska podkreśla, że obecna stopa z ciowa społeczeństw, zresztą obniżona w czasie kryzysu, nie da się utrzymać, o ile nie nastąpi unormowanie i stabilizacja stosunków w handlu międzynarodowym. Międzynarodowa wymiana towarowa nie może być ograniczona w żadnym kierunku

Drugim zagadnieniem, które stanowiło jeden z głównych punktów zainteresowania obrad konferencji, był problem konkurencji japońskiej. Przyjęto obszerną rezolucję, w której podkreślono konieczność natychmiastowej energicznej interwencji u poszczególnych rządów w kierunku podjęcia kroków, zmierzających do zabezpieczenia socjalnych i przemysłowych interesów państw europejskich. Obecni na kongresie delegaci Międzynarodowej Federacji Bawełnian j oświadczyli gotowość współpracy w tej dziedzinie.

Poza temi dwoma centralnymi zagadnieniami na porządku dziennym obrad znalazł się cały szereg referatów, dotyczących m. in. wpływu niemieckich restrykcji importowych na rynek wełniany, zagadnienia kredytu w międzynarodowym handlu wełnianym, ustalenia międzynarodowych uzansów w handlu wełną, rozwoju instytucji arbitrażowej w światowym przemyśle wełnianym, międzynarodowych statystyk produkcji przędzy czesankowej, a wreszcie ujednostajnienia warunków sprzedaży i płatności w handlu tkaninami wełnianymi.

K.

BRAZYLJA

ZMIANA PRZEPISÓW DEWIZOWYCH.—Na mocy dekretu Szefa Rządu Prowizorycznego, opublikowanego w dn. 22/V r. b., został częściowo uchylony obowiązujący dotychczas bezwzględny zakaz wolnego obrotu dewizami w Brazylii.

Nowe zarządzenie dozwala bankom, firmom handlowym i osobom prywatnym przeprowadzanie transakcji dewizowych w odniesieniu jedynie do dewiz poza obrotem ściśle handlowym, przy czym kurs tych dewiz, w stosunku do waluty milrejsa, przestaje być limitowany przez Banco do Brasil i będzie się kształtował na zasadzie podaży i popytu na rynku dewizowym; natomiast dewizy, pochodzące z eksportu, w celu zapobieżenia wzrostowi drożyzny oraz deprecjacji cen na artykuły eksportu brazylijskiego na rynkach zagranicznych, będą podlegały nadal, bez jakichkolwiek zmian, wyłącznemu monopolowi Banco do Brasil, który dewizy te zakupuje i przydziela po kursie przymusowym na pokrycie zobowiązań z tytułu importu oraz pokrycie zobowiązań Rządu zagranicą.

Zarządzenie powyższe w żadnym wypadku nie wpływa narazie na zmianę warunków i możliwości uzyskania zapłaty za towary, eksportowane do Brazylii, a praktycznie udostępnia jedynie prywatne przekazy i zlecenia płatności zagranicą, po kursie o ok. 30% wyższym od kursu, ustalanego przez Banco do Brasil w odniesieniu do transakcji dewizowych, związanych z obrotem handlowym.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH.—Ceny w okresie 23/VI÷8/VII r. b. kształtowały się następująco (w walucie danego kraju, w Buenos Aires i Liverpoolu — w \$, w Hamburgu — w IIII. — za 100 kg):

	23+30/VI	7+8/VII	Wzrost (+) lub spadek (-)
Pszonica:			
Berlin . . .	19'30	20'00	+ 4'1
Praga . . .	171'00	174'75	+ 2'1
Chicago . . .	3'34	3'35	+ 0'2
Buenos Aires	1'97	1'96	- 0'6
Liverpool . .	—	2'85	—
Wiedeń . . .	35'25	35'06	- 0'6
Hamburg . . .	5'14	5'12½	- 0'5
Zyto:			
Berlin . . .	16'30	16'65	+ 2'2
Praga . . .	129'00	134'00	+ 3'8
Chicago . . .	2'56	2'56	—
Wiedeń . . .	24'25	23'94	- 1'3
Hamburg . . .	2'92½	2'85	- 2'4
Owies:			
Berlin . . .	19'82	19'83	+ 0'05
Praga . . .	161'00	131'00	- 18'7
Chicago . . .	3'01	3'02	+ 0'3
Buenos Aires	—	1'48½	—
Liverpool . .	—	3'27	—
Wiedeń . . .	24'94	25'25	+ 1'2
Hamburg . . .	2'85	2'70	- 5'3

Jęczmień browarowy:

Berlin . . .	20'52½	—	—
Praga . . .	128'00	132'50	+ 3'5
Chicago . . .	3'57½	3'47	- 2'9
Wiedeń . . .	—	—	—
Hamburg . . .	3'87½	—	—

Jęczmień zwykły:

Berlin . . .	—	—	—
--------------	---	---	---

METALE

ŻELAZO.— Na rynkach światowych w II połowie czerwca panowała naogół tendencja słaba. Do depresji przyczyniło się z jednej strony zawieszenie obsługi długów przez Niemcy, a z drugiej — przedłużenie na czas nieokreślony 33 1/3%-owego cła na wyroby hutnicze w Anglii i groźba zwiększenia tego cła do 50% od valore. Na zebraniu Międzynarodowego Kartelu Szynowego (Irma) w Londynie postanowiono utrzymać ceny szyn bez zmiany, zmniejszając je jednak w razie konkurencji obcej, w której główną rolę gra Polska. Położenie na rynkach w poszczególnych krajach przedstawiało się następująco:

W Niemczech na rynku wewnętrznym obroty utrzymywały się bez większych zmian, przy czym ceny pozostają na dotychczasowym poziomie. Pomimo znacznych trudności dewizowych i kontyngentowych, jakie napotyka wywóz, rozwija się on w ostatnich miesiącach pomyślnie. W maju r. b. wywieziono z Niemiec 122 tys. t wytworów hutniczych, wobec 117 tys. t w kwietniu r. b. i 91 tys. t w maju r. ub.

We Francji otworzono dn. 1/VII r. b. narazie na przeciąg 4 miesięcy biuro sprzedaży surówki fosforowej. Cenę surówki P. L. Nr 3 ustalono na 210 fr. za 1 t. Ma być również otwarte biuro sprzedaży surówki hematytowej.

W Belgii na giełdzie żelaznej w Brukseli panowała tendencja niejednolita. Ulokowano większe zamówienia na bednarkę gorąco-walcowaną w Ameryce Południowej i w Egipcie. Głównym nabywcą bednarki zimno-walcowanej była Portugalia. Półwyroby i żelazo kształtowe były w zupełnym zaniebdaniu, podczas

gdym rynek żelaza prętowego był dosyć ożywiony. Ceny na blachy ostatnio zniżkowały. Np. blachę thomasowską 3/32" notowano po £ zł. 3.12.6, a 1/16" po £ zł. 3.15. Blachy ocynkowana i falista również zniżkowały.

W Anglii dzięki niemal 40%-owej niżce waluty oraz wprowadzeniu 33 1/3%-owego cła przywozowego na wyroby hutnicze rynek wewnętrzny został niemal całkowicie opłany przez wytwórczość krajową. Powyższe środki nie wystarczyły jednak do wzmocnienia eksportu. Na przeszkodzie stoją wyższe koszty własne hut angielskich, wywołane przeważnie przestarzałymi urządzeniami technicznymi, np. pojemność wielkich pieców niemieckich jest 2 razy, a amerykańskich nawet 3 razy większa od angielskich. Usunięcie tych braków wymaga dłuższego czasu.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ zł. fob port — notowane były w dn. 29/VI 1934 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
	1016 kg	1000 kg	
Surówka: odlewn. Nr. III (2'5-3'0% Si)	—	1.19.0	1.19.0
tomasowska	—	1.18.0	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	2. 7.6	2. 7.0
platinny	—	2. 8.6	2. 8.0
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	—	3. 2.6	3. 2.6
belki	—	2.19.0	2.18.6
kątowniki	—	3. 1.6	3. 1.0
blacha okrętowa, rezerwoarowa i t. p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.17.6	5.17.6
bednarka	—	4. 0.0	4. 0.0
drut-walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	4. 8.0	4. 7.6
blacha czarna (24 gąge)	—	—	—
drut ocynk.	—	6. 7.6	6. 7.6
gwoździe druc.	—	5.15.0	5.15.0

METALE NIEŻELAZNE.— W II połowie czerwca zaznaczył się wyraźnie zastój letni na rynku metali. Wszystkie metale zniżkowały, z wyjątkiem cyny i w mniejszym stopniu srebra. Wycofanie się Niemiec z zakupów metali przyczyniło się w wysokim stopniu do depresji na rynku światowym. Należy jednak zauważyć, że zakupy Niemiec w ciągu 5 pierwszych miesięcy r. b. niemal dwójnasób przewyższyły takie zakupy w r. ub. Położenie na rynkach poszczególnych metali przedstawiało się w II połowie czerwca, jak następuje:

Na rynku miedzi ceny kształtowały się w dalszym ciągu zniżkowo, głównie wskutek zaprzestania zakupów przez Niemcy. Jednakże, wobec tego, że spożycie miedzi przewyższa jej produkcję, należy się spodziewać poprawy, zależnej w znacznej mierze od wznowienia zakupów przez Niemcy. Rząd niemiecki rozszerzył zakaz wywozu miedzi na miedź elektrolityczną, wszystkie stopy miedzi, złom i odpadki miedzi, jak również miedź w proszku.

Kurs cyny znacznie się poprawił w stosunku do I połowy czerwca. Po-

głoski o ustaleniu ceny cyny na poziomie £ 200 nie potwierdziły się. Utworzenie poolu buforowego może się przyczynić do złagodzenia wahań kursu cyny. Do wysokiej ceny cyny przyczynił się wzrost jej spożycia, który wyniósł na rynku światowym w okresie 1/V 1933 ÷ 30/IV 1934 około 30% w porównaniu z poprzednim okresem 12-miesięcznym.

Na rynku ołowiu panował zupełny zastój.

Ożywił się eksport blachy cynkowej do Japonii, jednakże po bardzo niskich cenach.

Ruch cen poszczególnych metali przedstawiał się, jak następuje (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga — terminowe): miedź standard straciła £⁵/₈ wzgl. ³/₄, miedź elektrolityczna spadła o £ 1, a rafinowana o £ ³/₄, cyna zwykła o £ 3¹/₂ wzgl. 2³/₈, ołów zwykły o £ ¹/₈, wzgl. spadł o £ ¹/₈, cynk otrzymał się bez zmiany, wzgl. zniżył o £ ¹/₈, srebro zwykłe o ⁵/₁₆ d na uncji, a złoto straciło 3⁵/₈ d na uncji.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali w £ za 1016 kg z wyjątkiem blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynkę o 112 arkuszach o wym. 20" × 14" × 0.24 mm, pla-

tyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję:

Metal	Poprzed. Okres sprawozdawczy			
	okres ultimo	maksymum	minimum	ultimo
Miedź:				
standard:				
kasa	32 ¹ / ₁₆ - ³ / ₁₆	33	31 ¹ / ₂	31 ³ / ₈
term.	32 ³ / ₈ - ¹ / ₂	32 ¹ / ₂	31 ¹ / ₁₆	31 ¹ / ₁₆ - ³ / ₈
elektrol.	35 ¹ / ₂ - ³ / ₄	35 ³ / ₄	34 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂ - ³ / ₄
rafinow.	34 ¹ / ₂ -35 ³ / ₄	35 ³ / ₄	33 ³ / ₄	33 ³ / ₄ -35
Cyna:				
kasa	222 ¹ / ₂ - ¹ / ₂	227 ³ / ₈	222 ¹ / ₂	225 ⁵ / ₈ - ³ / ₄
term.	222 ¹ / ₂ -223	227 ⁵ / ₈	222 ¹ / ₂	225 ¹ / ₂ - ⁵ / ₈

Ołów:

kasa	11	11 ¹ / ₈	11	11 ¹ / ₈
term.	11 ¹ / ₂	11 ³ / ₁₆	11 ¹ / ₈	11 ¹ / ₈

Cynk:

kasa	14	14	13 ⁹ / ₁₆	14
term.	14 ¹ / ₂	14 ³ / ₁₆	13 ¹ / ₂	14 ¹ / ₈

Glin:

dla kraju	100	100	100	100
" za gr.	—	—	—	—

Nikiel:

dla kraj.	200-205	205	200	200-205
" za gr.	200-205	205	200	200-205

Blacha

biała.	17 ¹ / ₂ - ¹ / ₂	17 ¹ / ₂	17 ¹ / ₂	17 ¹ / ₂ - ¹ / ₂
--------	--	--------------------------------	--------------------------------	--

Platyna

"Spong"	7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂
---------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

Srebro:

kasa	19 ¹³ / ₁₆	20 ⁷ / ₁₆	19 ¹¹ / ₁₆	20 ¹ / ₈
term.	19 ⁷ / ₈	20 ⁷ / ₁₆	19 ³ / ₄	20 ¹ / ₂

Złoto .

	137.8 ¹ / ₂	138.2 ¹ / ₂	137.5	137.5
--	-----------------------------------	-----------------------------------	-------	-------

Na rynku starych metali ceny nie uległy zmianie. Notowano w handlu hurtowym (za 100 kg) następujące ceny: w Niemczech loco zakład spożywający w dn. 29/VI — w RM (w nawiasach ceny z dn. 15/VI): miedź 42 ÷ 43 (42 ÷ 43), brąz 45 ÷ 46 (45 ÷ 46), mosiądz 33 ÷ 34 (33 ÷ 34), cynk 12 ÷ 13 (12¹/₂ ÷ 13¹/₂), ołów 13 ÷ 14 (13 ÷ 14). Analogiczne ceny we Francji loco Paryż w dn. 22/VI (i 15/VI) we frankach fr. wynosiły: 190, 190, 125, 75 i 80.

BIBLIOGRAFJA

REWIZJA KSIĘGOWOŚCI I BILANSU. STANISŁAW LATANOWICZ. — Jest to podręcznik praktyczny z zakresu czynności rewizora księgowości przedsiębiorstw tak handlowych, jak i przemysłowych. Napisano go nietylko dla fachowców, ale dla tej olbrzymiej rzeszy obowiązanym do kontroli ksiąg z tytułu czy to posiadania własnego przedsiębiorstwa, czy też kierowania nim lub uczestniczenia w radach nadzorczych, komisjach rewizyjnych i t. p.

Autor, ustaliwszy, kto jest obowiązany do ścisłej kontroli ksiąg i jednocześnie zainteresowany w tej czynności, przechodzi następnie do rozpatrzenia i krytyki przepisów prawnych dotyczących kontroli nad przedsiębiorstwami i ich księgowością, opisuje z dużym znanstwem

i drobiazgowością czynności buchalteryjne, zatrzymując się nietylko nad systemami prowadzenia ksiąg, ale i nad wyceną aktywów i pasywów przedsiębiorstw, zestawień inwentarzowych. Dłużej zatrzymuje się autor nad zagadnieniem organizacji przedsiębiorstwa, nad sposobami stałej kontroli w przedsiębiorstwie poszczególnych jego działów i czynności, systemami kalkulacji cen, kosztów własnych, kosztów fabrykacji, handlowych i t. p., stosunkiem kapitałów obcych do własnego, obrotami tych kapitałów i płynnością ich, wartością i rentownością przedsiębiorstwa. Omówiwszy wszystkie te czynniki bilansów, przechodzi autor dopiero do rozpatrzenia zasad analizy tych ostatnich.

Druga część książki rozpatruje samą technikę rewizji. W zakończeniu omawia autor typy rewizorów, dzieląc ich na kontrolerów, rewidentów, znawców i rewizorów przysięgłych, jak również prace

związków rewizyjnych, przedsiębiorstw powierniczych i zawodowych.

TAJEMNICE I FAŁSZERSTWA KSIĘGOWOŚCI I BILANSÓW. STANISŁAW LATANOWICZ. — Jest to praca w bardzo przystępny sposób omawiająca wszelkiego rodzaju usterki i fałszerstwa buchalteryjne, spotykane tak w przedsiębiorstwach prywatnych, jak również w spółkach prawnych i instytucjach publiczno-prawnych.

Autor, będąc sam rewizorem ksiąg i mając za sobą wieloletnią i rozległą praktykę, posiłkuje się przykładami przy opisie każdej czynności księgowej i różnego rodzaju fałszerstw. Przez to praca jego staje się bardzo przejrzystą i łatwą przy korzystaniu z niej w praktyce.

W końcowym rozdziale poruszone są sposoby zapobiegania nadużyciom, a skoro zostaną one zauważone — stwierdzenia ich.

PRZEDRUK DOZWOŁONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 7 (parter)

Telefony: 5 12 66 (Red.), 5 12 73 i 5 35 35 (Adm.), 11 92 68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki — zł 1 200; II i III str. okł. — zł 900; ¹/₂ str. okł. — zł 500; str. zwycz.: 1 str. — zł 600, ¹/₂ str. — 350, ¹/₄ str. — zł 200, ¹/₈ str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ¹/₂ str. — zł 110, ¹/₈ str. — zł 80, ¹/₄ str. — zł 70, ¹/₁₆ str. — zł 55, ¹/₈ str. — zł 40, ¹/₁₆ str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: Sp. Wyd. z ogr. odp. „PRZEMYSŁ I HANDEL”

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

A XLII 213: „Neszka Dembowicz“ w Warszawie, Nalewki 45. Drobna sprzedaż materiałów piśmiennych. Istnieje od 1934 r. Właścicielka Neszka Dembowicz z Warszawy. Właścicielka przedsiębiorstwa niepiśmienna.

A XLII 214: „Ida-Arja Frojman“ w Warszawie, Nalewki 14 m. 8. Sprzedaż wyrobów gumowych. Istnieje od 1934 r. Właścicielka Ida-Arja Frojman z Warszawy.

A XLII 215: „Mendel Rozen“ w Warszawie, Wolska 5. Drobna sprzedaż wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1934 r. Właściciel Jankiel-Mendel Rozen z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Surą z domu Adler nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 stycznia 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A LXII 216: „Przedsiębiorstwo Architektoniczno-Budowlane T. Sadłowski i J. Leibrandt Budowniczoowie“ w Warszawie, Marszałkowska 99. Prowadzenie wszelkiego rodzaju robót architektoniczno-budowlanych i instalacyjnych. Wspólnicy: Józef Leibrandt ze wsi Duchnice gm. Ożarów, Tadeusz-Aleksander Sadłowski z Pruszkowa. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 27 lutego 1934 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra na wekslach, czeki, przekazy i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek wartościowych, towarów i ładunków podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 217: „Felart“ Mieczysław Kutnicki“ w Warszawie, Towarowa 46. Fabryka artykułów metalowych. Istnieje od 1934 r. Właściciel Mieczysław Kutnicki z Warszawy.

A XLII 218: „Jakób Eisen“ w Warszawie, Długa 50. Sklep nr. 16. Sprzedaż detaliczna włóczki i wełny pod nazwą „Trójką w Kole“. Istnieje od 1934 r. Właściciel Jakób Eisen z Warszawy.

A XLII 219: „Commerce de Vins & Spiritueux Simon Astolfi“ w Warszawie, Moniuszki 8. Hurtowa i detaliczna sprzedaż win i wódek. Istnieje od 1934 r. Właściciel Simon-François Astolfi z Warszawy.

A XLII 220: „Bonifacy Lipiński i S-ka“ w osadzie młynarskiej Suliszew, gm. Doleck, pow. skierniewickiego. Eksploatacja młyna Suliszew oraz sprzedaż mąki. Wspólnicy: Bonifacy-Wacław Lipiński z osady Suliszew, Szlama-Henoch Wajnberg, Golda-Estera Goldberg oboje ze Skierniewic. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 17 stycznia 1934 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, indosy, pełnomocnictwa i traty podpisują wszyscy wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 221: „Joszek Modnicer i Elo Rejfe, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Twarda 23. Sprzedaż mięsa, bydła i cieląt z własnego zakupu. Wspólnicy: Joszek Modnicer, Elo Rajfe, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 mar-

ca 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, przekazy, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, towarów i pieniędzy podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Kielmanem-Joskiem Modnicerem a małżonką jego Esterą-Malką z domu Zalcwas, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 6 listopada 1912 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 223: „Fabryka Skór „Unja“ Fiszel Lewinzohn i S-ka, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Stawki 79. Prowadzenie garbarni wydzierżawionej na mocy umowy dzierżawnej z dnia 10 listopada 1933 r. Wspólnicy: Fiszel Lewinzohn, Chaim-Szlama Rozenthal, Ide Rodsztejn, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 10 listopada 1933 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, umowy prywatne, akty notarialne, hipoteczne, pełnomocnictwa i prokury podpisują Fiszel Lewinzohn i Ide Rodsztejn łącznie. Zyra na wekslach podpisują Fiszel Lewinzohn i Ide Rodsztejn łącznie lub każdy z nich samodzielnie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej i przesyłek podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 225: „L. Lassota, Właściciel Stanisław Lassota“ w Warszawie, Marszałka Focha 2. Sprzedaż towarów rymarsko-siodlarskich. Istnieje od 1934 r. Właściciel Stanisław Lassota z Warszawy.

A XLII 226: „Jankiel Cukierman i Nosko Perelman“ w Warszawie, Bonifraterska 7. Farbiarnia. Wspólnicy: Nosko Perelman, Jankiel-Ela Cukierman, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 sierpnia 1933 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy łącznie. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiedzy Janklem-Elą Cukiermanem a małżonką jego Cywią Szpiro z domu Flancman, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 27 października 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 227: „Bracia Ekhaus“ w Warszawie, Stożerska 38. Handel różnymi futrami. Wspólnicy: Norbert Ekhaus, Zygmunt Ekhaus, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 stycznia 1934 r. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest każdy ze wspólników samodzielnie.

A XLII 228: „Głos Szczęścia Mordka Redlich“ w Warszawie, Graniczna 6. Oddział w Zyrardowie. Kolektura loterii państwowej oraz drobna sprzedaż wyrobów tytoniowych. Istnieje od 1930 r. Właściciel Chaskiel-Mordka Redlich z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Cerlą z domu Rozenbach nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 13 lutego 1929 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 229: „Wytwórnica Blach Dziurkowanych „Sito“ Spadkobiercy J. R. Szeliński“ w Warszawie, Dobra 54. Wspólnicy: Zofja-Marja-Julja-Luiza Szelińska, Gertruda-Emilja-Marja-Anna Mietke, Anna-Marja (Annemarija) Elżbieta Krauze, wszystkie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 17 listopada 1933 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowią-

zaniach i dokumentach upoważniona jest Zofja-Marja-Julja-Luiza Szelińska. Pomiędzy Stefanem-Rudolfem Mietke a małżonką jego Gertrudą-Emilją-Marją z domu Schelinsky vel Szelińską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 sierpnia 1924 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 230: „Apteka Śródmiejska“ Apteka i Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne Michał Albrecht i S-ka w Warszawie“ w Warszawie, Marszałkowska 136. Michał Albrecht, Robert Złobikowski obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 6 marca 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru towarów, pieniędzy, przesyłek i korespondencji podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 231: „Ch. Cynsztang i Synowie“ w Warszawie, pl. Żelaznej Bramy 6. Zakup i sprzedaż grzybów suszonych i artykułów pokrewnych. Wspólnicy: Chaskiel Cynsztang, Hercko Cynsztang, Szlama-Zelman Cynsztang, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 stycznia 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Pomiędzy Hercko Cynsztangiem a małżonką jego Fajgą-Éttą z domu Furmańska, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 25 lutego 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Szlamą-Zelmanem Cynsztangiem a małżonką jego Dobą z domu Szpajzman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 4 stycznia 1933 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 233: „Lejzor Szajnfeld“ w Warszawie, Orla 11. Skup zawodowy mąki. Istnieje od 1934 r. Właściciel Lejzor Szajnfeld z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Jochwet z domu Goldsztejn nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 stycznia 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 234: „Venko“ Estera Szyndelman“ w Warszawie, Rymska 16. Sprzedaż krajowych wyrobów dentystycznych. Istnieje od 1934 r. Właścicielka Estera Szyndelman z Warszawy.

A XLII 235: „Gidkind Goldwasser“ w Warszawie, Nalewki 33. Biuro przewozowe. Istnieje od 1934 r. Właściciel Gidkind Goldwasser z Warszawy.

A XLII 236: „Pawel Chotkowski“ w Warszawie, Krak. Przedm. 25. Handel win, wódek i towarów kolonialnych. Istnieje od 1934 r. Właściciel Paweł Chotkowski z Warszawy.

A XLII 237: „Zjednoczeni Węglarze M. i A. Goldkornowie i J. Sapir“ w Warszawie, Złota 77. Handel materiałami opałowymi i pokrewnymi. Wspólnicy: Moszek (Mozes) Goldkorn, Aron vel Arnold Goldkorn, Judel vel Ignacy Sapir, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 stycznia 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie zobowiązania i umowy podpisuje Judel vel Ignacy Sapir łącznie z jednym z Goldkornów. Umowy na sprzedaż materiałów opałowych, korespondencję niezawierającą zobowiązań i wszelkiego rodzaju pokwitowania podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Judelem vel Ignacym Sapirem a małżonką jego Rywką z domu Szeps nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 30 sierpnia 1928 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Moszkiem Goldkornem a małżonką jego Rywką z domu Goldkorn, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 stycznia 1903 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 238: „Polski Opał Izrael Ben“ w Warszawie, Sienka 89. Drobną sprzedaż opału. Istnieje od 1931 r. Właściciel Izrael Nusyn Ben z Warszawy.

A XLII 239: „Józef Lauer“ w Warszawie, Witrzbowia 11. Oddział Nowolipki 4. Sprzedaż kapeluszy i krawatów. Istnieje od 1917 r. Właściciel Józef Lauer z Warszawy.

A XLII 240: „Paszteciarnia Filip Prywa Szwager“ w Warszawie, Marszałkowska 89. Właścicielka Prywa Szwager z Warszawy. Pomiędzy Hersztem Szwagerem a małżonką jego Prywą z domu Lachs nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 stycznia 1920 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 241: „Skład Apteczny i Perfumerja Stefan Szyszowski i S-ka“ w Warszawie, Al. Ujazdowska 28. Wspólnicy: Stefan Szyszowski, Stefanja Patschke, Aleksander-Piotr Patschke, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 14 lutego 1934 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra i pełnomocnictwa podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, rachunki, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek, towarów, pieniędzy podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Stefanem-Michalem Szyszkowskim a małżonką jego Józefą-Gabryelą z domu Wojciechowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 czerwca 1920 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Aleksandrem-Piotrem-Karolem Patschke a małżonką jego Stefanją-Natalją z domu Wojciechowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 2 kwietnia 1910 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 242: „Hersz Zyskind“ w Warszawie, Nalewki 7. Hurtowy kolportaż pism. Istnieje od 1934 r. Właściciel Hersz Moszek-Lewi Zyskind z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą-Ruchlą z domu Ary, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 8 lutego 1911 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 243: „Edward Repsch“ w Warszawie, Chmielna 44 i Czerniakowska 143. Drobną sprzedaż mięsa i wędlin własnego wyrobu. Istnieje od 1918 r. Właściciel Edward Repsch z Warszawy.

A XLII 244: „Dziela Sztuki“ Józef Kerling“ w Warszawie, Krak.-Przedm. 13. Istnieje od 1934 r. Właściciel Józef-Aleksander Kerling z Warszawy.

A XLII 245: „Record Cravates Sindel Begleiter“ w Warszawie, Marszałkowska 137. Drobną sprzedaż krawatów i galanterji. Istnieje od 1934 r. Właściciel Abraham Sindel Begleiter z Krakowa.

A XLII 246: „J. J. Futerman“ w Warszawie, Franciszkańska 20. Sprzedaż towarów galanteryjnych. Istnieje od 1918 r. Właściciel Izrael-Icek Futerman z Warszawy.

A XLII 247: „Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych S. Sobiecki i A. Zajączkowski“ w Warszawie, Wolska 119 m. 1. Roboty budowlane i budowlano-remontowe. Wspólnicy: Stanisław Sobiecki, Andrzej Zajączkowski, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 maja 1933 r. Do zastępowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest Stanisław Sobiecki.

A XLII 248: „Czasopismo Głos Przemysłowo-Handlowy Bolesław-Witold Bartkiewicz“ w Warszawie, Nowy-Swiat 26 m. 11. Czasopismo poświęcone obronie polskiej wytwórczości. Istnieje od 1934 r. Właściciel Bolesław-Witold Bartkiewicz z Warszawy.

A XLII 249: „Biblioteka Humanite Pejsach Koffner“ w Warszawie, Leszno 14, Oddział Targowa 46. Biblioteka i czytelnia. Istnieje od 1910 r. Właściciel Pejsach Koffner z Warszawy.

A XLII 250: „Cukiernia Grecka „Parnasos“ Gabriel Bechara Jachel“ w Warszawie, Chmielna 14. Słodczyce wschodnie i na

poje ciepłe i chłodzące. Istnieje od 1934 r. Właściciel Gabriel Bechara Jachel z Warszawy.

A XLII 251: „Szmul Fliderbaum” w Warszawie, Ceglana 19. Biuro hurtowej sprzedaży mąki i artykułów spożywczych. Istnieje od 1934 r. Właściciel Szmul Fliderbaum z Warszawy.

A XLII 252: „Nowa Literatura Salomon Borensztajn i Spółka” w Warszawie, Sosnowa 8 m. 8. Wydawanie i rozpowszechnianie książek i wydawnictw periodycznych w języku polskim. Wspólnicy: Mojżesz Grynberg, Salomon Borensztajn, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 24 maja 1934 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, pełnomocnictwa i umowy podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Salomonem Borensztajnem a małżonką jego Rewką z domu Finkielsztajn nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 stycznia 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Mojżeszem Grynbergiem a małżonką jego Łają z domu Liberman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 1 sierpnia 1933 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 253: „Michał Jędrzejkiewicz, Spółka Komandytowa” w Warszawie, Marszałkowska 86. Handel win, wódek i towarów kolonialnych. Właściciel Michał Jędrzejkiewicz z Warszawy. Spółka firmowo-komandytowa rozpoczęła czynności dnia 2 stycznia 1934 r. Do zastępowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest wspólnik firmy Michał Jędrzejkiewicz. Wspólnikiem komandytowym jest Ludwik Michalski z wkładem zł. 300, na które oszacowana została koncesja na sprzedaż napojów alkoholowych w naczyniach zamkniętych. Pomiędzy Michałem Waclawem Jędrzejkiewiczem a małżonką jego Urszulą-Krystyną z domu Borkowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 31 stycznia 1934 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 254: „Ignacy Wiener właścicielka Salka Wiener” w Warszawie, Królewska 23. Handel papierem. Istnieje od 1933 r. Właścicielka Salka Wiener z Warszawy.

A XLII 256: „Szlama Lewiński” w Radzyminie. Drobna sprzedaż mięsa. Istnieje od 1918 r. Właściciel Szlama-Zelman Lewiński z Radzymina.

A XLII 257: „Piekarnia Paryska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, dzierżawca Józef Kalbarczyk” w Warszawie, Żelazna 78. Istnieje od 1934 r. Właściciel Józef Kalbarczyk z Warszawy.

A XLII 258: „Elja Werchowski” w Warszawie, Miodowa 7 m. 75. Sprzedaż manufaktury na rachunek własny i komisowy. Istnieje od 1934 r. Właściciel Elja Werchowski z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Ludwiką z domu Frydman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 września 1926 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 259: „D. Borkensztajn i M. Kozak” w Warszawie, Bielańska 18. Hurtowa sprzedaż okryć damskich. Wspólnicy: Dawid Borkensztajn, Mojsiej Kozak, obaj z Warszawy. Izraelowi Muszyńskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym ze spółników. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 13 marca 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, zyra wekslowe, czeki, prokury i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru towarów, wszelkiej korespondencji, przesyłek i pieniędzy podpisuje każdy ze spółników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 261: „Drogerja Feliks Anioł” w Warszawie, Hoża 41. Detaliczny skład materiałów aptecznych. Istnieje od 1934 r. Właściciel Feliks Anioł z Warszawy.

A XLII 262: „Apteka pod Aniołem Magister Farmacji Bolesław Motak i S-ka w Warszawie” w Warszawie, Poznańska 17. Wspólnicy: Bolesław Motak z Brwinowa, Feliks Anioł, Irena Anioł oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 14 lutego 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są: Bolesław Motak i Feliks Anioł. Wszelkie zobowiązania, weksle, umowy, czeki i pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki łącznie. Korespondencję zwykłą podpisuje Bolesław Motak. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 266: „Laufer i Braun, Spółka dla Eksploatacji Automatycznych Sodowiarni w Polsce” w Warszawie, Sienna 32. Wspólnicy: Jerzy Maksymilian Laufer, Józef Braun obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 10 stycznia 1934 r. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest wspólnik Jerzy Maksymilian Laufer. Weksle i czeki podpisują obaj wspólnicy łącznie pod stemplem firmowym.

A XLII 271: „Przemysł Gumowy „Latex” Spółka Firmowa (jawna) inż. M. Landau, S. Polus i T. Herszfinkel” w Warszawie, Żelazna 69a. Wytwórnia rękawiczek i innych wyrobów z latexu. Wspólnicy: Markus Landau, Salomon Polus, Tobiasz Herszfinkel, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 kwietnia 1934 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są wszyscy trzej wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, czeki i pełnomocnictwa podpisuje dwóch którychkolwiek wspólników łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru korespondencji zwykłej, poleconej, pieniężnej, wartościowej, pieniędzy, towarów, przesyłek ładunków oraz przekazy pieniężne podpisuje każdy ze spółników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy wspólnikiem Markusem Landau a małżonką jego Surą-Mariją z domu Gerner nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 kwietnia 1911 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 273: „Abraham Rotenberg” w Warszawie, Franciszkańska 21. Drobna sprzedaż artykułów mydlarskich i farb. Istnieje od 1929 r. Właściciel Abraham Rotenberg z Warszawy.

A XLII 274: „Kazimierz Urbaniak i S-ka, Spółka Komandytowa” w Warszawie, Powsińska 26. Skład apteczny. Właściciel Kazimierz Urbaniak z Warszawy. Spółka firmowo-komandytowa rozpoczęła czynności dnia 17 lutego 1934 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest wspólnik firmy Kazimierz Urbaniak. Wspólnikiem komandytowym jest Bolesław Grochowski z wkładem zł. 1 500.

A XLII 277: „E. Machnacka” w Warszawie, pl. Trzech-Krzyży 13. Sprzedaż wyrobów cukierniczych firmy: „E. Wedel”. Istnieje od 1914 r. Właścicielka Eleonora Machnacka z Warszawy.

A XLII 98: „Przedsiębiorstwo Przewozowe „Pośpiech”, Spółka Firmowa Jakób Herzig i S-ka” w Warszawie, Białostocka 13. Lejzor Rozenberg przestał być zastępcą spółnika Jakóba Herziga.

A XLII 197: „Polska Akustyka” Teofil Glocer i Władysław Glocer w Warszawie, Jerozolimska 43. Prowadzenie przedsiębiorstwa handlowo-przemysłowego branży filmowej i radio-technicznej. Wspólnicy: Tobiasz vel Teofil Glocer, Władysław Glocer, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 26 lutego 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy ze spółników. Weksle własne podpisują obaj wspólnicy łącznie. Wszelkie inne zobowiązania i dokumenty podpisuje każdy ze spółników samodzielnie. Podpisy winny być podpisywane pod stemplem firmy.

A XLII 278: „Antoni Czudowski“ w Warszawie, Adama Pluga 4/6. Roboty inżynierskie i budowlane. Istnieje od 1934 r. Właściciel Antoni Czudowski z Warszawy.

A XLII 279: „Władysław Szostkiewicz“ w Warszawie, Chłódna 26. Skład materiałów aptecznych. Istnieje od 1934 r. Właściciel Władysław Szostkiewicz z Warszawy.

A XLII 280: „Kazimiera Auterhoff“ w Warszawie, Zgoda 15. Wędliniarnia. Istnieje od 1934 r. Właścicielka Kazimiera-Marja Auterhoff z Warszawy. Pomiędzy Arthurem Auterhoffem a małżonką jego Kazimierą-Marją z domu Wiśniewską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 października 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 281: „Bella Bejn“ w Warszawie, Nalewki 18. Sprzedaż towarów galanteryjnych. Istnieje od 1934 r. Właścicielka Bella Bejn z Warszawy. Pomiędzy Gerszonom-Elją Bejnym a małżonką jego z domu Pacewicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 12 września 1925 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 283: „Sprzedaż Ryb Bracia Koper“ w Warszawie, Hale Mirowskie 441 — 443. Wspólnicy: Abram-Chaim Koper, Hersz Koper, Luzer Koper, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 28 lutego 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Zobowiązania, akty urzędowe, pełnomocnictwa, rachunki, korespondencje, oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje wspólnik Luzer Koper. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 284: „Polszyn“ Frydlender, Sieradzki i S-ka“ w Warszawie, Zamenhofa 10. Wytwórnia drutów do parasoli. Wspólnicy: Mojsze-Dawid Sieradzki, Pinkus Frydlender, Uszer Gerszenowicz, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 12 marca 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Zobowiązania, akty urzędowe, pełnomocnictwa, rachunki, korespondencje oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje wspólnik Mojsze Dawid Sieradzki łącznie z jednym z pozostałych wspólników. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 286: „Antoine J. Filiakos & Cie“. Główna siedziba w Atenach, Oddział w Warszawie, Senatorska 29 (Galerja Luxenburska). Kupno i sprzedaż gąbek i artykułów pokrewnych. Właściciel Antoine Filiakos z Warszawy. Spółka firmowo-komandytowa rozpoczęła czynności dnia 6 listopada 1933 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób i podpisywania firmy pod jej stemplem upoważniony jest wspólnik firmy Antoine Filiakos. Wspólnikami komandytowymi są: Dymitr M. Calvo-coressis z wkładem 112 000 drachm i Platon P. Negropontis 112 000 drachm.

A XLII 287: „Fabryka Kuwertury, Marcepanu i Grylażu „Kuwier“ Jakób Tyszler i S-ka“ w Warszawie, Grzybowska 13. Wspólnicy: Jakób Tyszler, Leon Tyszler, Szaja-Jakób Front, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 6 marca 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy trzej wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, czeki podpisują dwaj którzykolwiek wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru przesyłek, pieniędzy, ładunków i towarów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy wspólnikiem Szaja-Jakóbem Frontem a małżonką jego Małą z domu Tyszler, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 czerwca 1930 r. ustalający rozdzielność majątkową i wspólność dorobku.

A XLII 288: „Sprzedaż Śledzi, Artykułów Zbożowych i Żywnościowych Bcicia Bankier“ w Warszawie, Grzybowska 3. Wspólnicy: Lejb Bankier, Chil Bankier, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 marca 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy.

Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, traty, pokwitowania z odbioru pieniędzy, akty, pełnomocnictwa, rachunki i korespondencje podpisuje Lejb Bankier. Pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XLII 291: „Mul-Waton“ Izaak Lichtensztejn“ w Warszawie, Gęsia 3. Sprzedaż wataliny i moltonu. Istnieje od 1934 r. Właściciel Izaak Lichtensztejn z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Frymą z domu Górna nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 24 kwietnia 1913 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 303: „Fajga Krauzer“ w Warszawie, Wałowa 1. Drobną sprzedaż ubrań męskich. Istnieje od 1908 r. Właścicielka Fajga Krauzer z Warszawy.

A XLII 305: „Piekarnia Nowopolska, Władysław Selens i S-ka, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Prądzińskiego 45. Wspólnicy: Władysław Selens, Władysław Kozłowski, Stefan-Józefat Kowalewski, Antoni Gadomski, Tadeusz Kowalewski, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 20 maja 1933 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, czeki, pełnomocnictwa, prokury podpisują dwaj którzykolwiek wspólnicy łącznie. Korespondencje zwyczajną, pokwitowania z odbioru pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek i towarów oraz przekazy pieniężne podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Władysławem Selensem a małżonką jego Antoniną z domu Wawrzynkiewicz nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 20 listopada 1899 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLI 52: „Biuro Techniczno-Handlowe „Always“ H. Najgoldberg i R. Paryzerberg Inżynierowie“ w Warszawie, Polna 66. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Moldenhawerem w Warszawie dnia 26 marca 1934 r. nr. rep. 449 przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Rudolfa Paryzerberga, który prowadzi takowe nadal jednoosobowo pod firmą: „Biuro Techniczno-Handlowe „Always“ inż. Rudolf Paryzerberg“.

A XLI 142: „Warszawska Hurtownia Węgla Józef Józwick“ w Warszawie, Żłota 73. Firma obecnie brzmi: „Warszawska Hurtownia Węgla i Materiałów Budowlanych Józef Józwick“. Józef Józwick mieszka obecnie w kolonji Górcie gm. Młociny.

A XLI 362: „Jakób Benet“ w Warszawie, Franciszkańska 20. Jakób Benet mieszka przy ul. Nowolipki 6. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą z domu Lewin, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 8 lutego 1934 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XL 30: „S. Century“ w Warszawie, Nalewki 13. Chana Century i Izrael Hersz Century mieszkają obecnie przy ul. Sto-Jerskiej 28. Współwłasność niepodzielna przedsiębiorstwa przedłużona została do dnia 1 stycznia 1935 r.

A XL 52: „Dom Komisowy S. Karczewski i S. Szelaż, Spółka Firmowa“ w Warszawie, pl. Mirowski w Halach Targowych sklep nr. 13. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 14 grudnia 1933 r. nr. rep. 4423 spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo przestało istnieć.

A XXXIX 85: „Wytwórnia Chemiczno-Przemysłowa „G. J. P.“ J. Gurewicz, B. Joachimowicz, A. T. Pechnik Inżynierowie“ w Warszawie, Leszno 78. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 5 stycznia 1934 r. nr. rep. 88 przedsiębiorstwo przeszło na własność Bernarda Joachimowicza, który prowadzi takowe nadal pod firmą: „Wytwórnia Chemiczno-Przemysłowa G. J. P. Bernard Joachimowicz“ lecz jako posiadający świadectwo przemysłowe kat. VIII nie podlega przepisom dekretu o rejestrze handlowym.

A XXXIX 169: „Garbarnia Ster Dawid Hendler“ w Warszawie, Olszowa 43. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXXVIII 339: „Chaskiel Cynsztang“ w Warszawie, Ryńska 11. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 3 stycznia 1934 r. nr. rep. 21 w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Ch. Cynsztang i Synowie“.

A XXXVIII 377: „Herszek Nysenbaum i S-ka“, Spółka Komandytowa w Warszawie, Nalewki 33. Herszek Nysenbaum mieszka przy ul. Miłej 19. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 30 stycznia 1934 r. nr. 584 Dawid Wajs ze spółki wystąpił, cedując swój udział pozostałym wspólnikom firmowym Herszkowi Nysenbaumowi i Szyi Jabłoń.

A XXXVI 109: „Piekarnia Nowoczesna“ Sura Wajngart w Grodzisku Mazowieckim, 11 Listopada 5. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXXVI 223: „Mordchel Lipsztejn“ w Warszawie, Gęsia 1. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXXIV 55: „Zakłady Mechaniczne Bracia Pasławscy“ w Warszawie, Polna 16. Wspólnik Franciszek Hejnikowski z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 22 stycznia 1934 r. nr. rep. 225 do spółki przyjęty został Franciszek Hejnikowski. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czek, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i wnioski hipoteczne podpisuje Franciszek Hejnikowski łącznie z jednym z pozostałych wspólników.

A XXXIV 90: „Bracia Klepfisz“ w Warszawie, Twarda 60. Pomiędzy Józefem Klepfiszem a małżonką jego Szyfrą z domu Jungfer, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 8 lipca 1933 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Józef Klepfisz mieszka przy ul. Prostej 8.

A XXXIV 283: „Tea Best Shanghai“ Lejzor Jechiel Awerbuch i S-ka w Warszawie, Elektoralna 13. Prokura Mojżesza Grafmana ustala.

A XXXIV 296: „Wu-Ka-De“ Maurycy Wilner w Warszawie, Złota 77. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Wandą z domu Rozenberg nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 grudnia 1933 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XXXIII 145: „Angola“ Jan Gutt w Warszawie, Elektoralna 28. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXXIII 114: „Restauracja „Pod Starą Rogatką“ Jarosław Sarczewicz i Stefan Gronowski“ w Warszawie, Grójecka 1. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXXIII 169: „Depesza“ Hersz Zyskind i S-ka w Warszawie, Nalewki 7. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXXIII 310: „Warszawska Spółka Papiernicza Abramowicz i Wicher, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Przejazd 13. Firma obecnie brzmi: „Warszawska Spółka Papiernicza Abramowicz, Wicher i Sapir, Spółka Firmowa“. Wspólnik Abram vel Adam Sapir z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 28 grudnia 1933 r. nr. rep. 4394 do spółki przyjęty został w charakterze spółnika firmowego Abram vel Adam Sapir. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Weksle, indosy weksłowe, czek, umowy, pełnomocnictwa, prokury i wszelkie zobowiązania podpisuje Abram vel Adam Sapir łącznie z jednym z pozostałych wspólników. Korespondencję niezawierającą zobow

wiązań pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek i pieniędzy podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

A XXXII 77: „Dom Handlowo-Komisowy Cezary Miller“ w Warszawie, Sienna 41 m. 33. Hurtowa komisowa sprzedaż cukru i innych artykułów spożywczych, oraz sprzedaż (dostawa) wszelkich materiałów budowlanych i technicznych.

A XXVIII 165: „Emanuela Lejtina Spadkobiercy“ w Warszawie, Długa 50. Edward Lejtin doszedł do pełnoletności. Pełnomocnictwo Reginy Lejtin do prowadzenia przedsiębiorstwa zostało odwołane. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy upoważniony został Edward Lejtin.

A XXVI 20: „Mleczarnia Nadświdrzańska Stanisław Dłużewski i Rodzina Wernerów, Spółka Firmowa“ w Warszawie, Jerozolimska 16. Wspólnicy: Zofja Kańska z Krzemienia, Wanda Rzewuska z Warszawy. Henrykowi Rzewuskiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Na mocy aktów zeznanych przed notariuszami w Warszawie Massalskim dnia 31 października 1933 r. nr. rep. 1189 i Paszkowskim dnia 23 lutego 1934 r. nr. 364 i 365 Henryk Werner ze spółki wystąpił, zaś przyjęte zostały Zofja Kańska i Wanda Rzewuska. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy upoważniona została Wanda Rzewuska.

A XXVI 199: „Bracia Szenwald właściciel Nikodem Szenwald“ w Warszawie, Wielka 3. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXVI 253: „Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane Józef Strachalski“ w Warszawie, Wspólna 19. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XXIV 161: „Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych inż. Leszek Muszyński“ w Warszawie, Wiejska 13. Wacławowi Frankowskiemu z Warszawy udzielono prokury.

A XXII 91: „Adolf Pypke“ w Warszawie, Wileńska 9. Pracownia koronek przy ul. Wileńskiej 9 została zlikwidowana.

A XXI 378: „Bis“ Abram Melcer i S-ka w Warszawie, Zakroczyńska 15. Wyrokiem Sądu Polubownego z dnia 7 czerwca 1933 r. zatwierdzonego postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 stycznia 1934 r. i zaopatrzonego klauzulą wykonalności całe przedsiębiorstwo spółki przeszło na wyłączną własność Abrama Melcera i Wolfa Rachmana.

A XXI 178: „Marjan Adamski“ w Warszawie, Rejtana 9. Prokura Stefana Adamskiego ustala.

A XXI 222 (A XLII 206): „Karol Reissig Biuro Sprzedaży Koncernu Böhlera“ w Warszawie, Długa 8. Nieletnia Gertruda Reissig zamieszkała przy opiekunce Bercie Reissig, Marjanna Reissig 1-voto Szyperska. Inż. Jerzemu Urbańskiemu i Juliuszowi Mandelbrodowi obydwom z Warszawy udzielono łącznej prokury. Dekretem Sądu Okręgowego w Wiedniu z dnia 5 lutego 1931 r. spadek po zmarłym Karolu Reissigu obejmujący przedsiębiorstwo w Warszawie pod firmą: „Karol Reissig biuro sprzedaży koncernu Böhlera“ przyznany został Gertrudzie Reissig i Marjannie Reissig.

A XX 116: „Inżynier Władysław Gronowski Przemysł Leśny“ w Warszawie, Chmielna 8. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Żorawiej 15.

A XX 359: „Leon Guzowski“ w Warszawie, Chłodna 27. Pomiędzy właścicielem firmy a małżonką jego Chaną-Taubą z domu Super nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28

lutego 1934 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność do-
robku.

A XIX 241: „Romuald Makarewicz” w Warszawie, Żelazna 36.
Prokura Jerzego Maksymiljana Haskelberga ustała.

A XVIII 38: „Przedsiębiorstwo Handlowe „Rezyna” właściciel
Szyja Biderman” w Warszawie, Nalewki 2a. Przedsiębior-
stwo zostało zlikwidowane.

A XVIII 377: „Chil Orbach” w Warszawie, Marszałkowa
129 m. 14. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XVI 335: „Franciszek Kotowicz i S-ka, Biuro Techniczno-
Handlowe” w Warszawie, Nowy Świat 16. Przedsiębiorstwo
zostało zlikwidowane.

A XV 79: „Bracia Deutsch” w Warszawie, Tłomackie 1. Pro-
kurent Samuel Szerer mieszka obecnie przy ul. Sienkiewicza 3.

A XV 163: „Marja Łukasik i S-ka” w Warszawie, Królewska
29. Marja Łukasik zmarła. Spadkobiercami jej są: Zofia
Łukasik, Adam Łukasik, Czesław Łukasik, Stanisław Łukasik,
wszyscy z Warszawy. Dzierżawa przedsiębiorstwa przez Bolesława
Dąbskiego ustała. Marja Łukasik zmarła. Do prowadzenia
przedsiębiorstwa w imieniu spadkobierców zmarłej współ-
niczki Marji Łukasik upoważniony został Stanisław Łukasik,
który podpisuje firmę na wszelkich zobowiązaniach i doku-
mentach łącznie z pozostałym współnikiem Wincentym Brze-
zińskim.

A XIV 462 (A XXXII 176): „Drukarnia Piotra Laskauera”
w Warszawie, Marjensztadt 8. Wyrokiem Sądu Okręgowego
w Warszawie z dnia 17 listopada 1933 r. upadłość została
ukończona.

A XIII 17 (A XLI 95): „Robert Ziegler” w Warszawie, Kró-
lewska 31. Ustaly prokury: Gottfrieda Zielińskiego, Wacława
Zagoździńskiego i Tadeusza Kurcjusza.

A XIII 44: „Ł. Lassota” w Warszawie, Nowosenatorska 2.
Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Śleszyńskim
w Warszawie dnia 3 lutego 1934 r. nr. rep. 128 przedsię-
biorstwo sprzedane zostało Stanisławowi Lassota, który takowe
prowadzi nadal pod firmą: „Ł. Lassota właściciel Stanisław
Lassota”.

A XIII 47: „S. S. Krause Fabryka Lakierów i Farb” w War-
szawie, Nowolipie 22. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

A XIII 235: „Biuro Elektrotechniczne Wróblewski i Binzer
wł. Alfred Binzer” w Warszawie, Flory 1.

A X 151: „Bracia Brenmiller” w Warszawie, Żelazna 75a.
Postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27
września 1933 r. imię Lejbusia Brenmillera w akcie urodzenia
sprostowane zostało na „Lew”.

A XII 71 (A XLII 263): „Boguchwał Jaworski Magister Far-
macji” w Warszawie, Wielka 37. Na mocy aktów zeznanych
przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 14 lutego
1934 r. nr. rep. 472 i 473 spółka przestała istnieć. Na mocy
aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie
dnia 14 lutego 1934 r. nr. rep. 474 w celu dalszego prowadze-
nia przedsiębiorstwa apteki zawarta została spółka pod firmą:
„Apteka pod Aniołem Magister Farmacji Bolesław Motek
i S-ka w Warszawie”. Przedsiębiorstwo skład apteczny pro-
wadzone jest nadal przez Feliksa Anioła pod firmą: „Drogerja
Feliks Anioł”.

A XII 249: „J. M. Szedrowicz” w Warszawie, Żimna 6. Przed-
siębiorstwo zostało zlikwidowane.

A XII 389: „W. Pytłasiński i Syn i M. Pol” w Warszawie,
Leszno 26. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Mo-
denhawerem w Warszawie dnia 21 lutego 1934 r. nr. rep. 241
Bronisława Pytłasińska, Eugenjusz Pytłasiński, Aniela Jędrze-
jewska, Bronisława Stanisławska i Jadwiga Miśkiewiczowa ze
spółki wystąpili cedując swój udział spadkowy po zmarłym
Wincentym Pytłasińskim na rzecz pozostałych współników
Marcina Władysława Pytłasińskiego i Marjana Pola. Do re-
prezentowania spółki upoważnieni są obaj współnicy.

A XII 538 (A XLII 267): „Zakłady Litograficzne „Polgraf”
wł. Szymon Biderman i Syn” w Warszawie, Żelazna 67. Wyro-
kiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 stycznia 1934 r.
upadłość firmy ukończona została układem pojedynczym.

A XI 307: „Apteczny Dom Handlowy A. Szpinak” w War-
szawie. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Długiej 42.

A XXIV 43: „J. Fruziński i S-ka” w Warszawie, Ceglana 21.
Na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5
października 1927 r. spółka uznana została za rozwiązana,
przedsiębiorstwo postawione zostało w stan likwidacji i likwi-
datorem mianowany został adw. Józef Stopnicki z Warszawy.

A VIII 332 (A XXIII 116): „Spółka Producentów Krochmalu
J. Wilski, K. Arkuszewski i S-ka” w Warszawie, Kopernika 30.
Janowi Pałowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem
podpisywania wszelkich zobowiązań łącznie z jednym ze
wspólników firmowych oraz z prawem samodzielnego podpi-
sywania czeków. Józef hr. Żółtowski przestał być współnikiem
firmowym i przyjęty został do spółki w charakterze wspólnika
komandytowego z wkładem zł. 2843 gr. 25. Wspólnicy koman-
dytowi Bracia Makólscy spadkobiercy Ignacego Wilskiego
i Stanisław Wyganowski ze spółki ustąpili.

A VIII 356: „Biuro Hydrotechniczne Inżynierowie Rychłowski,
Wehr i S-ka” w Warszawie, Krucza 24. Janowi Perlińskiemu
z Warszawy udzielono łącznej prokury. Do reprezentowania
spółki upoważnieni są obaj współnicy. Wszelkie zobowią-
zania podpisują obaj współnicy łącznie, lub jeden ze współni-
ków łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą
zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji podpisuje
jeden ze współników lub prokurent. Podpisy winny być
kładzione pod stemplem firmy.

A VII 572: „Bracia Grünberg” w Warszawie, Nowy Świat 9.
Przedsiębiorstwo wniesione zostało jako aport do spółki pod
firmą: „Zakłady Mechaniczne Jakg, spółka z ograniczoną od-
powiedzialnością”.

A F. 33: „Fabryka Blach Dziurkowanych „Sito” J. R. Sze-
liński” w Warszawie, Dobra 54. Na mocy aktu zeznanego
przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 17 listo-
pada 1933 r. nr. rep. 4005 w celu dalszego prowadzenia przed-
siębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Wytwórnia
Blach Dziurkowanych „Sito” Spadkobiercy J. R. Szeliński”.

A D. 46: „Juljan Dreher” w Warszawie, Nowogrodzka 21.
Izrael vel Juljan Dreher zmarł. Do prowadzenia przedsię-
biorstwa i podpisywania firmy we dwoje łącznie, spadkobiercy
zmarłego upoważnili Izraela Webera i Dorotę Dreher, oboje
z Warszawy.

A L. 4: „G. G. Lardelli” w Warszawie, Polna 26. Wyrokiem
Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 16 marca 1934 r. Gio-
vanni-Giacomo Lardelli handlującemu pod firmą: „G. G. Lar-
delli” udzielono odroczenia wyplat na czas do dnia 16 czerwca
1934 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy
Wiesław Drzewiecki, nadzorcami sądowymi adwokat Jan Ruff
i Czesław Pruszyński, obaj z Warszawy. Nadzór sądowy upo-

ważnił Giovanni-Giacomo Lardelli do prowadzenia przedsiębiorstwa z tem, że wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, wypłaty i korespondencję zawierającą zobowiązania podpisuje Giovanni-Giacomo Lardelli łącznie z jednym z nadzorców sądowych.

A L. 43: „Anna Lubkiewicz” w Warszawie, Marszałkowska 50. Firma brzmi: „Anna Lubkiewicz, właścicielka Janina Gąszczyńska”. Właścicielka Janina Gąszczyńska z Warszawy. Anna Lubkiewicz zmarła. Przedsiębiorstwo w drodze spadku przeszło na własność jej córki Janiny Gąszczyńskiej.

A L. 165: „Maurycy Luxemburg” w Warszawie, Senatorska 30. Firma obecna brzmi: „Dom Handlowy Maurycy Luxemburg”. Kupno i sprzedaż wszelkiego rodzaju towarów. Siedziba firmy mieści się przy ul. Senatorskiej 28/30. Prokura Jakóba Szajdera ustala. Prokurent Józef Baryłło mieszka obecnie przy ul. Nowy-Zjazd 7.

A M. 93: „H. Moncznik” w Warszawie, Przejazd 9. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 24 stycznia 1934 r. Hercykowi Moncznikowi handlującemu pod firmą: „H. Moncznik” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Oswald Buber. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 lutego 1934 r. kuratorem mianowany został adwokat Bolesław Chróścielewski z Warszawy.

A W. 52 (A XLII 255): „Ignacy Wiener” w Warszawie, Królewiska 23. Na mocy aktu działu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie, dnia 8 czerwca 1933 r. nr. rep. 1931, przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Salki Wiener, która prowadzi takowe nadal jednoosobowo pod firmą: „Ignacy Wiener, właścicielka Salka Wiener”.

A Z 85: „S. Złotykamień” w Warszawie, Miodowa 9. Otwarto Oddział przy ul. Miodowej 14.

A XLII 222: „Abram Szyja Inwentarz i S-ka w Warszawie”, Namiestnikowska 2 w hali hurtowej rzeźni miejskiej. Sprzedaż mięsa, bydła i cieląt z własnego zakupu. Wspólnicy: Abram Szyja Inwentarz, Chaim Dromholz, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 27 lutego 1934 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, przekazy, pełnomocnictwa, prokury, umowy, akty notarialne i hipoteczne oraz wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przesyłek, towarów i pieniędzy podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Po między Abramem Szyją Inwentarzem a małżonką jego Nechą z domu Turbiner nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 stycznia 1933 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 268: „Biuro Techniczno-Handlowe „Always” inż. Rudolf Paryzerberg” w Warszawie, Polna 66. Handel artykułami elektrotechnicznymi, radiowymi i technicznymi. Istnieje od 1934 r. Właściciel Rudolf Paryzerberg z Warszawy. Po między właścicielem firmy a małżonką jego Cecylją z domu Strix nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 14 grudnia 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

A XLII 347: „Dawid Borkenstein, Sprzedaż Okryć Damskich” w Warszawie, Miodowa 25. Istnieje od 1934 r. Właściciel Dawid Borkenstein z Warszawy. Terce Borkenstein i Izraelowi Muszyńskiemu, obojgu z Warszawy udzielono sądowniej prokury.

A XXXIII 342: „Dom Handlowy Janusz Kirchmayer” w Warszawie, Jasna 1. Wandzie Kirchmayerowej i Piotrowi Olejnikowi obojgu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania przez każdego z nich łącznie z prokurentem mającym łączną prokurę.

A M 18: „Ludwik Michalski” w Warszawie, Marszałkowska 86. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie, dnia 2 stycznia 1934 r. rep. I, przedsiębiorstwo sprzedane zostało Michałowi Jędrzejkiewiczowi w celu zaś dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka pod firmą: „Michał Jędrzejkiewicz, spółka komandytowa”.

B — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

B XLV 9358: „Kontynentalne Towarzystwo Handlowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Po francusku: „Societe Continentale de Commerce Societe a responsabilite limitee”. Siedziba spółki w Warszawie, Długa 29. Celem spółki jest prowadzenie handlu win, spirytualji i innych artykułów konsumcyjnych i spożywczych. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze wspólników może mieć więcej niż jeden udział. Zarządcami są: Szmul Mintz, Feliks Bernhard, obaj z Warszawy. Spółkę zastępują obaj zarządcy łącznie, lub zarządca Szmul Mintz łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Dembińskim w Warszawie, dnia 24 i 28 lutego 1934 r., nr. rep. 296 i 325 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 5 marca 1934 r.

B LXV 9360: „Elektroskład, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Śto Krzyska 36. Celem spółki jest: a) kupno i sprzedaż na rachunek własny lub komisowo wszelkiego rodzaju fabrykatów, półfabrykatów i surowców, b) przedstawicielstwa handlowe innych firm, c) zakładanie i eksploatacja własnych lub dzierżawionych przez spółkę fabryk, warsztatów i przedsiębiorstw przemysłowych i d) udział w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych o zadaniach zbliżonych do zadań spółki. Kapitał zakładowy zł. 30 000 podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział. Zarządcami są: Kazimierz Zygmunt Swiecki, Henryk Eppelbaum, obaj z Warszawy. Tadeusz Szczepaniak z Marysina Wawerskiego k/Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Glassem w Warszawie, dnia 24 lutego 1934 r. nr. 200.

Wciągnięto w dn. 7 marca 1934 r.

B LXV 9364: „Towarzystwa Budowy Tanich Domków, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żórawia 11. Celem spółki jest budowa tanich domków i wogóle prowadzenie wszelkich robót w zakresie budownictwa wchodzących, oraz nabywanie terenów budowlanych dla podbudowania domków i sprzedaż tychże. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział. Zarządcami są: Czesław Klarner, Władysław Malinowski, Waław Polkowski, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bełżyńskim w Warszawie, dnia 26 lutego 1934 r. nr. rep. 188 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 9 marca 1934 r.

B LXV 9365: „Kolonja Młochówek, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zielna 48. Celem spółki jest nabywanie i sprzedaż terenów budowlanych, budowa, wynajmowanie i sprzedaż domów. Kapitał zakładowy zł. 40 000 podzielony na 80 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział. Zarządcami są: Henryk Bankier, Hilary Bankier, dr. Ellis Kuttien, wszyscy z Warszawy. Firmę spółki podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 16 lutego 1934 r. za nr. rep. 326 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 9 marca 1934 r.

B LXV 9367: „Polski Eksport Rolny, Spółka z ogr. odp.“. Siedziba spółki w Warszawie, Foksal 17. Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju interesów handlowych, przemysłowych, finansowych i morskich na rachunek własny i na rachunek osób trzecich, dokonywanie wszelkich operacji kurtazowych, komisowych, agenturowych i transportowych. Kapitał zakładowy zł. 200 000 podzielony na 200 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może mieć więcej niż jeden udział. Zarządcą jest Benjamin Abraham z Paryża. Erhardowi Sinasohnowi i Emilowi-Wiktorowi Ferberowi, obydwom z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania we dwóch łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie, dnia 6 marca 1934 r. nr. rep. 509 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 10 marca 1934 r.

B LXV 9369: „Bielsko-Słaski Przemysł Sukienny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, S-to-Jerska 21. Celem spółki jest prowadzenie wyłącznie nie komisowej sprzedaży wyrobów sukiennych. Kapitał zakładowy zł. 2 000 podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcą jest Izaak Mandelman z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie, dnia 29 grudnia 1933 r. za nr. rep. 4742 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze roczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 12 marca 1934 r.

B LXV 9370: „Szczekocki i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Namieśnikowska 2. Celem spółki jest eksploatacja kizkarni przy rzeźniach i handel jelitami. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze wspólników może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: Abram Szczekocki z Warszawy, Julian Lubelski z Katowic. Firmę spółki podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Jasińskim w Warszawie, dnia 1 marca i 8 marca 1934 r. za nr. rep. 508 i 549 na czas do dnia 1 marca 1940 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze sześcioladne okresy o ile na 6 miesięcy przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych urzędowo o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 13 marca 1934 r.

B LXV 9371: „Fabryka Wyrobów Gumowych „Gumpol“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Burakowska 9. Celem spółki jest prowadzenie fabryki wyrobów gumowych. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarząd stanowią: Włodzimierz Cichończuk z Warszawy, Zofja Kolankowska ze wsi Zielona gm. Wawer. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zabierzowskim w Warszawie, dnia 8 marca 1934 r. nr. 738 na czas do dnia 8 marca 1937 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu nie zostanie wypowiedziana przez jednego ze wspólników.

Wciągnięto w dn. 14 marca 1934 r.

B LXV 9372: „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Solmet“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie Wierzbowa 11. Celem spółki jest prowadzenie eksportu i importu oraz transakcji handlowo-przemysłowych. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać większą ilość udziałów. Zarządcą jest Jakób Sokulec z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 14 marca 1934 r. nr. rep. 480 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 16 marca 1934 r.

B LXV 9373: „Lechita“, Fabryka Przetworów Owocowych i Herbatników, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Chłodna 45. Celem spółki jest prowadzenie fabryki przetworów owocowych i herbatników. Kapitał zakładowy zł. 2 100 podzielony na 21 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wanda Ilowiecka, Helena Drzewiecka, obie z Warszawy. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem lub dwaj prokurenci łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 24 czerwca 1933 r. nr. rep. 1257.

Wciągnięto w dn. 16 marca 1934 r.

B LXV 9374: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Centroblok“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Wronia 37. Celem spółki jest kupno i sprzedaż materiałów opałowych i budowlanych oraz złomu żelaznego a także pośredniczenie w tych transakcjach. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może mieć większą ilość udziałów. Zarządcami są: Maksymilian Rajzberg, Wolf Slezzynger, obaj z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małachowskim-Lempickim w Warszawie, dnia 6 marca 1934 r. nr. rep. 511 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 20 marca 1934 r.

B LXV 9375: „Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich inż. R. Wójcicki i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Krak.-Przedm. 20. Celem spółki jest wykonywanie i prowadzenie robót wchodzących w zakres inżynierji i budownictwa zarówno w kraju jak i zagranicą; oraz prowadzenie handlu materiałami służącymi do budowy, jak również wykonywanie dostaw tychże materiałów. Kapitał zakładowy zł. 30 000, podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze wspólników może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: Stanisław Momentowicz, Rościśław Wójcicki, obaj z Warszawy, Mieczysław Taras-Woźkowiński z Brwinowa pod Warszawą. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie, dnia 14 marca 1934 r. za nr. 581 na czas nieograniczony. Pismo przeznaczone do ogłoszeń spółki jest Monitor Polski.

Wciągnięto w dn. 20 marca 1934 r.

B LXV 9376: „Biuro Inżynieryjno-Budowlane L. Tolwiński i W. Wislouch, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Korzeniowskiego 2 m. 6. Celem spółki jest prowadzenie robót budowlanych i inżynieryjnych, wykonywanie planów i projektów budowy oraz dostaw materiałów budowlanych. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze wspólników może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: inż. Ludwik Tolwiński z Warszawy, inż. Władysław Wislouch ze Lwowa. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie, dnia 3 marca i 10 marca 1934 r. nr. rep. 272 i 237 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 20 marca 1934 r.

B LXV 9377: „Dom Handlowo-Komisowy „Pekoris“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Jagiellońska 36. Celem spółki jest prowadzenie handlu żywym bydłem rogatym na zasadzie komisji i na rachunek własny. Kapitał zakładowy zł. 40 000, podzielony na 80 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: Władysław Damazy Głębiński, Mordka Grynberg, Elja-Chaim Feldman, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują: Władysław Damazy Głębiński łącznie z jednym z pozostałych zarządców, lub którykolwiek z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Świrskim w Warszawie dnia 7 i 14 marca 1934 r. nr. rep. 413 i 482 na czas do dnia 7 marca 1939 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zażąda rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 20 marca 1934 r.

B LXV 9378: „Towarzystwo Przemysłu Chemicznego Edward Gobiec i S-ka, Spółka z ogr. odp.“. Siedziba spółki w Warszawie, Burakowska 15. Celem spółki jest prowadzenie produkcji chemiczno-farmaceutycznej, oraz zielarstwa polskiego drogą plantacji roślin przemysłowo-leczniczych, przygotowania preparatów z surowców roślin leczniczych krajowego pochodzenia oraz handel w zakresie powyższej produkcji i wytworów zielarstwa polskiego. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Spółnik może mieć większą ilość udziałów. Zarząd stanowią: Ludwik Steinberg, Edward Gobiec, obaj z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie, dnia 16 marca 1934 r. nr. rep. 578.

Wciągnięto w dn. 21 marca 1934 r.

B LXV 9380: „Zakłady Elektryczne „Wolton“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Nowogrodzka 18a. Celem spółki jest wytwarzanie, naprawa, kontrola, konserwacja i sprzedaż elektrycznych, przyrządów pomiarowych wszelkich rodzajów, wszelkich przyrządów, aparatów i maszyn elektrycznych, aparatów i urządzeń radiowych oraz urządzeń instalacyjnych siły i światła. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać większą ilość udziałów. Zarządcami są: Henryk Kowalski, Tadeusz Kuliszewski, Józef Strumiłło, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępuje Henryk Kowalski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pomykałskim w Warszawie, dnia 10 marca 1934 r. nr. rep. 377 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 26 marca 1934 r.

B LXV 9381: „Towarzystwo Wydawnicze „Rotograf“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Tarczyńska 4. Celem spółki jest wydawanie wszelkiego rodzaju czasopism. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 4 udziały, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać tylko jeden udział. Zarządcami są: Bolesław Karniszyn, Mieczysław Ciecierzynski, Czesław Rudziński, Janina Powichrowska, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępuje Bolesław Karniszyn łącznie z dwoma z pozostałych zarządców. Czeka podpisuje Bolesław Karniszyn łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Dembińskim w Warszawie, dnia 1 i 23 marca 1934 r. nr. rep. 331 i 445 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze roczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu, żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 26 marca 1934 r.

B LXV 9382: „Centralne Biuro Sprzedaży Wyrobów Sanitarnych Emaljowanych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Mazowiecka 7. Celem spółki jest a) sprzedaż komisowa wyrobów sanitarnych powierzonych przez wspólników do sprzedaży, b) popieranie rozwoju przemysłu wyrobów sanitarnych pod względem technicznym i gospodarczym, a w szczególności obniżenie kosztów produkcji i pośrednictwa między producentem i konsumentem, oraz tworzenie racjonalnych podstaw pracy spółników, c) pozyskiwanie krajowych i zagranicznych rynków zbytu oraz d) obrona interesów gospodarczych spółników. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze spółników może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcą jest Jerzy Lipowski z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie, dnia 17 marca 1934 r. nr. rep. 785 na czas do dnia 31 grudnia 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze roczne okresy, o ile na miesiąc przed upływem terminu żaden ze spółników nie wypowie piśmiennie dalszego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 27 marca 1934 r.

B LXV 9383: „Oden“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Królewska 3. Celem spółki jest kupowanie, sprzedawanie i eksploatowanie nieruchomości w Warszawie. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzie-

lony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Harald Axell, Aleksander Bjornklund, Konstanty Vitali, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 9 grudnia 1933 r. za nr. rep. 2194 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 27 marca 1934 r.

B LXV 9384: „Ymer“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Królewska 3. Celem spółki jest kupowanie, sprzedawanie i eksploatowanie nieruchomości w Warszawie. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są Harald Axell, Aleksander Bjornklund, Konstanty Vitali, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 9 grudnia 1933 r. za nr. rep. 2198 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9385: „Frej“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Królewska 3. Celem spółki jest kupowanie, sprzedawanie i eksploatowanie nieruchomości w Warszawie. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Harald Axell, Aleksander Bjornklund, Konstanty Vitali, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 9 grudnia 1933 r. nr. rep. 2200 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9386: „Balder, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Królewska 3. Celem spółki jest kupowanie, sprzedawanie i eksploatowanie nieruchomości w Warszawie. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Harald Axell, Aleksander Bjornklund, Konstanty Vitali, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie, dnia 8 grudnia 1933 r. nr. rep. 2196 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9387: „Biuro Filmowe „Palladium“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 131. Celem spółki jest prowadzenie biura wynajmu i eksploatacji filmów. Kapitał zakładowy zł. 10 500 podzielony na 21 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze spółników może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: Maksymilian Fogelman, Chaja-Cyryla vel Czesława Rozenrot, oboje z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Jasińskim w Warszawie, dnia 26 stycznia 1934 r., 5 marca i 17 marca 1934 r. nr. rep. 269, 520 i 607 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9388: „Ferrostal, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki w Warszawie, Lwowska 6. Celem spółki jest handel wyrobami przemysłu metalowego w szczególności eksport wyrobów hutniczych. Kapitał zakładowy zł. 20 000 podzielony na 40 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać większą ilość udziałów. Zarządcą jest Mieczysław-Maurycy Rotstein z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie, dnia 8 marca 1934 r. nr. rep. 697 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9389: „Zakłady Przemysłowe Z. i W. Braci Hłowieckich, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba

spółki w Warszawie, Lipowa 7a. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż artykułów cukierniczych i spożywczych. Kapitał zakładowy zł. 10 000 podzielony na 20 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego zł. 1 000 wpłacono gotowizną, reszta kapitału zakładowego wniesiona została w sposób następujący: Zygmunt Ilowiecki za przyznany mu jeden udział na sumę zł. 500 wniósł do spółki partję cukru, Wacław Ilowiecki za przyznany mu jeden udział na sumę zł. 500 wniósł do spółki partję cukru, Jadwiga Milewska za przyznane jej 16 udziałów na sumę zł. 8 000 wniosła do spółki urządzenie warsztatowe. Każdy wspólnik może posiadać większą ilość udziałów. Zarządcami są: Zygmunt Ilowiecki, Jadwiga Milewska oboje z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Nowickim w Warszawie, dnia 15 i 17 marca 1934 r. nr. rep. 663 i 683 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9390: „Centralne Biuro Sprzedaży Wyrobów Ceramiczno-Sanitarnych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kredytowa 18. Celem spółki jest komisowa sprzedaż wyrobów fabryk ceramiczno-sanitarnych. Kapitał zakładowy zł. 20 000, podzielony na 40 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze wspólników może posiadać większą ilość udziałów. Zarządcami są: Herman Maronowicz z Warszawy, Manes Rotenberg z Radomia. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie. Żyra na wekslach podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszami: Hübnerem w Warszawie dnia 1 i 16 marca 1934 r. nr. rep. 311 i 410 i Raczkiewiczem w Będzinie dnia 5 marca 1934 r. nr. rep. 237 na czas do dnia 31 grudnia 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze roczne okresy o ile na miesiąc przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wypowie listem poleconym dalszego udziału w spółce. Pismami przeznaczonymi do ogłoszeń spółki są: „Monitor Polski” i „Gazeta Polska”.

Wciągnięto w dn. 28 marca 1934 r.

B LXV 9392: „Towarzystwo Przemysłu Leśnego i Rolnictwa Chotynicze, Spółka z ogr. odp.”. Siedziba spółki w Warszawie, Wspólna 26. Celem spółki jest prowadzenie eksploatacji leśnych i rolnych na rachunek własny i osób trzecich, administracja majątków leśnych i rolnych, oraz wykonywanie wszelkich czynności wchodzących w zakres wyżej oznaczonego celu spółki. Kapitał zakładowy zł. 20 000 podzielony na 40 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcą jest Wiltold Petlaro z Wilanowa. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie, dnia 26 marca 1934 r. nr. rep. 746 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 29 marca 1934 r.

B LXV 9395: „Sprzedaż Mięsa z Własnego Zakupu Bydła Sz. i A. Frydman, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Namiestnikowska 2. Celem spółki jest sprzedaż mięsa z własnego zakupu bydła. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 2 udziały, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy ze wspólników może posiadać tylko jeden udział. Zarządcą jest Szulim Frydman z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Świrskim w Warszawie, dnia 21 marca 1934 r. nr. rep. 545, na czas do dnia 31 grudnia 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wypowie listem poleconym dalszego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 29 marca 1934 r.

B LXV 9394: „Spółka Handlowa „Hurtmięs”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Namiestnikowska 2. Celem spółki jest zakup bydła i hurtowa sprzedaż mięsa. Kapitał zakładowy zł. 12 000, podzielony na 24 udziały, całkowicie gotowizną wpłacony. Wspólnicy mogą posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: Abram-Kelman Piskorz, Szlama-Jakób Klejn, Lipa Welt, Szmul-Zajnwel Mermel i Boruch-Mordka Szajner, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępuje trzech zarządców łącznie, lub dwóch zarządców łącznie z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem

szem Świrskim w Warszawie, dnia 14 marca 1934 r. nr. rep. 485 na czas do dnia 15 marca 1939 r., z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zażąda rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 3 kwietnia 1934 r.

B LXV 9395: „Łodziańska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żelazna 77. Celem spółki jest prowadzenie magazynu bławatnego. Kapitał zakładowy zł. 2 300, podzielony na 23 udziały. Na pokrycie kapitału zakładowego wniesiono zł. 800 gotowizną, na pozostałe zł. 1 500 oszacowano wkład rzeczowy. Zarządcami są: Marja Gotlib i Mania Wronowska, obie z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie, dnia 29 grudnia 1933 r. nr. rep. 2608 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 3 kwietnia 1934 r.

B LXV 9396: „Jan Biliński i Michał Lorenc, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Krochmalna 85. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż ekstraktu kwasu mlekowego, niezbędnego do produkcji napojów bezalkoholowych Chabeso oraz wyrób i sprzedaż napojów bezalkoholowych Chabeso. Kapitał zakładowy zł. 5 000, podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Jan Biliński z Łodzi, Michał Lorenc z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie, dnia 7 czerwca 1933 r. nr. rep. 974 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 5 kwietnia 1934 r.

B LXV 9400: „Biuro Kinematograficzne „Alliance-Film”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zielenia 15. Celem spółki jest sprzedaż komisowa i eksploatacja (wypożyczalnia) filmów, otrzymywanych w komis od firmy „Wag-Warenautauschgesellschaft m. b. H.” w Wiedniu, oraz wszelka działalność handlowa i reklamowa. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są Moryc Enker, Fajga vel Felicja Fenigstein, Karol Zuckerber, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępuje zarządcą Moryc Enker łącznie z jednym z pozostałych zarządców lub prokurentem. Czeki, przekazy, żyra i pokwitowania podpisuje jeden z zarządców lub prokurent. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszami w Warszawie: Świrskim dnia 30 stycznia 1934 r. nr. rep. 126, Jurkiewiczem dnia 21 marca 1934 r. nr. rep. 424 i 23 marca 1934 r. nr. rep. 452 na czas do dnia 31 stycznia 1936 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy, o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych listem poleconym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 9 kwietnia 1934 r.

B LXV 9401: „Precyzyjne Warsztaty Elektromechaniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Grochowska 65. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa robót elektromechanicznych. Kapitał zakładowy zł. 10 000, podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Wspólnicy mogą posiadać dowolną ilość udziałów. Zarządcami są: Józef Jędrzejewski, Lucjan Mierzejewski, Antoni Krupiński, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępuje Józef Jędrzejewski łącznie z jednym z pozostałych zarządców lub z prokurentem. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Pomykałskim w Warszawie, dnia 26 lutego 1934 r. nr. rep. 298 i dnia 22 marca 1934 r. nr. rep. 453.

Wciągnięto w dn. 10 kwietnia 1934 r.

B LXV 9406: „Warszawskie Zakłady Odkażania i Przerobu Odpadków Włókienniczych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Tatarska 4. Celem spółki jest odkażanie, zakup i przerób oraz sprzedaż wszelkiego rodzaju odpadków włókienniczych dla celów handlowych i przemysłowych. Kapitał zakładowy zł. 15 000, podzielony na 30 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego wpłacono gotowizną zł. 8 500, reszta kapitału zakładowego pokryta została w sposób następujący: Karol Szmidt za przyznane mu 13 udzia-

łów na sumę zł. 6 500 wniósł do spółki ruchomości i uprawnień. Zarządcami są: Karol Szmidt, Stanisław Ziemiński, obaj z Warszawy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Moldenhawerem w Warszawie, dnia 14 marca 1934 r. i 11 kwietnia 1934 r. nr. rep. 388 i 534 na czas do dnia 31 grudnia 1936 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze roczne okresy, o ile na dwa miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wypowie dalszego udziału w spółce

Wciągnięto w dn. 12 kwietnia 1934 r.

WPISY DODATKOWE

B XLIX 7084: „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Arbon“, Spółka Akcyjna“. Na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 28 grudnia 1933 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Jerzy Iwanowski, Henryk Kunczewicz, Józef Lipski, wszyscy z Warszawy.

B L 7228: „Towarzystwo Kinematograficzne „Tempofilm“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“ w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Salomon Gonzwa z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie, z dnia 26 stycznia 1934 r. nr. rep. 107 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B 7247: „Warszawska Fabryka Kalki, Taśm do Maszyn, Tuszu, Atramentu oraz Bibulki Marszczonej, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czackiego 12.

B LI 7477: „Budowa i Technika, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie, dnia 22 grudnia 1933 r. za nr. 2571 spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

B LIII 7600: „Zakłady Garbarskie „Era“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Moszkowi Bejnusowi vel Mozesowi Szulmanowi z Warszawy udzielono prokury.

B LIII 7658: „Związek Swieczowy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Likwidatorami są: Edward Bernstein, Hersz Pasternak, Jojne Libermensz, Chil Minberg, wszyscy z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 5 maja 1932 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LIV 7701: „Zrzeszenie Inwalidów Wojennych „Solidarność Inwalidzka“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Celem spółki jest: 1) produkcja wyrobów wchodzących w zakres sztuki stosowanej, przede wszystkim zaś godeł państwowych i ich sprzedaży, 2) przewóz i ekspedycja, 3) dostawy i zlecenia dla instytucji państwowych, samorządowych, społecznych i prywatnych, 4) reklamy i ogłoszenia, 5) dokonywanie transakcji handlowych wszelkiego rodzaju. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bilińskim w Warszawie, dnia 10 stycznia 1934 r. nr. rep. 50.

B LIV 7775: „Grójecki Syndykat Rolniczy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Zarządcami obecnie są: Witold Iwanicki z maj. Ogrodzieniec, Henryk Jarnatowski z maj. Jasioniec, Władysław Kempfi z maj. Falencin, Antoni Mękowski z maj. Wola-Woronowska, Konstanty Popiel z maj. Lesznów. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bacciarelli w Grójcu dnia 22 lutego 1934 r. nr. rep. 105.

B IV 7886: „Towarzystwo Inżynieryjno-Budowlane J. Karbowski i J. Kurowski, Spółka Akcyjna“. Członek zarządu Jan Karbowski zmarł. Wpis powyższy w dniu 12 marca 1934 r. uzupełniony został dopełnieniem: Na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 8 marca 1934 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Eugeniusz Frankowski z Poznania, Juliusz Leszczyński, Izrael Pren, obaj z Warszawy.

B LV 7933: „Skład Apteczny „Karina“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Likwidatorem mianowany został adwokat Henryk Frenkiel z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bilińskim w Warszawie, dnia 11 stycznia 1934 r. nr. rep. 61 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LVI 8071: „Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Wuber“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Na zarządcę wybrany został Isai Raskin z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sennickim w Warszawie, dnia 2 marca 1934 r. nr. rep. 1226.

B LVI 8115: „Powszechny Bank Związkowy w Polsce, Spółka Akcyjna“. Udzielono prokury dla Oddziału w Gdyni: dr. Władysławowi Bylańskiemu, Michałowi Borzakowskiemu i Sewerynowi Janowskiemu.

B LVI 8125: „M. Menkies i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Celem spółki jest prowadzenie przedstawicielstwa sprzedaży i składów konsygnacyjnych wyrobów firmy: „Włóczki, Welny“, „Trójkąt w Kole“, Sp. Akc. w Bielsku, oraz wyrobów firmy: „Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Włókienniczego, Spółka Akcyjna“ w Sosnowcu. Zarządcą obecnie jest Bernard Menkes z Warszawy. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszami w Warszawie: Zaborowskim dnia 11 stycznia 1934 r. nr. rep. 77 i Benedyktem dnia 27 lutego 1934 r. nr. rep. 215.

B LVI 8149: „Piekarnia i Cukiernia Mieszczańska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowskim w Warszawie, dnia 7 czerwca 1933 r. za nr. rep. 1039 spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

B LVII 8282: „American-Union“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 144. Zarządcą jest Herman Unger z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie, dnia 19 stycznia 1933 r. nr. rep. 198.

B LVIII 8301: „Hurtownia Tytuniowa w Ciechanowie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki znajduje się obecnie w Warszawie, Mickiewicza 37 m. 23. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Paszkowskim w Warszawie dnia 5 marca 1934 r. nr. rep. 418.

B LVIII 8335: „Towarzystwo „Arczoł“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Ignacy Wróbel przestał być zarządcą. Spółkę zastępują obaj zarządcy łącznie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Włoskiewiczem w Warszawie dnia 17 lutego 1934 r. nr. 162.

B LVIII 8350: „Szlif“ Zakłady Mechaniczne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Długiej 46.

B LVIII 8353: „Farbiarnia Futer „Stir“ M. Steinwurcel i E. Rozenców Inżynier Chemji, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Obecnie brzmi: „Farbiarnia Futer „Stir“, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Likwidatorem jest Eljasz vel Edward Rozenców z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 5 marca 1934 r. nr. rep. 1282 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LVIII 8396: „Młotownia i Zakłady Mechaniczne „Parysów“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością“. Kapitał zakładowy został podwyższony i obecnie wynosi zł. 45 000, podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarząd stanowią: Mieczysław Kossowski, Herman Kozłowski, Daniel Erlich, wszyscy z Warszawy. Spółkę zastępują wszyscy trzej członkowie zarządu łącznie. Umowy z instytucjami pań-

stwowemi, komunalnemi i społecznemi mogą być podpisywane bądź przez wszystkich trzech członków zarządu łącznie, bądź przez Mieczysława Kossowskiego samodzielnie. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 3 marca 1934 r. za nr. 497.

B LVIII 8397: „Zakłady Chemiczno-Przemysłowe „Teoskol“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Polnej 16. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 50 000, podzielony na 100 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego zł. 30 000 wpłacono gotowizną, na pozostałe zł. 20 000 oszacowano wkład rzeczowy. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 10 000, czyli do sumy zł. 50 000, nastąpiło na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie dnia 10 marca 1934 r. za nr. rep. 367.

B LVIII 8407: „Wytwórnia Zeszytów „Hage“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Bonifraterskiej 11/13. Likwidatorem mianowany został Lejzor Sztern z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 18 marca 1934 r., spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LVIII 8454: „Pamle, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem mianowany został Stanisław Zaniewski z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Grymińskim w Warszawie, dnia 12 lutego 1934 r. nr. rep. 326 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LIX 8458: „Polska Wytwórnia Metalowa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Benjamin Słonimski, Ilja Kan, obaj z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Benedyktem w Warszawie, dnia 13 lutego 1934 r. nr. rep. 134.

B LIX 8514: „Dzierżawa Kinoteatru „Adria“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 95. Likwidatorem jest Aron Prywes z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małachowskim-Lempickim w Warszawie, dnia 20 lutego 1934 r. nr. rep. 393 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LIX 8545: „Ramar, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Królewskiej 6.

B LX 8614: „Fercarbon, Spółka Górniczo-Hutnicza, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się przy pl. Napoleona 9.

B LX 8626: „Władysław Paczowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Antoni Skrzypiec, Marja Skrzypiec, oboje z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 22 marca 1934 r. za nr. rep. 439.

B LXI 8718: „Fabryka Wyrobów Gumowych „Emge“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Romuald Gawalkiewicz przestał być zarządcą. Zarządcą jest Józef Machnik z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Laszkowskim w Warszawie dnia 17 lutego 1934 r. nr. rep. 172.

B LXI 8757: „Salon Pani, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Icek-Jakób Figlarz, Jaszyna Karpińska, oboje z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Świrskim w Warszawie dnia 22 stycznia 1934 r. za nr. rep. 74.

B LXI 8807: „Towarzystwo Wydawnicze „Nowe-Czasy“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy al. Jeruzolimskiej 20. Likwidatorami są: Zygmunt Augustyński, Adam Szczepanik, obaj z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 28 grudnia 1933 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LXI 8812: „Herbochem“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki przeniesiona została do Krakowa. Przeniesienie siedziby spółki nastąpiło na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 23 lutego 1934 r. nr. rep. 502.

B LXI 8846: „Granity Polskie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Eugenjusz Nipanicz, Jan Kozłowski, obaj z Warszawy. Spółkę zastępują obaj zarządcy łącznie. Czesławowi Kozłowskiemu z Warszawy udzieleno prokury. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 3 marca 1934 r. nr. rep. 415.

B LXI 8870: „Scott & Bowne, Spółka Akcyjna Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe dla Wyrobów Chemiczno-Farmaceutycznych”. Eustachemu Brykałskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z prokurentów.

B LXII 8938: „Max Gus i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Chaim-Henryk Werblowski przestał być zarządcą. Zarządcą obecnie jest Max Gus z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 25 stycznia 1934 r. za nr. rep. 255.

B LXII 9002: „Towarzystwo Chemiczne „Jon“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy podwyższony został o zł. 10 000 i obecnie wynosi zł. 30 000 w złocie podzielony na 60 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział. Zarządcami obecnie są: Waclaw-Jan Stankiewicz, Kazimierz-Ryszard Frenkiel, obaj z Warszawy. Stanisława Gólkowska z Brwinowa. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Świrskim w Warszawie, dnia 31 stycznia 1934 r. nr. rep. 139.

B 9089: „Huta Szklana „Wisła“ w Jabłonie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Mowsza-Chaim Kagan, Mordchej vel Maksymilian Kagan, Eleazar Kagan, Izrael vel Jerzy Degenszejn wszyscy z Warszawy. Weksle, żyra, umowy, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisuje vel Jerzy Degenszejn łącznie z jednym z Kaganów. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 2 stycznia 1934 r.

B LXIII 9101: „Dom handlowy A. Kaswiner i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Nalewki 21. Otwarto Oddział w Białymstoku. Celem spółki jest prowadzenie handlu wszelkiego rodzaju towarami na rachunek własny i osób trzecich. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 30 000 zł. podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Każdy wspólnik może posiadać dowolną ilość udziałów. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Moldenhawarem w Warszawie dnia 8 marca 1934 r. nr. rep. 351.

B LXIII 9122: „Lena-Film, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Aleksander Fajłowicz vel Łowicz, Judka Lejb Kleks, obaj z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małachowskim-Lempickim w Warszawie dnia 5 lutego 1934 r. nr. rep. 267.

B LXIII 9188: „Polskie Zakłady Kinematograficzne „Arlux-Film“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Inż. Adam Knauff przestał być zarządcą. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 10 lutego 1934 r.

B LXIV 9202: „Powszechne Towarzystwo Handlowo-Zleceńnicze, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Inż. Łazarz Wileńczyk-Kopstein przestał być zarządcą. Zarządcą jest Józef Linde z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Bilińskim w Warszawie dnia 24 lutego 1934 r. nr. rep. 526.

B LXIV 9210: „Wielka Operetka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem jest Aleksander Laszewski z Warszawy. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 26 marca 1934 r. nr. rep. 653 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LXIV 9261: „Wydawnictwo „Chronos”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcami obecnie są: Mojżesz Indelman, Perla Landa, Szlama Cukier, Ezriel Carlebach, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 21 lutego 1934 r. nr. rep. 1066.

B LXIV 9277: „Piekarnia Paryska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 16 stycznia 1934 r. za nr. 103 całe przedsiębiorstwo wydzierżawione zostało Józefowi Kalbarczykowi na czas do dnia 31 grudnia 1934 r.

B LIX 8484: „Towarzystwo Techniczno-Budowlane „Kodar”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki przeniesiona została do Frampola, pow. biłgorajski, woj. Lubelskie. Przeniesienie siedziby spółki nastąpiło na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 28 października 1933 r. nr. rep. 1916.

B LVII 8264: „Zakłady Przemysłowe „Standard-Gips”, Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki przeniesiona została do Lwowa. Uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 20 lutego 1934 r. zaprotokulowaną przez notariusza Siennickiego w Warszawie nr. 1054 zmieniony został par. 1 statutu spółki.

B LV 6608: „Towarzystwo Budowy Samochodów „As”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Puławskiej 29. Kapitał zakładowy podzielony został na 40 udziałów. Zarząd stanowią: Abraham Liberman, Eugenjusz Juźwik, obaj z Warszawy. Czas trwania spółki nieograniczony. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dembińskim w Warszawie dnia 27 lutego 1934 r. nr. 315.

B LXVII 6744: „Biuro Projektów i Instalacji Elektrycznych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem jest Leonid Jung z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 24 marca 1934 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B LXVII 6831: „Samorządowy Instytut Wydawniczy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy został podwyższony i obecnie wynosi 137 500 zł. podzielony na 11 udziałów. Na pokrycie kapitału zakładowego 110 500 zł. wpłacono gotowizną, na pozostałe 27 000 zł. oszacowano wkład rzeczowy. Zarządcami są: Juljusz Zdanowski, Józef Kuszell, Józef Rożkowski, Edward Dunin-Markiewicz, Franciszek Branny, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwał walnych zgromadzeń wspólników z dnia 1 kwietnia 1931 r. 29 kwietnia 1932 r. 14 grudnia 1932 r. i 13 lutego 1934 r.

B LXVIII 6890: „Towarzystwo Zakładów Zyrardowskich, Spółka Akcyjna”. Henryk Potocki i Marjan Sobolewski przestali być członkami zarządu. Do zarządu kooptowani zostali Jean Vermersch, Moice-Lucien Caen obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały zarządu z dnia 18 kwietnia 1934 r.

B XXXIII 5129: „Towarzystwo Transportów i Żeglugi „Baltic-Levant”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Długiej 23. Aleksandrowi Różanykwiatowi, Ludwikowi Mieczysławowi Rotstatowi, obydwom z Warszawy udzielono łącznej prokury.

B XXXV 5346: „Towarzystwo Czajnik, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Adolf Świeca przestał być likwidatorem.

Likwidatorem mianowany został Teodor-Herman-Gerhard Anders z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pomykalskim w Warszawie dnia 11 stycznia 1934 r. nr. rep. 53.

B XXXVI 5391: „Fabryka Chemiczna „Barwnik”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie w Ząbkach pod warszawą dom Jankowskiego. Likwidatorem mianowany został Marjan Harnisz w Ząbkach. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 13 lutego 1934 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B XXXVI 5449: „Spółka Budowlano-Przemysłowa „Robdok”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcą jest Kazimierz Cebrzyński z Warszawy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie dnia 7 marca 1934 r. za nr. 146.

B XXXVI 5472: „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe oraz Leśne „Continent”, Spółka Akcyjna”. Prokura Lejby Emine ustala.

B XXXVII 5540: „Nawijalnia Nici „Jedwab”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Zarządcą Maks Bender zmarł.

B XXXIX 5746: „Towarzystwo dla Sprzedaży Surówki Żelaznej, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy podzielony na 20 udziałów, każdy wspólnik może posiadać większą ilość udziałów. Zarządcą Leopold Cejtin mieszka obecnie przy pl. Napoleona 9. Spółkę zastępują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządcą łącznie z prokurentem, lub też dwaj prokurenci łącznie. Prokura Leopolda Cejtina ustala. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Mazurkiewiczem w Katowicach dnia 4 grudnia 1933 r. nr. rep. 281.

B XXXIX 5810: „Spółka Akcyjna Handlu Towarami Żelaznymi Krzysztof Brun i Syn”. Prokura Tadeusza Zarębskiego ustala.

B XLIV 6426: „Elewatory Zbożowe w Polsce, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Bielańskiej 10 w gmachu Banku Polskiego. Wiktorowi Tabeau z Warszawy udzielone łącznej prokury.

B XLV 6575: „Odlewnia Żelaza „Metal”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorem jest adwokat Michał Grabowski z Warszawy Sienna 21. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 28 listopada 1929 r. za nr. 7205 spółka znajduje się w stanie likwidacji. Wpis powyższy w dniu 9 marca 1934 r. uzupełniony został dopełnieniem: Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 30 grudnia 1930 r. likwidacja spółki została ukończona.

B 23 (B XXV 4319): „Zakłady Przemysłowo-Handlowe Z. Szczerbiński Spółka Akcyjna”. Józefowi Jezierskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury.

B 1117 (B XLV 6556): „Polskie Zakłady Skody, Spółka Akcyjna”. Tadeusz Heyne i Alojzy Vavra przestali być członkami zarządu. Na członka zarządu wybrany został Karol Baxant z Warszawy. Prokura Stefana Plewińskiego ustala. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 2 marca 1934 r.

B LXIX 7028: „Bracia Geisler Okolski i Patschke, Fabryka Maszyn i Zakłady Przemysłowe, Spółka Akcyjna”. Prokura Emeryka Hanickiego ustala.

B XXXIX 5771: „Cegielnia Kuznocin, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Karolowi-Zygmuntowi Janowi Woyzbunowi z majątku Kuznocin pow. Sochaczewski udzielono prokury. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim

w Warszawie dnia 1 kwietnia 1933 r. nr. rep. 1317 umowa dzierżawy przedsiębiorstwa została rozwiązana.

B XL 5885: „Pierwsza Polska Fabryka Greckiej Chałwy „Eskimo“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wolskiej 69.

B XLII 6226: „Polskie Towarzystwo Samochodów „Citroen“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Oddział we Lwowie został zlikwidowany.

B XLVII 6818: „Phonotechnika, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wierzbowej 8.

B LIV 7775: „Josiek Węgrowicz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Stawki 32.

B LVII 8171: „Fabryka Wyrobów Metalowych „Galmet“, Spółka Akcyjna w Warszawie”. Jakób Himmelfarb przestał być członkiem zarządu. Szewelowi Nickelburgowi i Samuelowi Rosenowi, obydwom z Warszawy, udzielono prokury z prawem podpisywania przez każdego z nich łącznie z jednym z członków zarządu.

B LVIII 8336: „Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy został całkowicie wpłacony.

B LVI 9367: „Polski Eksport Rolny, Spółka z ogr. odp.”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 138.

C 19: „Polskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń Cukrowni”. Siedziba Towarzystwa mieści się obecnie przy pl. Trzech Krzyży 18 m. 4.

B 26 (B XLVIII 6854): „Towarzystwo Zakładów Chemicznych „Strem“, Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest prowadzenie fabryk chemicznych i handel wyrobami chemicznymi. Prokurenci Ludwik Dobrzyński i Ludwik Monitz zmarli. Uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 24 lutego 1934 r. zaprotokulowaną przez notariusza Zaborowskiego w Warszawie nr. rep. 425 zmieniony został par. 2 statutu spółki.

B 28 (B XXXIX 5855): „Towarzystwo Akcyjne Budowy Maszyn i Urządzeń Sanitarnych Drzewiecki i Jeziorański”. Józefowi Kurasowi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

B 130 (B LXII 8876): „Towarzystwo Ubezpieczeń „Przyszłość“, Spółka Akcyjna”. Dr. Feliks Gutman przestał być członkiem zarządu. Ustały prokury: Marcina Goldmana, Ludwika Krakowskiego i Henryka Frenkla.

B 171: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Piast“, Spółka Akcyjna”. Członek zarządu Leon Kopytowski zmarł. Wpis powyższy w dniu 15 marca 1934 r. uzupełniony został dopełnieniem: Otwarto Oddział w Gdyni. Edmundowi Kosickiemu udzielono prokury dla Oddziału w Katowicach.

B IV 378 (B LXV 9391): „Towarzystwo Akcyjne Fabryki Ołówków St. Majewski, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: Prezes Stanisław Jan Majewski, Karol Kozłowski, obaj z Warszawy. Leszek Majewski, Mieczysław Kosicki, Ziemomysł Zaborski, wszyscy trzej z Pruszkowa, Władysław Jelski z Opatowa, Jan Taczanowski z Taczanowa, Henryk Czech z Budziejowic. Prokura Mieczysława Kosickiego i Ziemomyśła Zaborskiego ustała. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 7 lutego 1934 r. zaprotokulowanej przez not. Paszkowskiego w Warszawie rep. 257, zmienione zostały par. 9 i 27 statutu spółki.

B IV 581 (B LI 7264): „Spółka Akcyjna Przemysłu Szklanego „Szkoło”. Komisję Likwidacyjną stanowią: Symcha Rubinstejn, Lejb Łabęcki, obaj z Otwocka. Firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji” podpisuje każdy z członków komisji likwidacyjnej samodzielnie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 9 marca 1934 r. zaprotokulowanej przez notariusza Massalskiego w Warszawie nr. rep. 301, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B IV 640 (B XLIII 6311): „Spółka Akcyjna „Cerata”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czerniakowskiej 84.

B V 717 (B XLVII 6756): „K. Buszczyński i Synowie Hodowla Nasion, Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 1.650 000, podzielony na 2.200 akcji imiennych całkowicie wpłacony. Podwyższenie kapitału zakładowego o zł. 150 000, czyli łącznie do sumy zł. 1.650 000 drogą emisji nowych 200 akcji nastąpiło na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 29 listopada 1933 r. zaprotokulowanej przez notariusza Baranieckiego w Warszawie nr. rep. 2010.

B VI 836 (B LXV 9366): „Zakłady Przemysłowe Jaeger i Ziegler, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: Inż. Adolf Szwanke, inż. Ludwik Kopytowski, inż. Zdzisław Górski, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 10 lutego 1934 r. zaprotokulowanej przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie nr. rep. 277.

B VI 874 (B XXXV 5284): „Włocławska Fabryka Papieru, Spółka Akcyjna”. Prokura Ieka Glassa ustała.

B VI 948 (B LX 8780): „Warszawsko-Gdańskie Towarzystwo Handlowo-Zastawowe, Spółka Akcyjna”. Nadzorcami z ramienia wierzycieli mianowani zostali adwokaci: Władysław Tobołowski i Stanisław Bielenia, obaj z Warszawy. Dysponowanie funduszami spółki przez cały czas wykonywania układu zapobiegawczego odbywać się będzie za uprzednią akceptacją nadzorców z ramienia wierzycieli. Na czekach, asygnatach kasowych i wszelkich innych dokumentach pieniężnych, obowiązkowy jest podpis jednego z nadzorców z ramienia wierzycieli. Zadne zobowiązania w imieniu spółki nie będą zaciągane bez uprzedniej akceptacji nadzorczy z ramienia wierzycieli adwokata Władysława Tobołowskiego. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 23 marca 1934 r. układ zawarty w postępowaniu zapobiegawczym upadłości przez firmę: „Warszawsko-Gdańskie Towarzystwo Handlowo-Zastawowe, Spółka Akcyjna” z jej wierzycielami na warunkach wyluszczonej w protokule ogólnego zebrania wierzycieli z dnia 3 lutego 1934 r. uzupełnionych zobowiązaniami zarządu spółki z dnia 9 i 22 marca 1934 r. został zatwierdzony.

B VII 1192 (B XXXVIII 5708): „Kolej Elektryczna Warszawa — Młociny — Modlin, Spółka Akcyjna”. Leonowi Krzezińskiemu z Warszawy udzielono prokury.

B VIII 1487: „Zjednoczeni Węglarze, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Firma obecnie brzmi: „Skład Opalowy przy ul. Złotej 77” w Warszawie, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji”. Likwidatorami mianowani zostali: Mozes Goldkorn, Judel vel Ignacy Sapir, obaj z Warszawy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisuje każdy z likwidatorów samodzielnie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 31 grudnia 1933 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B VIII 1494 (B XXIX 4715): „Polska Nafta, Spółka Akcyjna”. Firma brzmi: „Polska Nafta, Spółka Akcyjna w Warszawie”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Żorawiej 11. Celem spółki jest prowadzenie i popieranie rozwoju przemysłu naftowego we wszystkich jego działach. Kapitał zakładowy podzielony na 5 000 akcji na okaziciela. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia

statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych. (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 56 „Monitora Polskiego” z dnia 9 marca 1934 r.

B X 2050: „Wydawnictwo Czasopisma Przegląd Elektrotechniczny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Stefanowi Heinrichowi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

B X 2062 (B LXV 9368): „Polskie Towarzystwo Składów Naftowych, Spółka Akcyjna”. Firma brzmi: „Polskie Towarzystwo Składów Naftowych, Spółka Akcyjna w likwidacji”. Komisję Likwidacyjną stanowią: Edward Shephard, Waclaw Ortatowski, Edmund Ryczywolski, wszyscy z Warszawy. Firmę spółki podpisują dwaj członkowie Komisji Likwidacyjnej łącznie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 2 października 1933 r. zaprotokulowanej przez notariusza Różyckiego w Piasecznie nr. rep. 521, spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B X 2082 (B XXVI 4407): „Towarzystwo Przemysłu Leśnego „Listwin-Ludwipol”, Spółka Akcyjna”. Prokura Mikołaja Gałęckiego ustała.

B XI 2279 (B XLI 6097): „F. Grędziński i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Filja w Łodzi została zlikwidowana.

B XI 2284: „Zakłady Przemysłowo-Handlowe i Zbożowe „Pruszków”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy, Waclaw Purski, kuratorem zaś adwokat Stanisław Kawczak z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 2 marca 1934 r. firmie Zakłady Przemysłowo-Handlowe i Zbożowe „Pruszków”, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ogłoszona została upadłość.

B XII 2407: „Zbikowskie Zakłady Stalowe „Hossyb”, Spółka Akcyjna”. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stanisław Hirszel kuratorem zaś adwokat Filip Rosental z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 stycznia 1934 r. układ zawarty pomiędzy firmą Zbikowskie Zakłady Stalowe Hossyb, Spółka Akcyjna” a jej wierzycielami w dniu 8 października 1929 r. został uchylony i firmie ogłoszona upadłość.

B 2737 (B XLVIII 6950): „Warszawsko-Hagskie Towarzystwo Eksploatacji lasów „Warhag”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wilczej 8, w lokalu adwokata Wyrostka. Na likwidatora wybrany został obecnie adwokat Michał Wyrostek. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Romanem w Warszawie dnia 19 lutego 1934 r. nr. kw. 338.

B XIV 2857: „Towarzystwo Przemysłowe „Perestaniec”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Mazowieckiej 7 w lokalu firmy „Leban”. Likwidatorami są: Oskar Berezowski Zeleźniak, Szewel vel Saul Pain, obaj z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 28 listopada 1933 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B XV 2943 (B XI 5875): „Zakłady Ceramiczne „Jelonki”, Spółka Akcyjna”. Zarząd obecnie stanowią: Ludwik Schneider, Wilhelm Schneider, obaj z Jelonek, Stanisław Pfeiffer, Stefanja Hornowa, Alfred Loth wszyscy troje z Warszawy. Zmiana zarządu nastąpiła na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zaprotokulowanej przez notariusza Pliszczynskiego w Warszawie dnia 28 lutego 1934 r. nr. rep. 297.

B XXI 3765 (B LV 7999): „Podlaska Wytwórnia Samolotów, Spółka Akcyjna”. Prokura Konstantego Czerwińskiego ustała. Inż. Mieczysławowi Pęczalskiemu z Białej Podlaskiej udzielono łącznej prokury.

B XXVIII 4634: „Zakłady Cukiernicze Mieczysław Staropiński, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 września 1933 r. postępowanie zapobiegawcze upadłości zostało umorzone.

B XXIX 4750: „Bank Przemysłowy Warszawski, Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czackiego 9 m. 5.

B XXX 4808: „Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „Wislorco”, Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Gęsiej 8. Oddziały w Łodzi i Krakowie zostały zlikwidowane.

B XXXII 5073: „Sowpoltorg w Warszawie Generalne Przedstawicielstwo, Tow. Akc. „Sowpoltorg w Moskwie”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorami są: Józef Ziabicki, Michał Grinberg, Victor Brodsky, Michał Firsow, wszyscy z Moskwy. Firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji” podpisują Józef Ziabicki łącznie z Michałem Firsowem, lub Victorem Brodsky'm, lub też Michał Grinberg łącznie z Michałem Firsowem lub Victorem Brodsky'm. Prokura Henryka Fichtnera ustała. Zbigniewowi Cieszewskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z prokurentem Ilją Herzenbergiem. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 9 marca 1934 r. nr. rep. 708 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

B XXXII 5095: „Polski Knock-Out”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Prokura Marji Flanken-Flankowskiej ustała.

B XXXIII 5321: „Polska Kobra Impregnacja Drzewa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Mokotowskiej 39.

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

DECYDUJĄC SIĘ NA
PODRÓŻ, RZUC OKIEM
NA INFORMACJE O KO-
MUNIKACJI LOTNICZEJ
SAMOLOTY KURSUJĄ CODZIENNIE.

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Jednogłośnie uchwalono na Walnym Zgromadzeniu z dn. 29/IV 1931 r. likwidację

Krotoszyńskiej Fabryki Maszyn i Lej. Żel. Tow. Akc., Krotoszyn

Członkowie Zarządu przeprowadzają likwidację jako likwidatorowie.

Wzywamy niniejszem wierzycieli Krotoszyńskiej Fabryki Maszyn i Lej. Żel. Tow. Akc., Krotoszyn,

O ZGŁOSZENIE ICH PRETENSYJ

u niżej podpisanych likwidatorów aż do dn. 20 listopada 1934.

O. Schröter, Gniezno ul. Lecha 1
M. Werner, Krotoszyn ul. Sienkiewicza 12

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki „ROPA” Spółka Akcyjna Przemysłu Naftowego

w e L w o w i e

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 lipca 1934 r. o godz. 11 odbędzie się w lokalu Zarządu we Lwowie, przy ul. Zadwórzeńskiej 25

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie i przyjęcie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia z dn. 20 maja 1933 r.; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z czynności za 1933 r.; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku zysków i strat za 1933 r., oraz wnioski Komisji Rewizyjnej na udzielenie władzom spółki pokwitowania z ich działalności; 4) Powzięcie uchwały o rozdzieleniu zysku za 1933 r.; 5) Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w myśl § 13 statutu i spowodu rezygnacji 2 członków Rady; 6) Zmiana statutu Spółki: § 6 statutu, brzmiący: „Prawo jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu daje każda akcja imienna, oraz każde dwie akcje opiewające na okaziciela” — otrzymuje następujące brzmienie: „Kaźda akcja, opiewająca na okaziciela, daje na Walnym Zgromadzeniu prawo jednego głosu, kaźda zaś akcja imienna dwa głosy”; 7) Wnioski akcjonariuszów, o ile będą zgłoszone w trybie art. 54 i 57 prawa o spółkach akcyjnych.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje lub świadectwa tymczasowe najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. do dn. 20 lipca 1934 r. włącznie w kasie Banku Naftowego we Lwowie, przy ul. Leona Sapiehy 3.

W razie niemożności osobistego przybycia można udzielić pełnomocnictwo do zastąpienia, na którym podpis nie wymaga legalizacji notarialnej.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Prasa Polska”, Spółka Akcyjna

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 lipca r. b. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie przy ul. Marszałkowskiej 3

Do roczne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zebrania;
- 3) Sprawozdanie Zarządu;
- 4) Przedstawienie bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków;
- 5) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 6) Wybory do Zarządu na miejsce ustępujących członków i do Komisji Rewizyjnej;
- 7) Budżet Spółki na rok bieżący;
- 8) Upoważnienie dla Zarządu;
- 9) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, zyczący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć swoje akcje w Zarządzie Spółki przy ul. Marszałkowskiej Nr. 3.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Fabryka Konfekcji i Składy Sukna Tadeusz Krafft & S-ka”

niniejszym podaje do wiadomości, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 31 lipca 1934 r. o godz. 18 w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Grzybowskiej Nr. 43 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1930/31; 3) Sprawozdanie Zarządu, rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931/32; 4) Sprawozdanie Zarządu, rozpatrzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1932/33; 5) Powzięcie uchwały w sprawie pokrycia straty bilansowej za ubiegłe lata lub uchwalenie likwidacji firmy; 6) Wybór 1 członka Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących względnie wybór 3 członków Komisji Likwidacyjnej; 7) Upoważnienie Zarządu do korzystania i zaciągania długów, zabezpieczonych hipoteką; 8) Wolne wnioski.

Zgodnie z § 16 Statutu, właściciele akcji korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu o ile najmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożą Zarządowi swe akcje, względnie świadectwa lub kwity na akcje, złożone do depozytu lub zastawione w instytucjach kredytowych rządowych lub mających zatwierdzone przez Rząd statuty, z wyszczególnieniem numerów akcji i zaznaczeniem, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

III OGŁOSZENIE

„Żegluga Polska”, Sp. Akc. w Krakowie

na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia w dn. 30 sierpnia 1933 r. ogłasza:

1) Obniżenie kapitału akcyjnego o 50% i złączenie 8 akcji po 2 12:50 na 1 akcję, 2 100:00 w. n. Ogłasza się również podwyższenie kapitału akcyjnego do 2 400 000:00, czyli o 2 292 000:00, t. j. 2 920 sztuk akcji po 2 100:00 w. n. z tem, że z emisji tej przypada 1 akcja stożłotowa na 4 dotychczasowe akcje uprzywilejowane, oraz 1 akcja na 40 dotychczasowych akcji zwykłych okazicielskich;

2) Emisja następuje al pari. Koszty emisji oznacza się na 2 2:50 od 1 akcji;

3) Całkowita wpłata na akcje nowej emisji winna być uskuteczniiona w biurze Spółki, Kraków, Rynek Gł. 19. II. p. w ciągu miesiąca od daty ostatniego ogłoszenia o subskrypcji. W razie niezastosowania się do powyższego Akcjonariusze tracą prawo do poboru nowych akcji, a akcje rozdziela Zarząd według swego uznania;

4) Termin zgłoszenia do rejestru oznacza się do 1 października 1934 r.;

5) Dla wykonania prawa póboru dla dawnych akcjonariuszów ustala się termin 30 dni od daty ostatniego ogłoszenia o subskrypcji w „Monitorze Polskim”.

III OGŁOSZENIE

Likwidator firmy

„Radomska Rolna Spółka Akcyjna” w Radomiu

ogłasza o

OTWARCIU LIKWIDACJI TEJ FIRMY

i wzywa jej wierzycieli dla zgłoszenia swych wierzycielności w ciągu roku od daty ostatniego ogłoszenia.

Likwidator (—) **Władysław Pruszek**

Towarzystwo Zakładów Zyrardowskich, Spółka Akc.

zawiadamia, że w 10-em losowaniu 5% obligacji Towarzystwa Zakładów Zyrardowskich, S. A. w dn. 2 lipca 1934 r. **wylosowane zostały** następujące obligacje:

20, 40, 50, 52, 106, 124, 126, 205, 218, 229, 249, 263, 294, 328, 369, 398, 473, 549, 696, 697, 722, 744, 745, 783, 836, 860, 864, 867, 871, 880, 962, 1017, 1033, 1104, 1242, 1279, 1290, 1313, 1382, 1416, 1434, 1452, 1525, 1559, 1611, 1649, 1656, 1663, 1665, 1695, 1698, 1860, 1881, 1882, 1884, 2072, 2088, 2109, 2116, 2126, 2131, 2146, 2190, 2197, 2208, 2209, 2240, 2251, 2284, 2357, 2363, 2436, 2494, 2586, 2601, 2615, 2682, 2696, 2714, 2746, 2754, 2762, 2883, 2954, 2960, 2983, 3010, 3014, 3026, 3030, 3049, 3064, 3174, 3205, 3289, 3356, 3397, 3490, 3575, 3654, 3662, 3750, 3787, 3790, 3804, 3867, 3874, 3917, 3926, 3987, 4001, 4002, 4056, 4154, 4157, 4163, 4177, 4188, 4206, 4225, 4260, 4266, 4279, 4360, 4368, 4454, 4463, 4482, 4610, 4663, 4691, 4755, 4775, 4894, 4945, 4991, 5031, 5074, 5102, 5106, 5122, 5162, 5171, 5175, 5210, 5220, 5228, 5229, 5255, 5301, 5310, 5320, 5395, 5598, 5599, 5632, 5683, 5689, 5801, 5818, 5823, 5835, 5861, 5874, 5898, 5903.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Karwice-Ozierańskiej Cukrowni i Rafinerji SPÓŁKA AKCYJNA

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 31 lipca 1934 r. o godz. 17 odbędzie się w siedzibie Zarządu w Warszawie przy ul. Al. Róż Nr. 16

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933/34 i udzielenie Zarządowi Spółki pokwitowania z czynności; 3) Powzięcie uchwały o podziale zysków; 4) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na tydzień przed terminem Zgromadzenia złożyć w siedzibie Zarządu w Warszawie przy ul. Al. Róż Nr. 16 posiadane akcje — względnie zaświadczenie notariusza lub właściwych instytucji kredytowych o złożeniu u nich akcji.

W razie niedojścia do skutku Zebrania w dn. 31 lipca 1934 r., nowy termin Zebrania wyznacza się na dz. 30 sierpnia 1934 r., o godz. 17, w tymże lokalu przy ul. Al. Róż Nr. 16 i z tymże porządkiem obrad.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej „Stowinkol” w Warszawie

zawiadamia, że w dn. 25 lipca 1934 r., o godz. 8 wiecz., w lokalu Spółki, pl. Trzech Krzyży Nr. 8, odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Prezydium; 2) Sprawozdanie Zarządu za I półrocze 1934 r.; 3) Uzupełnienie i podwyższenie kapitału akcyjnego; 4) Wybory władz Spółki.

W Zgromadzeniu mają prawo wziąć udział Akcjonariusze, którzy swoje akcje złożą w biurze Spółki przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem.

III OGŁOSZENIE

Na mocy uchwał Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszów z dn. 10 marca i 9 czerwca 1933 r.

ZOSTAŁA POSTANOWIONA LIKWIDACJA

Spółki Akcyjnej pod firmą:

Bank Przemysłowców Polskich, S. A. w Warszawie

Wpis o otwarciu likwidacji w rejestrze handlowym Sądu Okręgowego w Warszawie Dział B. Nr. VI. 970 nastąpił 14 czerwca 1933 r. pod Nr. 17. Siedziba Komisji Likwidacyjnej znajduje się w Warszawie, Zgoda 7. Likwidatorzy wzywają wierzycieli likwidującej się Spółki Akcyjnej o zgłoszenie swych roszczeń.

SPRAWOZDANIE

Likwidator firmy „Bracia Felwel, Spółka Akcyjna”

przedstawiając bilans i rachunek zysków i strat za rok likwidacyjny od 1 maja 1933 r. do 30 kwietnia 1934 r., złożył Walnemu Zgromadzeniu dn. 28/VI 1934 następujące sprawozdanie:

Likwidowana spółka w okresie sprawozdawczym żadnych wierzycieli nie miała; jedynym zaś dłużnikiem jest firma „Zjednoczone Zakłady Włókiennicze K. Scheiblera i L. Grohmana, Sp. Akc.” w Łodzi, na kwotę zł 333 497.14. Całkowicie pokryte straty wynoszą kwotę zł 416 502.86. Do podziału zatem pomiędzy akcjonariuszów w myśl art. 138 Prawa Akcyjnego będzie wspomniana wyżej kwota zł 333 497.14.

Należność od f. „Z. Z. W.” wpłacona została w gotówiznie.

Likwidator: (—) *Wł. Lipiński*

II OGŁOSZENIE

Zarząd Starzyckiej Fabryki Wyrobów Sukiennych Z. Bornstejn SPÓŁKA AKCYJNA

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 lipca r. b. o godz. 18, w lokalu biura Spółki Akcyjnej w Tomaszowie Maz., ul. Warszawska Szosa 59/71, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1933/1934; 4) Pokwitowanie Zarządu; 5) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących; 6) Ustalenie wynagrodzenia dla Zarządu i Rady Nadzorczej; 7) Wolne wnioski.

W myśl Statutu Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni nie później niż 7 (siedem) dni przed terminem Zgromadzenia złożyć akcje Zarządowi w Tomaszowie Maz., przy ul. Warszawska Szosa 59/71.

Wolne wnioski na piśmie winny być zgłoszone do Zarządu na 2 tygodnie przed Walnym Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej Cukrowni i Rafinerji „Rejowiec”

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w sobotę 28 lipca 1934 r. o godz. 17 w Lublinie w Hotelu Wiktorja z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Zebrania i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie sprawozdań, bilansu, rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1933/34 oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1934/35 r.; 5) Wybory 1 członka Zarządu; 6) Wybory 5 członków Komisji Rewizyjnej; 7) Wnioski PP. Akcjonariuszów, zgłoszone ustawowo.

PP. Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli złożą w biurze Zarządu Spółki w Rejowcu swe akcje, względnie dowody złożenia akcji u notariusza albo w instytucji kredytowej przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna

Spółki Akc. Cukrowni Poturzyn w likwidacji

zawiadamia PP. Akcjonariuszy, iż w dn. 31 lipca 1934 r. o godz. 12 odbędzie się

WALNE NADZWYCZAJNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZY

rzeczonoj Spółki w kancelarii notariusza W. D. Paszkowskiego w Warszawie w gmachu Hipoteki Kapucyńska 6 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego Zebrania; 2) Wybór członków Komisji Likwidacyjnej.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zebraniu, winni nie później jak do dn. 24 lipca 1934 r. zawiadomić o powyższym Zarząd pod adresem inżyniera Dr. Feliksa Baldwin Ramuła poczta Piaski Lubelskie w Woli Piaseckiej.

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW
Zakładów Ceramicznych „Złotoglin”, Sp. Akc.

odbędzie się 9 sierpnia 1934 r. o godz. 19 w lokalu Spółki w Warszawie, Polna 52 m. 16, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 2) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1933 r.; 3) Wybory do Zarządu; 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje na 7 dni przed Zgromadzeniem w lokalu Spółki, Polna 52.

Towarzystwo Robót Kolejowych i Budowlanych „TOR”
Spółka Akcyjna w Warszawie

Bilans na 1 kwietnia 1934 r.

AKTYWA. — Maszyny i ruchomości zł 517 082·17; Kasy zł 13 249·94; Banki zł 7 398·43; Dłużnicy zł 38 787·66; Papiery wartościowe zł 74 376·26; Kaucje w gotówce zł 2 810·14; Kaucje w papierach wartościowych: własnych zł 3 143·00, pożyczonych zł 20 000·00; Udziały w przedsiębiorstwach zł 91 228·88; Sumy przechodnie zł 39 064·63; Razem zł 807 141·11.

Gwarancje zł 551 323·55; Razem zł 1 358 464·66.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 200 000·00; Wpłata na nową emisję zł 18 700·00; Kapitał zapasowy zł 23 749·43; Kapitał amortyzacyjny zł 216 120·74; Kapitał rezerwowy zł 4 290·35; Wierzyciele: za papiery wart. zł 20 000·00, pozostali zł 182 685·16; Akcepty w walutach obcych zł 75 987·75; Akcepty w złotych zł 2 000·00; Niepodjęta dywidenda zł 8 817·01; Sumy przechodnie zł 19 898·20; Zysk za rok 1933/34 zł 34 892·47; Razem zł 807 141·11.

Gwarancje zł 551 323·55; Razem zł 1 358 464·66.

Rachunek strat i zysków za rok sprawozdawczy 1933/34

STRATY. — Administracja Spółki zł 95 887·04; Koszty handlowe zł 19 008·58; Odsetki zł 38 006·37; Podatki i opłaty Centrali zł 9 259·22; Koszty robót projektowanych zł 768·35; Likwidacja robót ukończonych zł 127·60; Zysk w roku sprawozdawczym zł 34 892·47; Razem zł 197 949·63.

ZYSKI. — Zysk na budowach zł 180 014·13; Różnica kursu zł 16 573·36; Wpływ zaległego komornego zł 1 006·06; Koszty kosztorysowe zł 356·08; Razem zł 197 949·63.

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych, Towarzystwo Akc.
w likwidacji w Inowrocławiu

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Kasa zł 311·36; Dłużnicy zł 132 182·48; Banki zł 3 908·13; Weksle w portfelu zł 4 420·00; Towary zł 150 042·63; Nieruchomości zł 263 290·79; Ruchomości zł 28 881·53; Hipoteki zł 3 500·00; Udziały zł 22 163·00; Sumy przejściowe zł 450·13; Strata zł 707 049·60; Razem zł 1 316 199·65.

PASYWA. — Wierzyciele zł 1 177 922·61; Akcepty zł 21 000·00; Hipoteki zł 172 000·00; Zaległe podatki i świadczenia zł 5 277·04; Razem zł 1 316 199·65.

Rachunek zysków i strat

DEBET. — Koszty handlowe zł 40 336·45; Koszty likwidacyjne zł 21 030·62; Koszty fabrykacyjne zł 6 055·34; Procenty zł 2 780·58; Odpisy na dłużnikach zł 8 654·45; Odpisy na towarach zł 33 541·52; Strata z roku 1932 zł 631 985·49; Razem zł 744 384·45.

KREDYT. — Zysk brutto na sprzedaży zł 30 909·32; Zysk brutto na fabrykacji zł 6 425·53; Saldo zł 707 049·60; Razem zł 744 384·45.

Inowrocławska Fabryka Maszyn Rolniczych
Towarzystwo Akcyjne w likwidacji

Likwidator: Inż. Wacław Fachinetti
Komisja Rewizyjna: Inż. Władysław Górnicki
Bernard Zieliński

Rada Nadzorcza: Inż. Henryk Suchowiak

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy odbyte dn. 27 czerwca 1934 r. powyższy bilans oraz rachunek zysków i strat zatwierdziło i uchwaliło przeniesienie straty w sumie zł 707 049·60 na następny rok obrachunkowy.

BRONIKOWSKI, GRODZKI i WASILEWSKI

Spółka Akcyjna Wyrobu i Handlu Maszynami, Narzędziami Rolniczymi
i Nasionami w Warszawie

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Papiery publiczne zł 3 343·80; Akcje zdeponowane zł 1 000·00; Ruchomości zł 2·00; Nieruchomości zł 2 578 919·40; Straty z lat ubiegłych zł 244 732·07; Kasa zł 3 040·94; Towary zł 978 552·15; Różni zł 556 626·89; Weksle zł 33 706·00; Przechodni rk. zł 13 675·57; Wydatki 1934 roku zł 1 353·30; Specj. przejść. różnic kurs. zł 20·35; Strata 1933 roku zł 1 248·72; Razem zł 4 416 221·19.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 1 600 000·00; Wierzytelności hipoteczne zł 453 454·46; Różni zł 2 139 348·31; Akcepty zł 16 000·00; Specj. przejść. różnic kurs. zł 207 418·42; Razem zł 4 416 221·19.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Różnice kursowe zł 1 880·08; Koszty ogólne zł 284 112·18; Procenty zł 53 677·45; Świadczenia socjalne zł 12 039·96; Podatki i opłaty skarbowe zł 27 693·05; Razem zł 379 402·72.

MA. — Różnice kursowe zł 212 405·41; Towary zł 156 568·98; Dochody z nieruchomości zł 9 037·88; Przeniesienie dywidendy zł 141·73; Strata roku 1933 zł 1 248·72; Razem zł 379 402·72.

Bank Angielsko-Polski, Spółka Akcyjna
w Warszawie

Bilans surowy na dz. 30 czerwca 1934 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Bku Polskim, P. K. O. i Bku Gospod. Krajow. zł 940 611·14; Waluty zagraniczne zł 74 688·91; Papiery wartościowe własne: a) pożyczki państwowe zł 504 847·35, b) papiery hipoteczne zł 128·06, c) akcje zł 218 760·47, razem zł 723 735·88; Banki krajowe zł 71 143·22; Banki zagraniczne zł 156 251·40; Weksle zdyskontowane zł 16 423 321·35; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 2 976 445·73, b) niezabezpieczone zł 1 587 660·88, razem zł 4 564 106·61; Pożyczki terminowe zł 2 552 090·66; Nieruchomości zł 810 048·70; Różne rachunki zł 1 223 381·94; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 463 823·63; Razem zł 28 003 203·44.

Gwarancje zł 1 446 127·37.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 2 500 000·00, b) zapasowy zł 411 150·87, c) inne rezerwy zł 148 252·15, d) fundusz amortyzacyjny zł 251 067·80, razem zł 3 310 470·82; Wkłady: a) terminowe zł 1 108 223·10, b) a vista zł 2 005 342·03, razem zł 3 113 565·13; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 3 122 486·30; Zobowiązania inkasowe zł 21 776·68; Redyskonto weksli zł 12 321 171·06; Banki krajowe zł 5 445·76; Banki zagraniczne zł 1 975 851·15; Różne rachunki zł 1 311 890·03; Procenty, prowizje i różne zyski zł 500 450·41; Zagraniczne pożyczki długoterminowe zł 2 320 096·10; Razem zł 28 003 203·44.
Inkaso zł 1 567 873·13.

Polska Fabryka Ołówków L. i C. Hardtmuth—Lechistan
Spółka Akcyjna w Krakowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Gotówka zł 4 762·61; Wierzytelności zł 53 631·32; Dłużnicy zł 217 935·04; Zapasy zł 271 167·21; Maszyny i urządzenia zł 4 923·71; Papiery wartościowe zł 467 840·00; Aktywa przechodnie zł 14 202·61; Straty zł 101 807·75; Razem zł 1 136 270·25.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 270 000·00; Kapitał zapasowy zł 3 545·08; Fundusz amortyzacyjny zł 825·84; Wierzyciele zł 840 118·44; Akcepty zł 20 524·84; Pasywa przechodnie zł 1 256·05; Razem zł 1 136 270·25.

Rachunek strat i zysków

STRATY. — Koszty handlowe zł 71 322·57; Straty likwidacyjne zł 80 216·05; Razem zł 151 538·62.

ZYSKI. — Zysk brutto zł 36 230·87; Zysk z papierów wartościowych zł 13 500·00; Strata za 1933 r. zł 101 807·75; Razem zł 151 538·62.

Towarzystwo Budowy Osiedli, Spółka Akcyjna

w G d y n i

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.
za okres od dn. 6 listopada 1931 r. do dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
1. Kasa			3 871·34
2. Banki			501·13
3. Weksle obce			600·00
4. Papiery wartościowe			1 600·00
5. Różni: a) za nabyte parcele	259 373·55		
b) za zaliczki na wykonane budowy	329 243·54		
c) dłużnicy	63 319·52	651 936·61	
6. Pożyczki udzielone:			
a) krótkoterminowe	4 466·37		
b) długoterminowe	125 475·96	129 942·33	
7. Magazyn			28 519·20
8. Domy gotowe			30 552·32
9. Domy w budowie			138 658·51
10. Ogródki działkowe			9 429·28
11. Tereny dzierżawione			1·00
12. Koszty przygotowania do parcelacji terenów nieprzewłaszczonych			74 428·58
13. Kaucje własne			60·00
14. Koszty okresu przyszłego			6 968·81
15. Tereny		1 235 183·63	
16. Ruchomości		20 580·35	
			<u>2 332 833·09</u>

STAN BIERNY		zł	zł
1. Kapitał zakładowy			1 000 000·00
2. Kapitał zapasowy			58 750·00
3. Akcepty			315 300·00
4. Banki			51 345·00
5. Różni:			
a) za nabyte parcele	521·66		
b) za wykonane budowy	5 047·70		
c) wierzyciele	15 003·32	20 572·68	
6. Skarb Państwa za tereny sprzedane			328 471·10
7. Skarb Państwa za tereny dzierżawione			1·00
8. Pożyczki długoterminowe			327 020·00
9. Przedpłaty na parcele			63 193·00
10. Sumy przechodnie			18 941·83
11. Czysty zysk			149 238·48
			<u>2 332 833·09</u>

Rachunek strat i zysków

STRATY		zł	zł
1. Koszty handlowe:			
a) ogólne	192 123·45		
b) organizacyjne	39 711·80	231 835·25	
2. Amortyzacja ruchomości			6 860·00
3. Procenty			32 908·50
4. Strata na eksploatacji żwirowni			145·79
5. Strata na projektach typów domów			3 651·27
6. Utrzymanie magazynu			273·70
7. Czysty zysk		149 238·48	
			<u>425 212·99</u>

ZYSKI		zł	zł
1. Zysk brutto na sprzedaży:			
a) domów	2 092·72		
b) parcel	411 046·87		
c) magazyn	9 320·90	422 460·49	
2. Dochód z dzierżawy terenów		2 752·50	
			<u>425 212·99</u>

Główny księgowy:
(-) Andrzej Orgelbrand

Zarząd:

Dyrektor: (-) Henryk Jeziorowski
Czł. Zarządu: (-) Inż. Włodzimierz Prochaska
Czł. Zarządu: (-) Karol Filar.

Polskie Towarzystwo Najmu Wagonów i Komunikacji

SPÓŁKA AKCYJNA

w Łwowie, ul. Jagiellońska 2

ogłasza, że na zwyczajnym walnym zgromadzeniu spółki, odbytym dn. 28 czerwca 1934 r. w lokalu Spółki, na którym byli reprezentowani wszyscy akcjonariusze, uchwalono:

1) zatwierdzić przedłożony przez Zarząd Spółki bilans i rachunek zysków i strat za rok 1933; 2) przepisać stratę w kwocie zł 18 811·36 na następny rok; 3) skwitować za rok gospodarczy 1933 Zarząd Spółki; 4) wybrać do Komisji Rewizyjnej na następne 2 lata D-ra Leona Lampla, Belę Preussa, D-ra Tibora Urbana, D-ra Maksymiljana Willera, Adolfa Hermana Schotza; 5) wypłacić każdemu członkowi Zarządu po zł 500, a każdemu członkowi Komisji Rewizyjnej po zł 200 wynagrodzenia za 1933 r. Równocześnie ogłasza się bilans i rachunek zysków i strat za 1933 r. jak poniżej.

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Materiał kolejowy zł 131 576·73; Niewypłacony kapitał akcyjny zł 150 000·00; Gotówka zł 2 885·82; Inwentarz biurowy zł 19 198·56; z tego odpisano zł 959·95, pozostaje zł 18 238·63; Dłużnicy zł 33 171·12; Papiery wartościowe zł 108 840·00; Koszty organizacyjne zł 23 538·55; z tego odpisano zł 4 707·70, pozostaje zł 18 830·85; Strata za 1933 r. zł 19 087·92, z tego odlicza się: przeniesienie zysku z 1932 r. zł 276·56, pozostaje zł 18 811·36. Suma aktywów wynosi zatem zł 482 354·51.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 250 000·00; Wierzyciele zł 212 371·27; Weksle zł 19 983·24; Suma pasywów zł 482 354·51.

Rachunek zysków i strat na dz. 31 grudnia 1933 r.

WINIEN. — Pensje zł 36 048·55; Koszty handlowe zł 20 274·13; Podatki i opłaty stempłowe zł 5 663·76; Procenty zł 10 528·58; Odpisania z kosztów organizacyjnych zł 4 707·70; Odpisania z inwentarza biurowego zł 959·93; Suma winien wynosi zł 78 182·65.

MA. — Zysk za 1932 r. zł 276·56; Dochody zł 59 094·73; Strata za 1933 r. zł 19 087·92, z tego odlicza się: przeniesienie zysku za 1932 r. zł 276·56, pozostaje zł 18 811·36; Suma Ma wynosi zł 78 182·65.

„Żegluga Polska“, Sp. Akc. w Krakowie

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — 1) Gotówka w kasie zł 1 192·98; 2) Papiery wartościowe zł 210·00; 3) Weksle zł 2 383·70; 4) Dłużnicy zł 666 093·57; 5) Urządzenia przewozowe i warsztatowe zł 401 748·63; 6) Grunta i budynki zł 83 337·72; 7) Ruchomości biurowe zł 9 758·01; 8) Zapas towarów i materiałów zł 40 066·90; 9) Strata przeniesiona z 1932 r. zł 106 779·17; Strata w 1933 r. zł 12 165·18; Razem zł 1 323 735·86.

1) Dłużnicy kaucyjni za akcepty kauc. zł 30 002·00; 2) Prezentacje żyrowe zł 25 556·25; 3) Zapisy kaucyjne i zastawy zł 61 000·00; Razem zł 116 558·25.

STAN BIERNY. — 1) Kapitał akcyjny zł 216 000·00; 2) Wierzyciele zł 919 831·44; 3) Fundusz amortyzacyjny zł 187 904·42; Razem zł 1 323 735·86.

1) Akcepty kaucyjne zł 30 002·00; 2) Zobowiązania żyrowe zł 25 556·25; 3) Zapisy kaucyjne i zastawy zł 61 000·00; Razem zł 116 558·25.

Rachunek strat i zysków 31 grudnia 1933 r.

STRATY. — 1) Koszta ogólne zł 51 998·68; 2) Koszta rucho-
we i handlowe zł 142 080·27; 3) Podatki zł 21 682·14; 4) Ubezpieczenia społeczne zł 15 275·08; 5) Amortyzacja w 1933 r. zł 37 395·79; 6) Odsetki zł 7 683·29; Razem zł 276 115·25.

ZYSKI. — 1) Zyski brutto zł 247 067·84; 2) Dochody z nieruchomości zł 1 237·50; 3) Różnica kursowa walut zł 15 644·73; Strata w 1933 r. zł 12 165·18; Razem zł 276 115·25.

Samolot skracą podróż!!!

COMPAGNIE D'ELECTRICITÉ DE VARSOVIE — TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNOŚCI W WARSZAWIE

Spółka Akcyjna z kapitałem 50 000 000 — franków.

Siedziba Spółki: Paryż, ul. Caumartin 60.

Bilans na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA	Fr. fr.	PASYWA	Fr. fr.	Fr. fr.
Rachunek urządzeń	220 333 819 ⁸⁴	Kapitał:		
Roboty bieżące i zaliczki wypłacone dostawcom	4 914 036 ⁸⁷	do zamortyzowania	41 500 000 ⁰⁰	50 000 000 ⁰⁰
Skład	10 306 051 ³⁴	zamortyzowany	8 500 000 ⁰⁰	
Kasa i banki	13 456 405 ⁶⁵	Obligacje w obiegu		1 772 000 ⁰⁰
Lokaty tymczasowe	76 105 268 ⁷⁷	Obligacje zamortyzowane		8 127 000 ⁰⁰
Akcjonariusze	20 581 500 ⁰⁰	Fundusz rezerwowy ustawowy		5 000 000 ⁰⁰
Portfel papierów wartościowych	4 133 758 ⁹³	Fundusz rezerwowy nadzwyczajny		8 696 645 ³⁴
Różni dłużnicy i należności z tytułu niepokrytych rachunków	31 883 911 ³⁵	Rezerwa na amortyzację urządzeń		97 029 827 ³⁸
Sumy sporne	25 869 593 ⁰⁸	Fundusz renowacyjny		192 637 989 ²⁰
		Różni wierzyciele i rachunki do pokrycia Rezerwa specjalna		15 449 388 ⁵⁹
		Zyski i straty:		25 869 593 ⁰⁸
		Warszawa		
		(strata zł 55 232 ²²)	fr. 158 516 ⁴⁷	3 001 902 ²⁴
		Paryż	" 3 160 418 ⁷¹	
	<u>407 584 345⁸³</u>			<u>407 584 345⁸³</u>

FRANCUSKA SPÓŁKA AKCYJNA

COMPAGNIE D'ELECTRICITÉ DE VARSOVIE — TOWARZYSTWO ELEKTRYCZNOŚCI W WARSZAWIE

Biura Dyrekcji Elektrowni: Warszawa, ul. Bronisława Pierackiego 11.

Bilans Elektrowni Warszawskiej na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA	zł	PASYWA	zł
Place, budynki, maszyny, kotły i inne urządzenia	111 641 383 ⁹⁰	Kapitał akcyjny przeznaczony na działalność w Polsce	13 744 850 ⁰⁰
Plac przy ul. Kolejowej	2 545 446 ⁴⁵	Kapitał obligacyjny	9 899 000 ⁰⁰
Plac przy ul. Tamka	488 582 ¹⁵	Fundusz amortyzacyjny na zużycie urządzeń	78 533 419 ⁰⁷
Materiały na składzie	3 447 877 ²⁶	Fundusz na pokrycie zobowiązań z tytułu bezpłatnego przejścia prawa własności przedsiębiorstwa na rzecz m. st. Warszawy	45 871 547 ⁹⁸
Roboty bieżące	393 997 ⁸²	Różni wierzyciele	4 434 236 ⁰⁹
Warsztaty	143 081 ⁴⁰		
Zaliczki wydane dostawcom	1 318 210 ¹⁵		
Kaucje i fundusze rezerwowe złożone w Magistracie m. st. Warszawy	4 665 594 ⁷⁶		
Kasa i banki	3 514 526 ⁷⁵		
Papiery proc. złożone tytułem kaucji	124 753 ¹⁶		
Różni dłużnicy	24 144 367 ¹²		
Strata za 1933 r.	55 232 ²²		
	<u>152 483 053¹⁴</u>		<u>152 483 053¹⁴</u>

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

	zł		zł
Wydatki na eksploatację	19 682 418 ⁶⁸	Dochody z eksploatacji	27 128 416 ⁶⁴
Wydatki różne	21 034 ⁰⁶	Dochody różne	70 466 ³³
Amortyzacja obligacyj wylosowanych w 1933 r.	188 904 ⁷⁵	Kupony do papierów procentowych i procenty bankowe	909 254 ³⁴
Fundusz amortyzacyjny za zużycie urządzeń	7 716 150 ⁷⁷	Strata za 1933 r.	55 232 ²²
Różnica kursu na papierach procentowych, złożonych tytułem kaucji w Magistracie m. st. Warszawy	434 835 ⁴⁰		
Danina majątkowa	35 813 ⁷⁰		
Dodatkowy wymiar państwowego podatku dochodowego i obrotowego za lata 1930 — 1932 niezarezerwowany w poprzednich bilansach	84 212 ¹⁷		
	<u>28 163 369⁵³</u>		<u>28 163 369⁵³</u>

Przemysł Szklany w Polsce, Spółka Akcyjna

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — 1) Grunty i place zł 59 000·00; 2) Budowle mieszkalne i fabryczne zł 91 000·00; 3) Maszyny i narzędzia techniczne zł 69 750·08; 4) Narzędzia i instrumenty zł 78 163·85; 5) Ruchomości zł 6 239·68; 6) Inwentarz rolniczy zł 7 846·15; 7) Materiały surowe zł 12 880·54; 8) Opał zł 456·62; 9) Wyroby gotowe na składzie zł 68 105·70; 10) Kasa Zarządu zł 314·26; Kasa Huty zł 1 568·80; 11) Banki zł 934·26; 12) 6% Pożyczka Narodowa zł 1 216·00; 13) Weksle w portfelu zł 8 833·26; Weksle na inkasie zł 1 928·44; 14) Dłużnicy zł 127 764·61; 15) Straty z lat ubiegłych zł 62 891·31; Razem zł 598 893·56.

PASYWA. — 1) Kapitał akcyjny zł 150 000·00; 2) Kapitał amortyzacyjny zł 63 372·93; 3) Kapitał zapasowy zł 25 575·61; 4) Banki zł 228 372·56; 5) Wierzyciele zł 39 390·72; 6) Sumy przechodnie zł 72 181·74; Razem zł 598 893·56.

Rachunek strat i zysków za 1933 r.

Koszty handlowe zł 42 994·89; Procenty i prowizje zł 9 655·00; Podatki zł 8 177·12; Amortyzacja maszyn i narzędzi technicznych zł 4 593·11; Razem zł 65 420·12.

Zysk na sprzedaży wyrobów gotowych zł 63 849·37; Niepodniesiona dywidenda zł 1 570·75; Razem zł 65 420·12.

Polskie Towarzystwo dla Handlu i Budowli Ryb, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans na dz. 31 maja 1933 r.

AKTYWA. — I. Majątek stały: Nieruchomość zł 648 400·00; Tabor kolejowy zł 46 040·00; Inwentarz martwy zł 12 960·00; II. Majątek płynny: Gotówka w kasach i bankach zł 53 225·04; Weksle w portfelu zł 38 500·00; Akcje innych przedsiębiorstw zł 75 000·00; Dłużnicy zł 340 522·74; Suma zł 1 179 647·78.

III. Sumy pozabilansowe: weksle gwarancyjne w portfelu zł 136 372·00; Dostawcy za udzielone żyro zł 103 309·89; Razem zł 239 681·89.

PASYWA. — I. Kapitał akcyjny zł 250 000·00; II. Zobowiązania: Wierzyciele zł 929 614·88; III. Zysk zł 32·90; Suma zł 1 179 647·78.

IV. Sumy pozabilansowe: Różni za złożone weksle gwarancyjne zł 136 372·00; Obligo z tytułu żyra zł 103 309·89; Razem zł 239 681·89.

Uwaga: Zobowiązania zagraniczne zł 787 348·60.

Rachunek strat i zysków na dz. 31 maja 1933 r.

DEBET. — Straty przeniesione z roku poprzedniego zł 157·03; Koszty administracji ogólnej zł 9 270·00; Koszty sprzedaży zł 157 588·25; Koszty kredytów zł 8 983·66; Podatki państwowe i komunalne zł 21 803·29; Odpisy amortyzacyjne zł 2 646·15; Zysk zł 32·90; Suma zł 200 481·28.

KREDYT. — Zarobek brutto na towarze zł 107 198·12; Poabrane prowizje za sprzedaż komisową zł 77 652·45; Zarobek sklepu detalicznego zł 1 336·68; Pobrane komorne zł 14 279·60; Różnice kursowe zł 14·45; Suma zł 200 481·28.

Towarzystwo Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege”, Spółka Akc. w Warszawie

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Urządzenia wapienników w Plazie: nieruchomości zł 261 212·23; maszyny i urządzenia zł 619 188·88; środki transportowe i zaprzęgi zł 8 369·25; urządzenie biur i magazynów zł 5 518·45; Papiery wartościowe zł 2 389·50; Dłużnicy zł 253 684·56; Gotówka w kasie zł 246·75; Sumy przechodnie zł 7·34; Straty z lat ubiegłych zł 142 552·29; Strata za 1933 r. zł 2 529·40; Razem zł 1 295 698·65.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 450 000·00; Wierzyciele zł 678 629·37; Banki zł 142 563·37; Dywidenda niepodniesiona zł 19 982·34; Sumy przechodnie zł 4 523·57; Razem zł 1 295 698·65.

Rachunek strat i zysków

WYDATKI. — Likwidacja oddziału w Krakowie zł 9 000·00; Koszty produkcji wapienników w Plazie zł 156 214·45; Odsetki zł 287·84.

WPLYWY. — Produkcja wapienników w Plazie zł 153 972·89; Częściowa bonifikata procentowa na rachunku wierzycieli zł 9 000·00; Strata za 1933 r. zł 2 529·40.

II OGŁOSZENIE

Likwidatorowie Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów

zawiadamiają PP. Akcjonariuszów, że w **środe** dn. 25 lipca r. b., o godz. 16, odbędzie się w lokalu Banku Dyskontowego Warszawskiego w Warszawie, ul. Fredry Nr. 8

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego;

2) Sprawa sprzedaży nieruchomości fabrycznych w Warszawie NN. hip. 3071 E, 3071², 3071 B/2, 5716 i 5771 wraz z maszynami i całkowitem urządzeniem, wzmianian za obligacje długoterminowe, oraz ustalenie szczegółowych warunków sprzedaży.

W Zgromadzeniu tem mają prawo uczestniczyć akcjonariusze, którzy swoje akcje lub kwity bankowe złożą na 7 dni przed terminem Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w biurze Warszawskiej Spółki Akcyjnej Budowy Parowozów, Warszawa, ul. Kolejowa Nr. 57, lub w Banku Dyskontowym Warszawskim i jego oddziałach lub filjach, oraz w biurze Trust Metallurgique Belge Français w Brukseli, 168 rue Royale, gdzie będą wydawane legitymacje, uprawniające do udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Towarzystwa Inżynieryjno-Budowlanego „BUDOPOL”

Spółka Akcyjna w Gdyni

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 lipca 1934 r. o godz. 4 pp. w Warszawie, w kancelarii rejenta Jana Jasińskiego, przy ul. Miodowej Nr. 8, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej z działalności Spółki za rok operacyjny 1933; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i r-ku zysków i strat za tenże okres; 4) Podział zysków i ustalenie dywidendy; 5) Udzielenie absolutorjum władzom Spółki; 6) Wybór władz Spółki; 7) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni przedstawić swoje akcje Zarządowi w biurze Spółki w Gdyni, przy ul. 10 lutego Nr. 35 na 7 dni przed Zgromadzeniem.

Bracia Fejwel, Spółka Akcyjna w Warszawie w likwidacji

Bilans likwidacyjny po dz. 30 kwietnia 1934 r.

AKTYWA. — Kaucja zł 333 497·14, Strata zł 416 502·86; Razem zł 750 000·00.

PASYWA. — Kapitał akcyjny zł 750 000·00; Razem zł 750 000·00.

Rachunek strat i zysków

WINIEN. — Strata po dz. 1/V 1933 według bilansu otwarcia likwidacji zł 416 502·86.

MA. — Strata zł 416 502·86.

Likwidator: (—) Wł. Lipiński.

Komisja Rewizyjna: (—) Bronon Reiman, (—) Ludwik Radke, (—) Bogusław Skotnicki, (—) Konstanty Doliński, (—) Ryszard Gutmeyer.

Towarzystwo Przemysłowo-Leśne „Ramienne”, Spółka Akc.

Zarząd w Warszawie

Bilans w dn. 31 grudnia 1933 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, pozostałość zł 23 750·05; Banki zł 4 080·32; Weksle zł 32 656·00; Biuro Klesów Kasa zł 536·53; Kaucja w Dyrekcji O. K. P. Radom zł 6 562·84; Drzewostany zł 75 604·12; Remanent towarów zł 6 168·20; Ruchomości zł 11 130·00; Nieruchomości zł 5 594·05; Dłużnicy zł 263 153·46; Papiery wartościowe zł 640·00; Wątpliwe długi zł 6 520·00; Strata za 1932 r. zł 122 520·48; Razem zł 558 916·05.

STAN BIERNY. — Kapitał zakładowy zł 500 000·00; Weksle trasy zł 4 383·00; Wierzyciele zł 21 875·03; Podatki i wydatki 1932/33 r. do zapłacenia zł 26 488·36; Zysk zł 6 169·66; Razem zł 558 916·05.

Włocławska Fabryka Locomobil i Młocarn Parowych, Sp. Akc.

podaje do wiadomości P.P. Akcjonariuszów, że w dn. 2.VIII. b. r. o godz. 10 rano odbędzie się

OGÓLNE ZEBRANIE

w lokalu Rejenta Witolda Jamontta w Warszawie, przy ul. Miodowej 5 z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie likwidatorów od dnia otwarcia likwidacji oraz zatwierdzenie bilansu za 1933 r.; 3) Sprawa ostatecznej likwidacji; 4) Wybór likwidatorów z oznaczeniem czynności.

Pragnący uczestniczyć w Zebraniu winni na 7 dni przed terminem złożyć akcje w siedzibie Spółki we Włocławku.

Cukrownia „Woźuczyn“, Spółka Akcyjna

Bilans na dz. 31 marca 1934 r.

STAN CZYNNY. — I. Majątek stały: Grunta i budowle zł 1 588 980·71, Urządzenia techniczne zł 2 433 551·21, Dobra ziemskie zł 922 046·99, Inwentarz żywy i martwy zł 372 702·22; II. Majątek płynny: Gotówka i papiery procentowe zł 185 427·81, Materiały magazynowe, pomocnicze zł 185 251·56, Produkty fabrykacji zł 1 189 269·48, Produkty gospodarstwa rolnego zł 57 699·80, Dłużnicy zł 771 894·51, Sumy przechodnie zł 23 991·63, Razem zł 7 728 815·92.

Gwarancje i kaucje zł 280 000·00.

STAN BIERNY. — I. Kapitały własne: Kapitał akcyjny zł 2 400 000·00, Kapitał zapasowy zł 984 117·30, Kapitały rezerwowe zł 771 372·88; II. Kapitał amortyzacyjny zł 2 576 328·75; III. Zobowiązania: Wierzyciele zł 839 538·96; IV. Inne pasywa: Dywidenda niepodniesiona zł 1 320·00, Specjalny ręk przejściowy różnic kursowych zł 11 208·05, Sumy przechodnie zł 929·98, Zysk zł 1 44 000·00, Razem zł 7 728 815·92.

Gwarancje i kaucje zł 280 000·00.

Rachunek strat i zysków 1933/34 r.

WINIEN. — Koszty fabrykacji zł 1 275 236·11; Koszty sprzedaży cukru zł 40 391·18; Koszty administracji ogólnej zł 160 029·43; Koszty kredytów zł 15 215·59; Podatki państwowe i komunalne zł 105 763·70; Wartość remanentów cukru z roku ub. zł 1 919 432·09; Strata na sprzedaży melasu remanentowego zł 4 461·36; Różnice kursowe zł 6 602·23; Straty na akcjach, udziałach i nieściągalnych należnościach zł 57 075·41; Odpisy ustawowe zł 365 833·87; Rezerwa podatkowa zł 63 113·14; Pozostałość zysku zł 144 000·00; Razem zł 4 157 154·11.

MA. — Wpływ brutto za sprzedany cukier wewnętrzny i eksportowy od I/IV. 1933 r. do 31/III. 1934 r. zł 2 930 318·28; Wartość remanentów cukru wewnętrznego i eksportowego w dn. 31/III. 1934 zł 1 172 908·43; Uzyskane zwroty za eksport za lata ubiegłe zł 18 842·48; Melas — wartość produkcji 1933/34 zł 10 025·00; Ze sprzedaży wyłoków zł 1 039·99; Zysk na gospodarstwie rolnym zł 17 504·93; Procenty i dywidendy od papierów wartościowych zł 6 315·00; Niepodniesiona dywidenda zł 200·00; Razem zł 4 157 154·11.

„BRANKA“ Fabryka Cukrów, Czekolady i Kakao, Sp. Akc. we Lwowie

Bilans za 1933 r.

STAN CZYNNY. — Gotówka zł 94 445·52; Banki zł 94 828·05; Papiery wartościowe zł 19 885·00; Odbiorcy zł 589 345·55; Dostawcy zł 69 964·11; Różni interesanci zł 33 770·37; Rymesy zł 265 035·57; Nieruchomości zł 724 000·00; Ruchomości zł 667 000·00; Fabrykaty i surowce zł 352 612·31; Gwarancje zł 145 000·00; Razem zł 3 055 886·48.

STAN BIERNY. — Kapitały i fundusze zł 2 000 000·00; Wierzyciele zł 456 545·87; Rachunek przechodni zł 283 932·23; Nadwyżka bilansowa zł 170 408·33; Gwarancje zł 145 000·00; Razem zł 3 055 886·48.

Rachunek zysków i strat

WINIEN — Ubezpieczenia społeczne zł 53 043·90; Podatki i należyt. skarbowe zł 325 403·39; Nieściągalne pretensje zł 112 881·22; Amortyzacja zł 152 011·65; Nadwyżka bilansowa zł 170 408·33; Razem zł 813 748·49.

MA. — Nadwyżka z 1932 r. zł 31 884·36; Rachunek got. wyrobów zł 760 357·95; Dochód z realności zł 5 696·52; Wpływ z odpis. pretens. zł 15 809·66; Razem zł 813 748·49.

Francuskie Towarzystwo Akcyjne „Peron“

Bilans z działalności T-za w Polsce w złotych na dz. 31 grudnia 1933 r.

AKTYWA. — Koszta instalacyjne zł 3 430·37; Place i budynki zł 1 404 749·64; Umeblowanie zł 108 252·15; Maszyny i urządzenia zł 4 373 516·29; Nowe instalacje zł 4 000·00; Towary zł 591 274·40; Fabrykaty i półfabrykaty zł 23 086·59; Depozyty i kaucje zł 4 697·32; Kasy i banki zł 174 019·83; Weksle zł 106 246·75; Dłużnicy różni zł 783 738·70; Akcje i udziały zł 3 245 375·74; Straty za rok operacyjny 1933 zł 80 292·73; Ogółem zł 10 902 680·51.

PASYWA. — Kapitał zakładowy zł 5 360 818·00; Zarząd zł 3 549 774·61; Razem zł 8 910 592·61; Rezerwa pochodząca z waloryzacji nieruchomości w Polsce zł 226 550·49; Rezerwa na amortyzację zł 1 023 685·62; Dostawy zł 268 169·50; Wierzyciele różni zł 473 682·29; Ogółem zł 10 902 680·51.

Rachunek zysków i strat za 1933 r.

DEBET. — Koszty handlowe zł 1 488 662·87; Ekspedycje i opłaty kolejowe zł 62 257·96; Utrzymanie samochodów zł 65 982·43; Utrzymanie butli zł 30 464·40; Utrzymanie warsztatów zł 55 887·44; Próby i doświadczenia zł 42 785·95; Procenty zł 263 260·99; Odszkodowanie zł 15 370·80; Zużyte materiały i narzędzia zł 29 836·00; Dłużnicy nieściągalni zł 17 336·66; Straty na inwentarzu zł 18 237·77; Rezerwa na dłużników wątpliwych zł 11 903·46; Tantjemy zł 19 330·98; Rezerwa na podatki zł 1 750·00; Amortyzacje zł 385 775·61; Ogółem zł 2 508 843·32.

KREDYT. — Zysk brutto ze sprzedaży zł 2 357 382·28; Zysk na lokacie butli zł 8 389·65; Różne zł 62 778·66; Straty za 1933 r. zł 80 292·73; Ogółem zł 2 508 843·32.

Francuskie Towarzystwo Akcyjne „Peron“

Bilans z działalności T-za we frankach francuskich na dz. 31 grudnia 1933 r. zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie w Paryżu dn. 29 czerwca 1934 r.

AKTYWA. — Koszty instalacyjne fr. 9 810·86; Powiększenie kapitału zakładowego fr. 1·00; Umeblowanie fr. 309 601·15; Place i budynki fr. 4 017 583·97; Maszyny i urządzenia fr. 12 508 256·59; Nowe urządzenia fr. 11 440·00; Towary fr. 1 691 044·78; Fabrykaty i półfabrykaty fr. 66 027·65; Depozyty i kaucje fr. 13 434·33; Kasy i banki fr. 987 671·49; Weksle fr. 305 865·70; Dłużnicy różni fr. 2 241 573·79; Akcje i udziały fr. 9 281 774·62; Zyski i straty fr. 913 806·49; Razem fr. 32 355 892·42.

PASYWA. — Kapitał zakładowy fr. 12 000 000·00; Premie emisyjne fr. 3 410 861·20; Kapitał rezerwowy fr. 41 728·36; Rezerwa pochodząca z waloryzacji nieruchomości w Polsce fr. 1 348 560·45; Rezerwa na amortyzację fr. 2 927 740·87; Dostawcy fr. 861 727·02; Wierzyciele różni fr. 11 765 274·52; Razem fr. 32 355 892·42.

Od lat tysięcy lot w przestworze
Był stale ludzkich marzeń szczytem
Dziś — jakżesz łatwo złóció możesz
To, co przez wleki było mitem

„POLMIN”

Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych

CENTRALA: LWÓW, ULICA AKADEMICKA 7

TELEFONY: 102-20 do 102-23

RAFINERJA W DROHOBYCZU

REPREZENTACJA W GDAŃSKU
POLISH PETROLEUM COMPANY
KREBSMARKT 7/8

PRZEDSTAWICIELSTWA ZAGRANICZ-
NE WE WSZYSTKICH STOŁECZNYCH
MIASTACH EUROPY

DZIĘKI DŁUGOLETNIJ PRAKTYCE RAFINE-
RYJNEJ I DOŚWIADCZENIOM NA POLU TECHNIKI
SMARNICZEJ, DOSTARCZAMY PRODUKTY SMA-
ROWE NAJWYŻSZYCH GATUNKÓW PO JAK
NAJŚCISZEJ SKALKULOWANYCH CENACH. ———

WŁAŚCIWE ZASTOSOWANIE WYSOKOWAR-
TOŚCIOWYCH OLEJÓW I SMARÓW „POLMIN”,
DOSTOSOWANYCH DO WARUNKÓW PRACY
WSZYSTKICH MASZYN I SILNIKÓW, ZAPEWNI
UZYSKANIE WSZELKICH KORZYŚCI, ZWIĄZANYCH
Z RACJONALNĄ GOSPODARKĄ SMARNICZĄ.

**OLEJE I SMARY AUTOMOBILOWE „POLMIN”
SĄ DO NABYCIA WE WSZYSTKICH NASZYCH ODDZIAŁACH ORAZ
W PIERWSZORZĘDNYCH SKŁADACH Z AKCESORJAMI SAMOCHODOWEMI**

ODDZIAŁY: BIALYSTOK, BYDGOSZCZ, DOLINA GDYNIA, JAROSŁAW, KALISZ,
KOWEL, KRAKÓW, LUBLIN, LWÓW, ŁÓDŹ, PIŃSK, PŁOCK, POZNAŃ,
RÓWNE, SIEDLCE, STRYJ, SOSNOWIEC, TOMASZÓW MAZOWIECKI,
TORUŃ, WARSZAWA, WILNO ———

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI

P. K. O.

CENTRALA: WARSZAWA, JASNA 9

ADRES TELEGRAFICZNY: PKO

ODDZIAŁY: KATOWICE, KRAKÓW,

POZNAŃ, WILNO, ŁÓDŹ, LWÓW

C Z Y N N O Ś C I B A N K O W E :

INKASO WEKSLI I INNYCH DOKUMENTÓW WIERZYTELNOŚCIOWYCH:

P. K. O. PRZYJMUJE DO INKASA WEKSELE I INNE DOKUMENTY (CZEKI, KWITY I T. P.) PŁATNE WE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCIACH KRAJU. WALUTA ZAINKASOWANA DOPISYWANA JEST NATYCHMIAST NA KONTO ZLECENIODAWCY

PRZECHOWYWANIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (DEPOZyty):

ZŁOŻONE DO DEPOZYTU WALORY SĄ NIE TYLKO PRZECHOWYWANE, LECZ I ADMINISTROWANE, TO ZNACZY, ŻE P. K. O. BEZ DAJSZYCH ZLECEŃ, SAMA DOKONUJE REALIZACJI ZAPADŁYCH KUPONÓW I WYŁOSOWANYCH PAPIERÓW, ORAZ PRZEPROWADZA KONWERSJE I NOWE EMISJE (CENTRALA W WARSZAWIE).

Z L E C E N I A G I E Ł D O W E :

ZLECENIA GIEŁDOWE KUPNA I SPRZEDAŻY WYKONUJE P. K. O. NA WARUNKACH NAJKORZYSTNIEJSZYCH ŚCIŚLE WEDŁUG KART UMOWY (SZLUSÓW GIEŁDOWYCH), P. K. O. SKUPIJE RÓWNIEŻ KUPONY WALORÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ REALIZUJE WYOSOWANE OBLIGACJE PAŃSTWOWE, .. (CENTRALA W WARSZAWIE). ..

OBRÓT PIENIĘŻNY Z ZAGRANICĄ

P. K. O. NA ZLECENIE UCZESTNIKÓW OBROTU CZEKOWEGO LUB OSZCZĘDNOŚCIOWEGO PRZEKAZUJE ZAGRANICĘ DOWOLNE KWOTY BĄDŹ TO CZEKAMI NA BANKI ZAGRANICZNE DO WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH PAŃSTW, BĄDŹ TO CZEKAMI PRZEKAZOWEMI NA URZĘDY CZEKOWO-POCZTOWE, JAK RÓWNIEŻ ZAPOMOCA PRZELEWÓW NA ZAGRANICZNE KONTA CZEKOWO-POCZTOWE DO AUSTRII, BELGII, DANII, FRANCJI, CZECHOSŁOWACJI, HOLANDJI, JUGOSŁAWII, LOTWY, WŁOCH, TUNISU, SZWECJI, SZWAJCARJI.

PRZEKAZYWANE Z ZAGRANICY PIENIĄDZE DO POLSKI DOPISYWANE SĄ NA KONTA P. K. O. W POLSCE LUB PRZEKAZYWANE DO WSKAZANYCH MIEJSC ZAMIESZKANIA ADRESATÓW W KRAJU.

UDZIELANIE POŻYCZEK (LOMBARD):

UCZESTNICY OBROTU CZEKOWEGO I OSZCZĘDNOŚCIOWEGO MOGĄ OTRZYMYWAĆ POŻYCZKI LOMBARDOWE NA ZASTAW PAPIERÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH ORAZ AKCYJ BANKU POLSKIEGO NA DOGODNYCH WARUNKACH.

WSZYSTKIE FORMALNOŚCI MOGĄ BYĆ ZAŁATWIANE RÓWNIEŻ W DRODZE KORESPONDENCJI.

SAFESY (CENTRALA I ODDZIAŁY W KRAKOWIE, LWOWIE)

P. K. O. wynajmuje Kasetki (safesy) różnych wymiarów na bardzo dogodnych warunkach